ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

ŠTEVILKA: 12 ● LETO XXX — JESENICE, DNE 26. MARCA 1981

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

Z eno besedo, idejno usposabljanje, negovanje kolektivnega dela in krepitev osebne ter kolektivne odgovornosti — to so vprašanja, ki jim pripisujem izjemen pomen.

Odgovornost moramo zaostriti na vseh ravneh in v zvezi z vsemi vprašanji. Pri tem mislim tudi na odgovornost ljudi na vodilnih položajih in na odgovornost komunistov v organizacijah združenega dela, družbenopolitičnih skupnostih, v socialistični zvezi in drugih družbenopolitičnih organizacijah. Mislim na odgovornost zveze komunistov po republikah in pokrajinah za našo skupno politiko in izvrševanje nalog, še posebej na gospodarskem področju, ki zadevajo razvoj naše socialistične samoupravne skupnosti v celoti — celotno Jugoslavijo. Mislim na našo skupno odgovornost za varstvo države, za uspešen odpor zoper vse, kar grozi njeni svobodi, neodvisnosti in mirnemu socialističnemu razvoju.

Tovariš Tito na XI. kongresu ZKJ

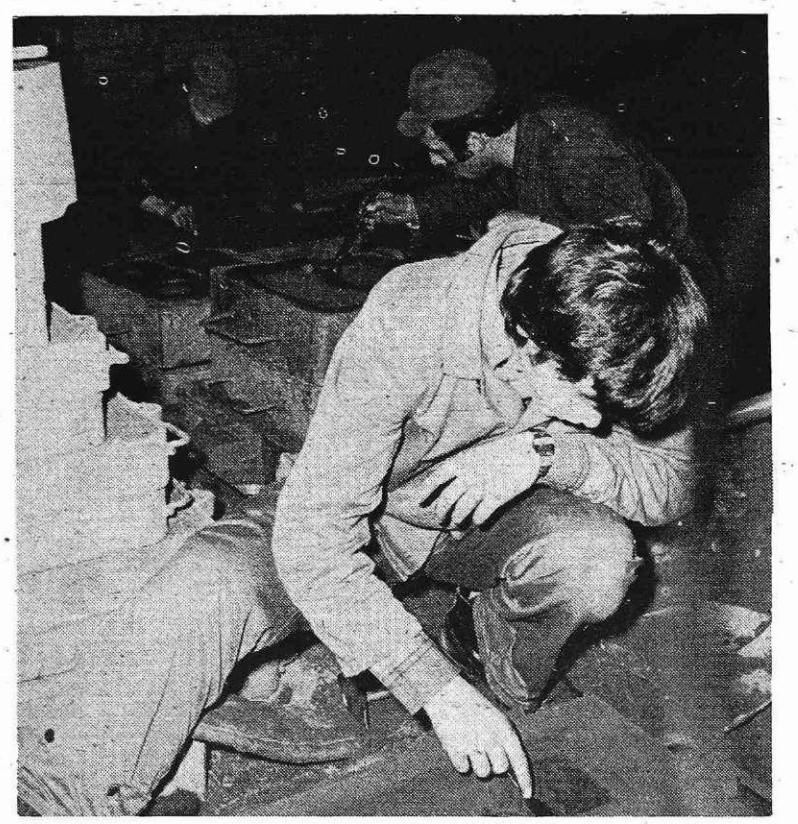

Učna in proizvodna livarska delavnica (Foto S. Kokalj)

20 LET DELOVANJA DRUŠTVA IZNAJDITELJEV IN AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV V ŽELEZARNI

Pred dvajsetimi leti so se aktivni avtorji tehničnih izboljšav v jeseniški Železarni organizirali v društvu iznajditeljev in avtorjev tehničnih izboljšav in se tako priključili ostalim društvom v republiki Sloveniji. Ustanovni občni zbor društva je bil 21. marca 1961. Seveda je bilo pred občnim zborom potrebno opraviti več pripravljalnih del.

V času, ko so delali na ustanovitvi društva, je bila racionalizacijska dejavnost na Jesenicah že kar zelo razvita. Že takrat beležimo v jeseniški občini kar deset izumiteljev, ki so posedovali patentne pravice. Tudi racionalizatorska dejavnost je bila živahna, saj je bilo realiziranih od leta 1945 dalje kar 1586 razmeroma dobrih racionalizatorskih predlogov.

Ustanovitev samostojnega društva je narekovala več pomembnih dejavnikov. Med prvega lahko štejemo sprejetje novega zakona o patentnih pravicah, s čemr so bili razčiščeni pojmi o pravicah, dolžnostih, odškodninah in podobno. Predvsem pa so bile nakazane smernice racionalizatorske dejavnosti v podjetjih. S sprejetjem tega zakona je bila podana nujnost, da se izumitelji in racionalizatorji združijo v društvu. Takrat je bila podana možnost, da se v društvo lahko vključijo tudi vidni strokovnjaki, čeprav ti niso izumitelji ali racionalizatorji, imajo pa voljo, da s svojim znanjem in prakso pomagajo pri razvoju racionalizatorske dejavnosti. Ustanovni občni zbor društva je sprejel zelo obširen program dela, ki je obsegal kar deset točk, zaradi pomembnosti jih v celoti navajam:

1. V društvo vključiti vse izumitelje in racionalizatorje, v kolikor izpolnjujejo pogoje.
2. Vključiti v članstvo posamezne kolektive mesta Jesenic.
3. Zaščita patentnih in racionalizatorskih pravic posameznih članov skladno z zakonom o patentnih pravicah. Regulacija odnosov med iznajditeljem, racionalizatorjem in podjetjem.
4. Posredovanje kolektivom enoten pravilnik glede nagrajevanja in odškodninskih zahtev, patentnih in racionalizatorskih pravic.

(Nadaljevanje na 3. strani)

POPIS PREBIVALSTVA, GOSPODINJSTEV IN STANOVANJ '81

V sredo, 1. aprila ob 7. uri zjutraj se bo na celotnem ozemlju SFR Jugoslavije pričel popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj. Te dni se v občini na posebnem tečaju intenzivno pripravljajo popisovalci, ki bodo opravljali to zelo odgovorno nalogo, ki pa bo toliko bolje opravljeno, če bodo odgovorno in učinkovito pri tem sodelovali tudi delovni ljudje in občani.

Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj je akcija, ki ima poseben družbeni pomen in njeni rezultati bodo pomenili veliko obogatitev fonda podatkov, ki so še kako potrebni pri planiranju in odločanju. Popis mora biti vključno s pregledom popisnega gradiva in popravljanjem morebitnih napak zaključen najpozneje do 15. aprila. Takoj po

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZPLENI V TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL V FEBRUARJU

Po podatkih komisije za nadzor in spremljanje izplenov so pri valjanju SM vložka v valjarni bluming dosegli v februarju 81,1 % izplen, s čimer zaostajajo za planiranim za 2,7 %. Bistven vzrok, ugotavlja komisija, da izplen ni bil dosežen v programirani višini je v površnem vlivanju jekla v martinarni, zaradi česar je prevelik odpadek pri glavah blokov. Komisija meni, da se z vestnim in odgovornim delom v martinarni ta odstopanja lahko občutno zmanjšajo, če ne popolnoma odpravijo. Tako bo izplen boljši, to pa je tudi eden od ciljev stabilizacije, da se predela čim več doma izdelanega jekla.

Izplen pri valjanju jekla iz elektro jeklarne pa je ugodnejši. Dosežen je bil 78,8 %, kar je le 0,3 % pod programiranim. Del krivde odpade na večji odpadek pri glavah blokov pri valjanju blumov 135 kv., del pa na valjavske napake.

Pri valjanju na ogrodju štekel pa je bil dosežen izplen 78,7 % in zaostaja za programiranim le 0,3 %. Razveseljiva ugotovitev je, navaja komisija, da je bil dosežen zelo dober izplen pri valjanju domačega jekla. Podatki kažejo, da tako dobrega izplena v zadnjih treh letih nismo dosegli, prav tako tudi ne minimalne razlike med doseženim in programiranim izplenom. Boljši izplen je bil dosežen zaradi zmanjšanja valjavskih napak ter izmečka na progi.

NALOGE V ZVEZI Z ZMANJŠEVANJEM ADMINISTRATIVNIH SLUŽB

V zadnjem času so številne razprave, med njimi tudi na 5. in 6. seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, opozorile na razraščanje administrativnih služb in na povečanje števila zaposlenih v teh službah v primerjavi z zaposlenimi v proizvodnih dejavnostih.

Zato je potrebno celovito analizirati dejansko stanje administrativnih služb v občini in ugotoviti vzroke nesorazmernega širjenja teh služb in povečevanja šatevila delavcev v teh službah. Ugotovitve in ocene stanja bodo osnova za sprotne in dolgoročne ukrepe, ki naj zagotovijo, da se bodo administrativne službe zmanjšale v skladu z dejanskimi družbenimi potrebami in možnostmi, ob sočasnem povečevanju kvalitete in učinkovitosti dela teh služb.

Naloga je glede na vsebino in cilje izredno zahtevna in pomembna. Spodbujati mora ustrezno aktivnost vseh družbenih struktur in organov,

(Nadaljevanje na 2. strani)

PRIHODNJI TEDEN SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

Janko Burnik, Valentin Črv in Vera Dulmin sklicujejo prihodnji teden ločene seje vseh treh zborov skupščine občine in sicer družbenopolitičnega zbora v ponedeljek, 30. marca, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti pa v torek, 31. marca. Poleg običajnih točk dnevnega reda, so delegatom vseh treh zborov posredovana v razpravo in sprejemanje naslednja vprašanja:

PROGRAM DELA ZBOROV SKUPŠČINE V LETU 1981

Predlog programa dela vseh treh zborov skupščine občine je pripravila komisija na osnovi opredelitev dosedanjega programskega obdobja. Pri sestavljanju programa so upoštevali programska izhodišča družbenopolitičnih organizacij v občini in opredeljene naloge samoupravnih interesnih skupnosti, kakor tudi izvršnega sveta in upravnih organov skupščine občine.

Temeljna dejavnost dela vseh treh zborov v letu 1981 je usmerjena

(Nadaljevanje na 8. strani)

PRIPRAVE NA ŠESTO SEJO SKUPŠČINE KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV

Izvršni odbor kluba samoupravljalcev že nekaj mesecev prizadevno pripravlja gradiva za šesto sejo skupščine kluba samoupravljalcev jeseniške občine. Največ dela je bilo potrebnega za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana kluba samoupravljalcev Jesenice za obdobje 1981 – 1985 od predosnutka in drugih pripravljalnih besedil do končnega teksta osnutka, ki je bil do prejšnjega tedna v javni razpravi.

Besedilo samoupravnega sporazuma je oblikovala posebna komisija, ki so jo potrdili delegati na peti seji skupščine kluba samoupravljalcev septembra lani. Po 10. marcu, ko je bila javna razprava o osnutku samoupravnega sporazuma zaključena, pa čaka komisijo še dopolnjevanje osnutka s pripombami in dokončna redakcija teksta. Poročilo o delu komisije pa je del gradiva za skupščino in bo objavljeno v sredstvih javnega obveščanja.

(Nadaljevanje na 6. strani)

DEKLARATIVNO NAGLAŠANJE ODGOVORNOSTI NE VODI K NAPREDKU

Prav gotovo je v tem trenutku vprašanje ODGOVORNOSTI eno od osrednjih razvojnih vprašanj, naj si bo da gre za osebno ali kolektivno odgovornost. Odgovornost smo tudi zelo čvrsto vgradili v vse programe uresničevanja politike gospodarske stabilizacije, kljub temu pa se še prevečkrat srečujemo z negativnimi pojavi tako v gospodarstvu, kakor v celotnem družbenem razvoju, ki so posledica neodgovornega, nedoslednega, kompromisnega in oportunističnega izvrševanja sprejetih nalog in opravil. Pri tem zelo radi po hierarhični lestvici stopnjevano glasneje poudarjamo to besedo, ne da bi, ne glede na svoj položaj v hierarhični lestvici, najprej pri sebi zaostrili vse oblike odgovornosti — delovne, politično-pravne in moralne. Tako pa se običajno vsa ploha besed o odgovornosti zlije na tiste »spodaj«, na neposredne proizvajalce.

To dovolj zgovorno dokazujejo izrečeni disciplinski ukrepi za kršitev delovne obveznosti ali drugih kršitev delovne discipline v Železarni, ki se skoraj izključno nanašajo na neposredne proizvajalce in le težko med njimi najdemo delovodja ali delavca iz višje stopnice hierarhične lestvice, čeprav po zakonu vsi enako odgovarjamo za kršitev delovnih obveznosti in za druge kršitve delovne discipline in čeprav je odgovornost včasih povezana. Največ izrečenih disciplinskih ukrepov se nanaša na kršitev delovne discipline, mnogo manj pa na kršitev delovne obveznosti, čeprav se še vse prepogosto srečujemo s tem pojavom, ki ima tudi občutne posledice v slabših delovnih rezultatih.

Na problemski konferenci temeljne organizacije združenega dela Valjarna bluming štekel je bilo izrečenih veliko primerov, ki očitno sodijo na področje kršitve delovne obveznosti — trinajstmesečno zavlačevanje remonta valjarne bluming-štekel, zavlačevanje šarže iz dnine v dnino, površne priprave vlivanja šarž, kar pomembno vpliva na nižje izplene, nepravočasna izdelava rezervnih delov in podobno. Take in podobne pojave pa srečujemo tudi na drugih področjih, ki kažejo na večjo ali manjšo prisotnost človekove krivde, oziroma površnosti in neodgovornosti.

Na področje odgovornosti oziroma neodgovornosti in malomarnosti sodijo tudi škodni primeri, ki se sicer obravnavajo tudi v drugih pristojnostih, vendar pa o njih v TOZD in delovnih skupnostih premalo govorimo, še manj pa zanje uporabljamo notranje samoupravne sankcije. Škodni primeri so se v Železarni v lanskem letu močno povečali in je zaradi tega nastala velika materialna škoda. Od 20 primerov v letu 1979, ki jih je obravnavala postaja milice Jesenice, se je število v lanskem letu povečalo za 50 %, nastala materialna škoda pa je bila lani kar trikrat večja kot leta 1979, ko je znašala okoli tri milijone dinarjev. Precej teh primerov je sicer res objektivno pogojenih, precej kazalcev pa kaže na to, da je vmes tudi precej subjektivne krivde, malomarnosti in neodgovornosti.

S temi primeri, ki jih nikakor ne bi smeli dramatizirati, še manj pa bi ob njih smeli biti ravnodušni, smo želeli opozoriti na izreden pomen delovne odgovornosti, ki pa jo ne bomo krepili samo z deklarativnimi pozivi in posameznimi sankcijami, temveč predvsem z doslenim uresničevanjem socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, v katerih bodo delavci dejansko razpolagali z ustvarjenim dohodkom. S tem bomo izboljševali razpoloženje med delavci, ki bodo šele tako dobili pravi smisel in zalet za smotrno gospodarjenje z družbenimi sredstvi in solidarnost pa tudi za združevanje dela in sredstev ter svobodno menjvo dela.

Pri vsemu temu pa prav gotovo še močno zaostajamo in ne samo to, v pričakovanju stimulativnejših oblik delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela, smo celo ukinili do tedaj nekaj zelo stimulativnih meril za kvaliteto, izplen in podobno. Pri tem se nehote vsiljuje misel, da nekateri posamezniki pri tem nimajo niti notranje motivacije, niti interesa, da bi v tem pogledu hitreje napredovali, ker pač odkrivajo različne ugodnosti zase že v obstoječem ali ne vidijo dovolj celovitosti nalog pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije, kar pomeni trdnost in varnost države in s tem trdnost socialne varnosti slehernega delavca, v okviru katere je najpomembnejša bitka za dosledno uveljavljanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.

NALOGE V ZVEZI Z ZMANJŠEVAM ADMINISTRATIVNIH SLUŽB

(Nadaljevanje s 1. strani)

odgovornih za stanje in pristojnih za ukrepe, ki naj zagotovijo, da se bo družbena režija v celoti zmanjšala in omejila v družbeno sprejemljive okvire. Podobno, kot so to storila republiška vodstva družbenopolitičnih organizacij in drugi organi v republiki, smo se organizirali tudi v občini Jesenice, da bo delo potekalo sočasno in na podlagi enotnih izhodišč, kar bo omogočilo celovitejšo analizo stanja in usklajene ukrepe.

V ta namen je bila pri izvršnem svetu skupščine občine Jesenice imenovana posebna delovna skupina za analiziranje dela administrativnih služb v občini Jesenice, ki bo trajneje delovala za najbolj racionalno zasnovo administrativnih in drugih služb na vseh ravneh organizacije družbe. Delovno skupino sestavljajo člani izvršnega sveta skupščine občine Jesenice, predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine in nekaterih organizacij združenega dela ter samoupravnih interesnih skupnosti.

Delovna skupina je pripravila PROGRAM ANALIZIRANJA ADMINISTRATIVNIH SLUŽB V TMELJNIH IN DRUGIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA, DELOVNIH SKUPNOSTIH TER DRUGIH SAMOUPRAVNIH ORGANIZACIJAH IN SKUPNOSTIH V OBČINI JESENICE, ki sta ga verificirala izvršni svet skupščine občine Jesenice in predsedstvo občinske konference SZDL Jesenice in sklenila, da se ga pošlje vsem temeljnim in drugim organizacijam združenega dela in vsem delovnim skupnostim in skupnostim upravnih in drugih organov ter družbenopolitičnim organizacijam v občini Jesenice. Program delovne skupine je podlaga akcijskih programov v vseh sredinah in konkreten pripomoček v aktivnostih za zmanjšanje tako imenovane družbene režije in administracije.

Delovna skupine deluje od januarja 1981 in dela timsko na sejah ter konkretno v posameznih sredinah po sprejetem programu. Za posamezna področja in sklepe OZD družbenih dejavnosti, upravne organe itd.

Akcija za zmanjšanje administracije v OZD in delovnih skupnostih ni naperjena proti delavcem v administraciji in ne sme v nobenem primeru izzveneti kot gonja proti administraciji; zato mora biti pristop k reševanju tega problema vsestransko proučen, utemeljen ter strokovno in samoupravno dogovorjen.

Akcija mora postati najširša družbena preokupacija vseh činiteljev kot sestavni del gospodarske stabilizacije.

Delovna skupina je pripravila tudi nekatere takojšnje ukrepe, ki se morajo odražati tako v delu skupine kot v posameznih temeljih in drugih organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih ter drugih organizacijah in skupnostih.

Ti ukrepi so naslednji:

– Analizirati sedanja administrativna dela in ugotoviti, koliko delavcev (administracije) je dejansko nujno potrebnih za opravljanje nujnih administrativnih del.

– Zaustaviti oziroma prenehati zaposlovanje v administraciji; v utemeljenih primerih pa zmanjšati na minimum.

– Ob upokojitvah ali drugih trajnih odhodih amidnistrativnih delavcev najprej poiskati možnost za porazdelitev nalog in opravil med ostale administrativne delavce. Zaposlitev vsakega nadomestnega delavca v administraciji mora biti najprej vsestransko pretehtana.

– Ugotovljene viške administrativnih delavcev je potrebno preusmeriti oziroma prezaposliti na proizvodne naloge in opravila z ustreznim usposabljanjem in vrednotenjem.

– Organizacije združenega dela in delovne skupnosti so dolžne sporočiti vse primere odvečne statistike, poročil, analiz ne glede na to, kdo take podatke od njih zahteva.

– V temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih je treba opredeliti odgovornost organizatorjev dela za predlaganje optimalnih ukrepov za zmanjšanje družbene režije in administracije.

– Pri sprejemanju zakonskih predpisov in aktov federacije, republike in občine je potrebno uvesti kontrolo, koliko ti akti in predpisi zahtevajo in širijo novo administracijo.

– Zavzemati se je potrebno za maksimalno poenotenje postopkov in sistemov na področjih, kjer so administrativna opravila zakonsko predpisana in se dajo obdelovati na računalnikih (AOP).

– Iz sedanjih strokovno ustrezno usposobljenih administrativnih in računovodskih delavcev SIS, krajevne skupnosti in društev organizirati učinkovite in tehnično opremljene skupne službe oziroma servise za širše skupne potrebe na področju administracije, računovodstva in evidence.

Delovna skupina deluje v okviru izvršnega sveta na občinski skupščini, Titova 78, Jesenice.

TOVARNIŠKI SINDIKAT V NOVIH PROSTORIH

Pisarne konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarne so preselili iz Delavskega doma v prejšnje prostore IBM, nasproti Kemične čistilnice Jesenice. Vhod v pisarne je pri vratarju ob kavperjih. Telefonske številke so ostale iste.

Pisarne tovarniškega sindikata so odprte vsak dan od 6. do 14. ure.

TUDI ODPADNA OLJA, KI SMO JIH DOSLEJ SEŽIGALI, BO TREBA DATI V REGENERACIJO

Odbor za splošne zadeve pri delavskem svetu Železarne je 25. julija 1979 sprejel navodilo za zbiranje in koriščenje odpadnih olj. Po določilih tega smo odpadna olja v Železarni razdelili na motorna, netopna in topna oziroma oljne emulzije. Za prva smo se sporazumeli s Petrolom, da jih odvaža v regeneracijo, druga pa se zbirajo v posebnih posodah in prevažajo na Belo, kjer jih delavci toplotne energije porabijo z mazutom vred za ogrev.

Sedem mesecev kasneje je republiški sekretariat za industrijo sprejel pravilnik o ravnanju z odpadnimi olji. Po določilih tega, pa se v prihodnje po naši dosedanji delitvi, razen olja za površinsko in termično obdelavo, tudi netopna olja ne smejo več sežigati. Razumljivo, da je ta sprememba zahtevala, da v prihodnje zbiranje in koriščenje odpadnih olj nekoliko drugače organiziramo in uredimo. Zato je 19. marca odsek za ekologijo in varstvo okolice sklical posvet vseh odgovornih, ki bodo pripravili ustrezen predlog za dopolnitev do sedaj veljavnega navodila. Dogovorili so se, da bodo najprej zbrali podatke o količinah odpadnih olj po TOZD in sicer glede na novo delitev po omenjenem pravilniku na šest vrst. Zato bno odsek za ekologijo v kratkem vsem TOZD poslal ustrezen vprašalnik z navodilom o načinu navedbe potrebnih podatkov. Ko bodo na voljo količine odpadnih olj in mesta kje nastajajo, se bomo s Petrolom, ki bo kupec tudi teh olj, ki smo jih doslej sežigali, dogovorili o načinu odvoza. Temu ustrezno se bomo nato sporazumeli o načinu zbiranja, upoštevaje vse kar smo že doslej pripravili za to.

O tem bo podal svoje mnenje tudi oddelek investicijske dokumentacije, ki je v skladu z določili doslej veljavnega navodila, pripravil načrte za izdelavo najustreznejših posod za zbiranje odpadnih olj. Po zbranih podatkih o količini odpadnih olj, se bodo vsi odgovorni in pri tem sodelujoči čez približno 14 dni zopet sestali in se dogovorili o potrebnih dopolnitvah omenjenega navodila. Do takrat pa bo tudi sestanek s Petrolom, ki bo sporočil njihove pogoje in možnosti ter približno ceno za ta odpadna olja.

Vsekakor bo treba to nalogo vzeti najresneje, ker bo treba o stanju in o količinah oddanih odpadnih olj, vsake tri mesece poročati odboru za racionalnejše gospodarjenje z energijo in sekundarnimi surovinami pri Gospodarski zbornici Slovenije. Zato je predviden poseben obrazec, v katerem so podatki o dobavljenih količinah dobrih olj in odpadnih količinah odpadnih olj. Glede na to, da je v pravilniku naveden faktor vračanja, ki je za motorna 40 %, za druga olja pa od 75 do 80 %, pri transformatorskih oljih pa celo 90 %, se približno ve, da bomo od letno dobavljenih okrog 800 ton, morali vrniti blizu 500 ton olj v reciklažo. No in če smo jih po podatkih toplotne energije doselj vračali okrog 100 ton, nas na tem področju čaka še precej resnega in temeljitejšega dela.

Namen vračanja teh olj ni samo v racionaslnejšem gospodarjenju z energijo in sekundarnimi surovinami, pač pa bomo z doslednim vračanjem zelo veliko prispevali tudi k varstvu naše okolice, v tem konkretnem primeru varstvu pred onesnaženjem voda, kamor žal pogosto odtekajo ali proti talnim vodam pronicajo neodgovorno odvržena odpadna olja. Naj pri tem povemo še to, da smo na določila tega pravilnika vezani prav vsi. Tudi zasebniki! Če menjavo olja opravi lastnik vozila sam, mora odpadno olje zajeti in ga oddati zbiralnemu centru ali najbližjemu bencinskemu servisu. Sankcij za to ni predvidenih, ker se računa, da je naša zavest že tako velika, da bomo to razumeli in koristno uresničevali.

B.

DELAVCI ŽELEZARNE LAHKO ŽELEZARSKE IZDELKE PLAČAJO S STARIM ŽELEZOM

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je 3. novembra 1980 sklenil, da se omogoči prodaja izdelkov Železarne posameznikom, ki bi pripeljali ustrezno količino starega železa. Še isti mesec je vodstvo prodajnega sektorja s posebno okrožnico obvestilo zaposlene o tem. Glede na to, da je zato potreben ustrezen postopek, so se vsi pristojni sestali in se zanj dogovorili.

V obvestilu, ki so ga prejele vse TOZD in sektorji je rečeno, da staro železo lahko pripelje v Železarno vsak član kolektiva. **Količina ne sme biti manjša kot 100 kg.** Staro železo ne sme imeti tujih primesi, to je barvnih kovin kot so: baker, kositer, cink, medenina in svinec. Kovinski predmeti ne smejo biti emajlirani, lahko pa so pobarvani. Ne sme se jih držati opeka, kakšen izolacijski material oziroma druga nečistoča. Litina se sprejema. **Staro železo bodo v manjših količinah** (dovoz z vozičkom, osebnim avtomobilom) **sprejemali ob torkih med 8. in 12. uro.** Pripeljati ga bo treba skozi glavni vhod do decimalne tehtnice in kontejnerjev na prostoru v bližini nekdanje stiskalnice starega železa. Tisti, ki staro železo pripelje, ga mora tudi zložiti na tehtnico in po tehtanju v za to pripravljen kontejner. Staro železo bo stehtal klasifikant TOZD Jeklarna, ki bo izstavil sprejemni list, od katerega bo en izvod prejela oseba, ki je pripeljala staro železo.

V večjih količinah (s kamionom ali podobnim) **bodo staro železo sprejemali v četrtkih med 8. in 12. uro,** najprej na tehtnici na Beli. Po tehtanju bo dal tehtalec osebi, ki bo pripeljala staro železo tehtalni list, s katerim bo staro železo odpeljal pod Sava žerjav na nasipu, pri vhodu na Senožetih, kjer bo klasifikant Železarne izstavil sprejemni list. V tem listu bo navedena teža in kvaliteta starega železa.

Oseba, ki je oddala staro železo, bo šla nato s sprejemnim listom na malo prodajo. Na osnovi teže, kvalitete in veljavne cene bo delavec male prodaje izračunal denarno vrednost oddanega starega železa. Dobljeni znesek bo pri plačilu kupljenih izdelkov upošteval kot gotovino. Če izdelka, ki ga nekdo namerava kupiti ni v skladišču male prodaje, gre kupec na odpremo tiste TOZD, kjer izdelek imajo. Tu mu ga stehtajo, navedejo komercialno klasifikacijo (prima, sekunda, terca, odpadno) in izstavijo ustrezno izpolnjen dobavni list. Upravičenec gre s tem listom na malo prodajo, kjer plača vrednost kupljenega izdelka. Pri tem delavec male prodaje upošteva vrednost pripeljanega starega železa, ki jo je izračunal v sprejemnem listu.

Po plačilu dobi upravičenec (kupec) izvoznico, s katero na odpremi dobi blago in ga nato odnese oziroma odpelje pri vratarju.

Vstopno dovoljenje za dovoz starega železa s kamionom izstavi pri tehtanju špedicija na Beli.

O ceni starega železa malo prodajo obvešča sektor nabave.

Komur v zvezi s tem ne bo kaj razumljivo, lahko v zvezi s klasifikacijo in ceno vpraša vodjo referata surovin nabavnega sektorja telefon 663, v zvezi s prodajo izdelkov pa vodjo oddelka prodaje telefon 307, ali referenta za usluge telefon 889 na prodajnem sektorju.

To pojasnilo je bilo dano vsem TOZD in sektorjem.

SEKTOR ZA EKONOMIKO IN ORGANIZACIJO

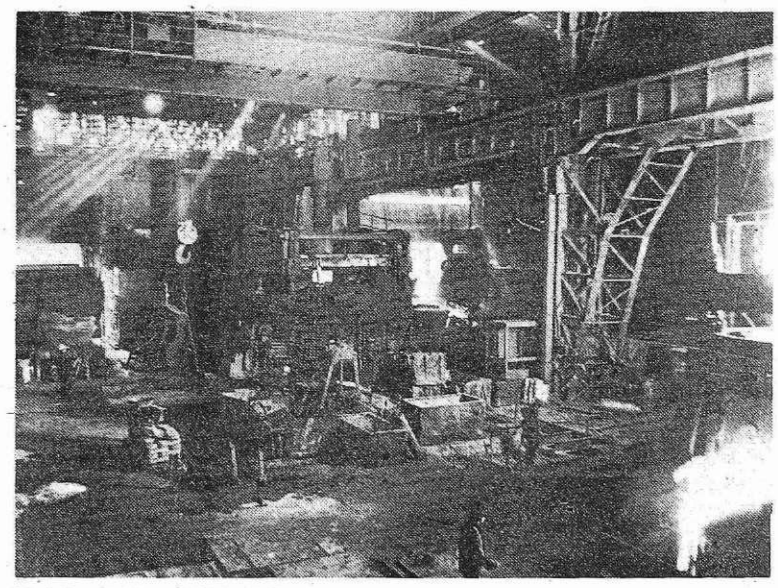

V elektrojeklarni (Foto I. Kučina)

MALI EKONOMSKI LEKSIKON

PROIZVODNO IN NEPROIZVODNO DELO – Osnovna razdelitev človeškega dela s stališča rezultatov dela. Proizvodno je vsako delo, ki ustvarja vrednost, kot rezultat proizvodnega dela pa je treba poleg uporabnih vrednosti različnih vrst, vzeti tudi potreben transport (ki omogoča, da se uporabna vrednost proizvodov uporablja), kot tudi delo, s katerim se varuje in vzdržuje vrednost. »Splošni zakon je, da mu noben prometni izdatek, ki izvira samo iz spremembe oblike blaga, ne dodaja nobene vrednosti«. »Mase proizvodov se ne povečujejo s svojim transportom«. »Toda uporabno vrednost stvari se ostvarja edinole z njihovo potrošnjo, njihova potrošnja pa lahko napravi potrebno njihovo preseljevanje, to je dodatni proces proizvodnje transportne industrije. Proizvodni kapital, ki je v njej vložen, dodaja torej vrednost transportiranim proizvodom, deloma s prenosom vrednosti transportnih sredstev, deloma z dodajanjem vrednosti s transportnim delom«. (K. Marx). Odtod proizvodno delo obsega delo, s katerim se ustvarjajo uporabne vrednosti (proizvodi), delo pri varovanju in vzdrževanju vrednosti in delo pri transportu. Proizvodno delo se opravlja v industriji, rudarstvu, kmetijstvu, gospodarstvu, transportu, proizvodnem obrtništvu, pri nekaterih poslih v gostinstvu in podobno. Neproizvodno delo je v drugih dejavnostih: Kultura, prosveta, zdravstvena zaščita, delo v državnih organih in podobno.

PROIZVODNOST DELA – »Povečanje proizvodnosti dela sestoji prav iz tega, da se zmanjšuje delež živega dela, povečuje pa delež minulega dela, toda tako da se živo delo zmanjša več kot se poveča minulo delo«. (K. Marx). Iz tega sledi, da se proizvodnost dela kaže v blagu, to je v količini skupnega dela, ki je vloženo v blago, oziroma v količini blagov, proizvodenih z uporabo določene mase (minulega in živega) dela.

MINULO DELO – Človeško delo, ki ga vsebuje vrednost blaga. Vse dobrine, ki so nacionalno bogastvo človeške družbe, vsebujejo človeško delo, opredmeteno v tem bogastvu. Sredstva za delo (stroji, orodja, instalacije, zgradbe in stavbe in drugo) so oblika, v katerem je vsebovano minulo delo. V družbeno-ekonomskih pogojih naše države je prispevek, ustvarjen z minulim delom, ena od osnov vrednotenja skupnega prispevka delavca v ustvarjanju dohodka in pri delitvi osebnih dohodkov na bazi skupnega delovnega prispevka (z minulim in živim delom).

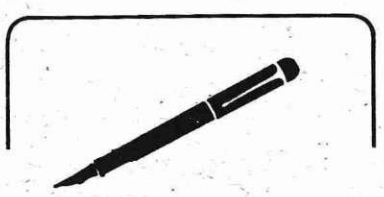

Dopisujte v Železarja

POPIS PREBIVALSTVA, GOSPODINJSTEV IN STANOVANJ '81

(Nadaljevanje s 1. strani)

popisu pa se bo pričela obdelava podatkov, da bodo lahko čim preje dostopni in uporabni za vse uporabnike, tudi za občine, krajevne skupnosti in organizacije združenega dela, ki večkrat, na primer, pri načrtovanju razvoja, ne razpolagajo z vsemi potrebnimi podatki.

To pomeni, kakor smo že poročali, da je treba ugotoviti število prebivalcev ne samo za Jugoslavijo kot celoto, ampak tudi za republike oziroma avtonomni pokrajini in za občine, pa tudi za vsako naselje in krajevno skupnost. Poleg tega pa je seveda potrebno dobiti podatke tudi o vitalnih, etičnih, izobrazbenih, migracijskih in drugih značilnostih prebivalstva, po katerih bo mogoče ugotoviti spremembe, ki so nastale pri prebivalstvu od zadnjega popisa.

Posebej mora popis dati podatke o prebivalcih, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in o spremembah v ekonomskih in drugih strukturah delavcev ter spremembah, ki so nastale v medpopisnem obdobju. S popisom bodo zbrali tudi podatke o številu in sestavi naših delavcev, začasno zaposlenih v tujini in članov njihovih gospodinjstev, ki z njimi živijo, kot tudi o nekaterih značilnostih samostojnega osebnega dela v obrti. In končno mora dati popis osnovo za dolgoročnejše napovedi o številu prebivalstva.

Pri tem velja poudariti, da so občani dolžni dati podatke pooblaščenim popisovalcem, ki so potrebni za popis in da so vsi udeleženci popisa dolžni te podatke hraniti kot uradno tajno. Občani, ki ne bi hoteli dati podatkov ali bi dali očitno neresnične podatke, bodo s tem kršili veljavne zakonske predpise. Za člane gospodinjstva, ki bodo ves čas popisa odsotni, bodo morali dati podatke drugi odrasli člani gospodinjstva. Če ob popisu popisovalec ne bo našel v gospodinjstvu nikogar, ki bi mu lahko dal natančne podatke, potem bo popisovalec na posebnem obrazcu obvestil gospodinjstvo, kdaj bo ponovno prišel zaradi popisa.

Kakor smo že poudarili, bodo občani s svojim odgovornim in učinkovitim sodelovanjem lahko izredno veliko prispevali k čim boljšemu uspehu popisa, ki se bo pričel v sredo, 1. aprila zjutraj ob 7. uri.

20 LET DELOVANJA DRUŠTVA IZNAJDITELJEV IN AVTORJEV TEHNIČNIH IZBOLJŠAV V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

5. Sodelovanje članov pri izvajanju investicijskga programa podjetij. Sodelovanje pri zunanjih in notranjih razpisih realizacije investicijskega programa. Poglabljanje izumiteljske in racionalizatorske dejavnosti v podjetjih.

6. Odstranjevati komoditetna mišljenja v nekaterih podjetjih v pogledu nakupu tujih licenc in patentov ter programirati domače patente in racionalizacijo.

7. Popularizirati člane društva, ki posedujejo patente in racionalizatorske pravice.

8. Doseči povezavo z društvom inženirjev in tehnikov ter z ostalimi masovnimi organizacijami.

9. Organizirati tekmovanje med republikami, društvi, podjetji in posamezniki.

10. Sodelovanje na mednarodnih in domačih razstavah s prototipi posameznih izumiteljev.

Lahko rečemo, da marsikatere takrat sprejete naloge že do danes nismo v celoti realizirali.

Dejavnost društva v Železarni lahko delimo v dve etapi in sicer po prvem in drugem desetletju delovanja društva.

V letu 1961 je centralni delavski svet Železrne sprejel že tretji pravilnik, ki naj bi urejeval odnose med Železarno in avtorjem. Po vsej verjetnosti sta novi pravilnik in ustanovitv društva pogojevala, da smo v letu 1961 realizirali kar 90 predlogov. Zasluga delovanja društva je tudi to, da je centralni delavski svet Železarne sprejel sklep, da se posamezni tehnični problemi po obratih razpišejo. Tako smo v letu 1961 dobili prvi razpis tehničnega problema: Kako odstraniti korenine na branah za valjarno 2400 (današnja valjarna debele pločevine). Zasluga delovanja društva je bila tudi, da je takratni glavni direktor ing. Matevž Hafnar, dne 17. oktobra 1961 izdal okrožnico v zvezi z notranjimi in zunanjimi razpisi. Zaradi obširnosti te okrožnice navaja samo nekaj bistvenih točk:

1. Obratovodje morajo avtorjem tehničnih izboljšav posvetiti vso pozornost, vodi naj se posebna evidenca avtorjev (to smo dosegli šele devet let po objavi okrožnice). Priporočam, da se dobre avtorje večkrat povabi na razgovor, ali na proizvodne konference, kjer naj se razpravlja o tehničnih problemih; pri tem pa se mora paziti na lastnike idej. Prav bi bilo, da se imena pomembnih avtorjev objavijo po obratih na vidnih mestih.

2. Aktivnim avtorjem tehničnih izboljšav naj se posveti vsa pozornost v pogledu napredovanja. Večkrat se dogaja, da so avtorji pozabljeni, čeprav so družbi prinesli precejšne prahranke, ali so celo zapostavljeni.

6. V prihodnje se bodo avtorjem tehničnih izboljšav izdajale diplome v več stopnjah, odvisno od višine prikazanega prihranka oziroma nagrade.

Že na prvem, kakor tudi drugem občnem zboru, leta 1962 in 1963, še posebno pa na tretjem, leta 1966, je bilo utemeljeno mnenje, da je glavni vzrok upadanja števila realiziranih predlogov tehničnih izboljšav, kakor tudi splošno upadanje inovacijske dejavnosti v Železarni v nestimulativnem nagrajevanju. V letu 1965 je bilo opravljenih vrsto posvetovanj o problemih inovacijske dejavnosti z predstavniki republiških sindikatov, gospodarskih svetov, gospodarske zbornice in gospodarskim zborom skupščine SR Slovenije. Tako je Gospodarski zbor skupščine SR Slovenije že ustanovil začasni odbor za izumiteljsko dejavnost in vprašanje industrijske lastnine. Društvo ekonomistov Slovenije pa je v tem letu izdelalo nov predlog tipskega pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Značilnost tega osnutka je, da je približal lestvice izplačevanja odškodnin nivoju tako vzhodnih, kakor zahodnih držav Evrope.

V letu 1965 je bil dan predlog, da se v Železarni izdela nov pravilnik, kajti število realiziranih predlogov je zopet padlo, kajti kar za 38 predlogov pod sedemnajstletnim poprečjem. V letu 1966 je društvo predlagalo, da naj se v Železarni osnuje sklad za najboljše izume in tehnične izboljšave. Iz tega sklada naj bi izplačevale nagrade na zaključku poslovnega leta. Na eni izmed sej upravnega odbora v letu 1966 je bil dan predlog, da se bi novo ustanovljeni sklad imenoval po inž. Panztu. V tem letu so dobili nekateri člani posebna priznanja od zveznega odbora DIATI.

Predlog za nov pravilnik je bil realiziran šele čez pet let, predlog za sklad pa šele čez sedem let. Leta 1969 smo na četrtem občnem zboru razrešili Nika Bernarda funkcije predsednika in ga imenovali za častnega člana društva.

Obdobje od 1971 do 1981 leta je bilo značilno v tem, da smo že v letu 1971 realizirali predlog, ki ga je dalo društvo ter začeli izdelovati osnutek pravilnika za Pantzov sklad. V to delo se je v začetku društvo zelo aktivno vključilo, toda kmalu smo »dobili vedeti«, da žal naše sodelovanje v tem delu ni zaželjeno. Vse bolj se je začelo kazati v Železarni, da nekaterim vodilnim delo društva ni po volji. Prišlo je tako daleč, da smo začeli razmišljati o tem, da bi pozvali naše člane naj v protest prenehajo z aktivnim delom na področju tehničnih inovacij. Toda do tega ni prišlo, ker je bil odbor mnenja, da moramo s svojim delom nadaljevati, s predpostavko, da imamo od tega dela v Železarni vsi korist, pa tudi tisti, ki mislijo drugače. Morda je tak odnos do našega dela vplival tudi na delo posameznih članov odbora, zato smo se posvetili bolj samemu članstvu. Tako smo organizirali v letu 1970 ogled razstave izumov na Dunaju ter ogled železarne VöEST v Linzu, v letu 1971 smo si ogledali graški velesejem ter znamenitosti GRADZA, leta 1972 pa železarno Sisak.

Leta 1973 smo organizirali tridnevno ekskurzijo v München z ogledom tehničnga muzeja in znamenitosti Münchena. V letu 1974 smo šli na razstavo izumov v Nürenbergu, v letu 1975 pa je bila organizirana ekskurzija v Vzhodno Nemčijo z ogledom tovarne težkih strojev v Magdeburgu. V letu 1978 smo šli kar v dveh grupah v Sovjetsko zvezo, ena grupa je imela bolj turistični značaj, druga grupa pa je bila pod imenom sindikalna delegacija in smo se v glavnem zadržali v Volgogradu, kar pet dni od skupnih osmih dni, kolikor je trajala celotna ekskurzija dva dni po Moskvi. V Volgogradu smo si ogledali nekaj velikih podjetij in vse znamenitosti tega herojskega mesta. To je bila najboljša ekskurzija in je vsem pomenila enkratno doživetje. Prva grupa pa je bila v Moskvi in v Leningradu. Poleg teh pa so se člani društva udeleževali razstav RAST na Reki vsako leto.

V zadnjih nekaj letih pa smo delo društva preusmerili v pomoč inovatorjem izven Železarne v okviru občine Jesenice.

Ob vsem tem lahko sklenemo, da se delo društva v teh dvajsetih letih močno pozna v Železarni. Vsekakor pa se stvari prepočasi spreminjajo, najsibo glede ažuriranja pravilnika ali v odnosih do inovacijske dejavnosti. Pri tem vsekaor ni spodbudno, da vse prepogosto iščemo pravice na sodišču združenega dela in tako povečujemo stroške. Potrebno bo poiskati vzroke za to. Vse prepočasi se vse skupaj premika v faze dogovarjanja ali še bolje bi rekli, na področje svobodne menjave dela. V tem so najdalje prišli v TOZD Hladna valjarna in Žičarna na Jesenicah, v uvajanju pa imajo to tudi v TOZD Valjarna debele pločevine. To delo nas čaka v tretjem desetletju obstoja društva.

Stane Torkar

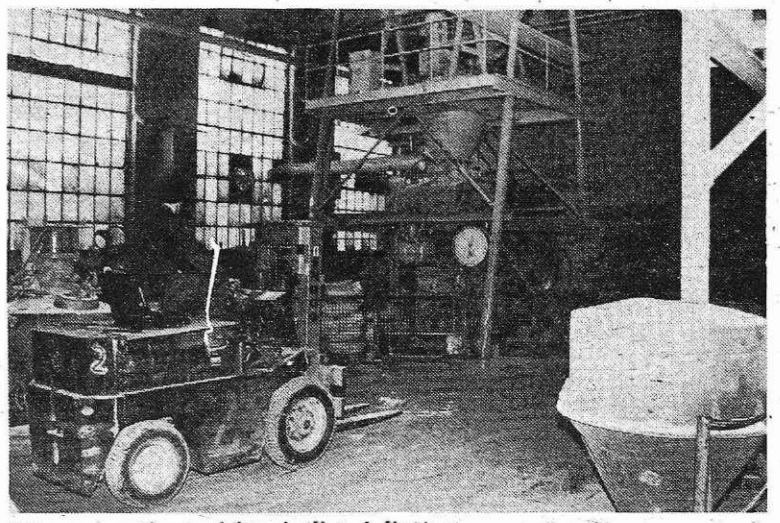

Priprava praška za elektrode (Foto I. Kučina)

IZŠEL JE ORGANIZACIJSKI PREDPIS O RAVNANJU Z NEKATERIMI ODPADKI

Na 5. strani 9. številke Železarja 5. marca smo pisali o osnutku navodila za ravnanje z jeklenimi, nekovinskimi odpadki, odpadki metalurške predelave, starim papirjem, kartonom in smetmi. V zvezi s tem moramo povedati, da je SEO na ta osnutek, ki so ga prejeli vsi vodje TOZD, sektorjev in drugi, ki imajo s tem največ opravka, prejel napisane pripombe in sicer dve od raziskovalnega oddelka in po eno iz TOZD Transport, Profilarna in odseka za ekologijo dela ter varstvo okolja.

Vse pripombe se je upoštevalo in navodilo, ki bo izšlo kot organizacijski predpis, ustrezno dopolnilo. Tako se je pri delitvi odpadkov dodalo nekovinske odpadke, metalurške odpadke pa preimenovalo v odpadke metalurške predelave. Med jeklene odpadke so se uvrstili tudi odpadki ponvičnega gospodarstva in »svinje«. Med nekovinske odpadke pa se je dodala še izrabljena opeka odporna proti ognju. Zelo umestne so bile tudi pripombe v zvezi z okujino in odbruski, ki spadajo med odpadke metalurške predelave.

Dopolnjen organizacijski predpis z upoštevanjem pripomb določa, da se morajo okujina in odbruski zbirati na odlagališčih in sicer v posebnih zabojih – kontejnerjih. Da ne bi bila okujina onesnažena je potrebno imeti tam, kjer nastaja, še dodaten zaboj – kontejner za kose železa, to je pločevino, žico in drugo. Kar zadeva uporabe okujine, pa gredo flemarska okujina in odbruski (rafama) iz valjarne bluming-štekel v bunko plavžev, v globinski silos objekta 17 aglomeracije pa vsa ostala okujina. Vse TOZD so dolžne sproti vračati vso okujino in sicer v direktno predelavo. To v takšni obliki, da ni potrebno nobenega sejanja. Zato se prepoveduje vsako odlaganje okujine na nasipu.

Ta organizacijski predpis vsebuje tudi določilo, da se okujina, ki nastaja pri izdelavi diskov, transportira v ustreznem kontejnerju in odlaga v bunko TOZD Plavž.

Glede na to, da so bili doslej primeri, da so bili odpadki pomešani, ta predpis določa, da delavci TOZD Transport ne smejo odpeljati takšnih kontejnerjev, kjer bi bila okujina pomešana s kosi jekla, cunjami in podobno. Prav tako se ne bodo smele smeti in papir mešati z jeklenimi odpadki in podobno. V kolikor bo voznik naknadno ugotovil te napake, jih bo prijavil zaradi utrditve v bodoče.

Urejanje nasipa na Beli, kamor se začasno stresajo nekovinski odpadki, bo nadzirala TOZD Transport. Razen tega pa bodo kontrolorji nadzorne službe večkrat pregledali nasip in se pri tem prepričali, če med neuporabnimi niso morda še tudi uporabni odpadki.

Dopolnjen organizacijski predpis že tudi velja. Dobile so ga vse TOZD, delovne skupnosti in sektorji. V bodoče se bo treba po njem ravnati in do konca leta poskrbeti za potrebne posode in drugo. Prav tako pa bo treba slediti vsem spremembam, ki bi eventuelno nastale in poskrbeti, da se bodo določila tega predpisa dopolnjevala.

B.

JUBILANTI 50-LETNIKI

V mesecu aprilu bodo praznovali petdest let življenja naslednji sodelavci: NIKA DOLŽAN, vzdrževanje – 1. aprila, MARIJA FRELIH, FRS – 5. aprila, JOŽE HLEBANJA, žebljarna – 5. aprila, ANTON STRAJNAR, SEO – 5. aprila, VINKO PAVLENČ, OTK – 6. aprila, HELENA KOS, FRS – 11. aprila, HAMO TUFEK, jeklarna – 15. aprila, STANKO ULČAR, OTK – 24. aprila in SLAVKA ČOP, družbena prehrana – 30. aprila.

Vsem sodelavcem iskreno čestitamo!

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 30. MARCA DO VKLJUČNO 5. APRILA

30. marca, JOŽE KRAMAR, vodja TOZD Energetika, Mojstrana, Dovje 112,

31. marca, LEON MESARIČ, vodja TOZD Žebljarna, Jesenice, Titova 3, štev. telefona 81-216,

1. aprila, BERTI BRUN, vodja TOZD Jeklovlek, Jesenice, Cesta revolucija 1 a, štev. telefona 82-798,

2. aprila, JANEZ BIDOVEC, vodja nabavnega sektorja, Lesce, Na trati 49, štev. telefona 75-591,

3. aprila, LADO ŠKETA, vodja TOZD Plavž, Bled, Alpska 1, štev. telefona 77-136,

4. aprila, MIRO NOČ, vodja TOZD Remontne delavnice, Lesce, Na trati 30, štev. telefona 75-991,

5. aprila, FRANC GASSER, vodja TOZD Profilarna, Žirovnica, Moste 22 b.

V času dežurstva je dežurni v sobi vodje splošnega sektorja štev. telefona 601, sobe štev. 19.

Dežurstvo je na delovni dan od 15. do 7. ure zjutraj, dežurni je od 15. do 19. ure dosegljiv doma, od 19. do 7. ure zjutraj pa v Železarni.

V prostih sobotah, nedeljah, praznikih je od 7. do 19. ure dosegljiv doma in od 19. do 7. ure zjutraj v Železarni Jesenice.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 30. 3.	VITOMIR PRETNAR	MIROSLAV ZUPAN
TOREK – 31. 3.	EDO KAVČIČ	ALOJZ VARL
SREDA – 1. 4.	JANEZ VEHAR	VALENTIN MARKEŽ
ČETRTEK – 2. 4.	ANTON BURJA, ml.	FRANC BERNIK
PETEK – 3. 4.	AVGUŠTIN NOVŠAK	ALOJZ SLIVNIK
SOBOTA – 4. 4.	ANTON KAVČIČ	MARTIN BRUMAT
NEDELJA – 5. 4.	VLADO REPE	MITJA BENEDIČIČ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je:	358
vezni telefon je:	410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni	od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa	od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:	
dnevni dežurni	od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa	od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 30. marca do 4. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:

dopoldne: II. obratna ambulanta – dr. Janez Resman in III. obratna ambulanta – dr. Želimir Cesarec,

popoldne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

V soboto, 4. aprila, samo dopoldne: I. obratna ambulanta – dr. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

Dispanzer za borce: IV. obratna ambulanta – dr. Nada Jensterle.

ZOBNE AMBULANTE:

dopoldne: I. zobna ambulanta – v dent. Viktor Stražišar.

Za Železarno v torek, 31. marca in v četrtek, 2. aprila, od 13. do 19. ure.

Popoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

Za Železarno v torek, 31. marca, od 7. do 13. ure.

Za borce v četrtek, 2. aprila, od 7. do 13. ure.

V soboto, 4. aprila, samo dopoldne: II. zobna ambulanta – dr. Alojz Smolej.

ČLANOM DVT IN ZIT OBČINE JESENICE

Društvo za varilno tehniko Jesenice in Zveza inženirjev in tehnikov občine Jesenice vabita vse svoje člane na tridnevno ekskurzijo v dneh 17., 18. in 19. aprila v Beograd in Negotin.

Program potovanja:

– Odhod bo v četrtek, dne 16. aprila, ob 22,15 s spalnikom iz Ljubljane. V jutranjih urah prihod v Beograd, kjer bo organiziran obisk v hiši cvetja na Dedinju in ogled muzeja 25. maj ter ogled mesta. Po kosilu vožnja do Avale in ogled spomenika neznanemu junaku. Nadaljevanje poti z avtobusom mimo Požarevca do Donjeg Milanovca, kjer bomo prenočili.

– V soboto bo nadaljevanje potovanja proti Tekiji. Ogled HE Djerdap in filma o izgradnji elektrarne. Potem vožnja skozi Kladovo do Negotina, kjer bo organiziran ogled delovne organizacije – Žičarna in drugih zanimivosti kraja.

– V nedeljo se bomo vračali preko Majdanpeka, Lepenskega vira, ob Donavi proti Beogradu. Na poti bo ogled rudnika Majdanpek in srednjeveške trdnajve v Golupcu. Iz Beograda se bomo vrnili z letalom ob 19,50.

Polna cena izleta je 3.800,00 din na osebo. ZIT občine Jesenice prispeva 2.000,00 din na osebo.

Prijave s prispevkom 1.800 din sprejema tov. Markež, tel. 478, do 6. aprila

Število udeležencev je omejeno.

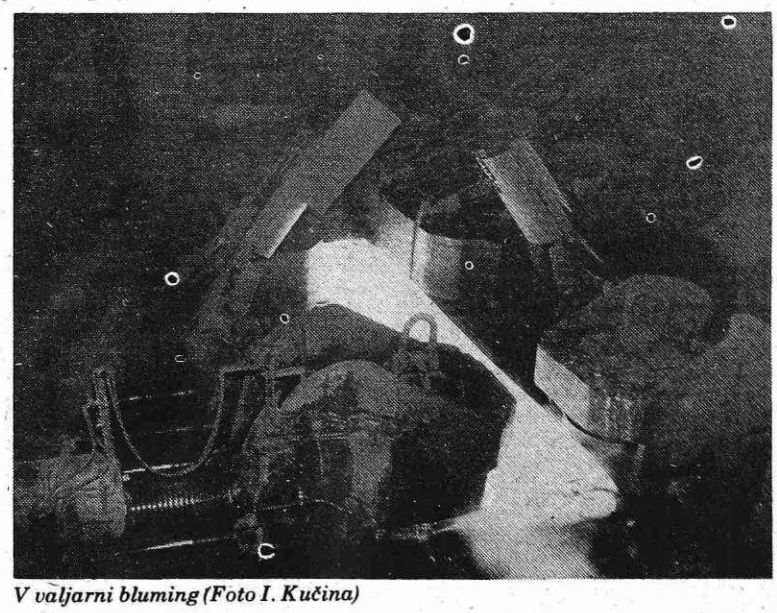

V valjarni bluming (Foto I. Kučina)

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

32. IN 33. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNE

Predsednik odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarna Božo PANČUR je za 32. sejo odbora, ki je bila 10. marca predlagal naslednji dnevni red: razprava o finančnem rezultatu in uskladitev ter obravnava pripomb na poslovno poročilo delovne organizacije Železarne za leto 1980, kriterije za odločanje o naložbah in plan investicijske dejavnosti v Železarni za leto 1981, informacijo o poteku priprav za izgradnjo jeklarne 2, rabate za kovinske podboje ter sprejem samoupravnega sporazuma o združevanju deviznih sredstev za nabavo tuje strokovne literature.

Največ časa so člani odbora posvetili razpravi o finančnem rezultatu in uskladitvi ter obravnavi pripomb na poslovno poročilo delovne organizacije Železarne za leto 1980. Ustrezno obrazložitev k poslovnemu poročilu za preteklo leto pa so podali predsednik poslovodnega odbora Železarne Štefan Nemec, član poslovodnega odbora Božidar Bartelj in vodja finančno računovodskega sektorja Boris Pesjak. V zvezi s poslovnim poročilom so člani odbora sprejeli ustrezne ugotovitve in sklepe, ki so jih posredovali v obravnavo in potrditev delavskemu svetu železarne Jesenice.

O kriterijih za odločanje o naložbah in plan investicijske dejavnosti v Železarni za leto 1981 je spregovoril podpredsednik poslovodnega odbora železarne Boris Bregant. V zvezi s tem so sprejeli ustrezne sklepe, o katerih je razpravljal tudi delavski svet Železarne na 10. seji 18. marca.

Člani odbora so bili seznanjeni z informacijo podpredsednika poslovodnega odbora o poteku priprav za izgradnjo JEKLARNE 2 ter ugotovili, da potek priprav poteka v skladu z načrtovanimi aktivnostmi, vendar pa je časovni pričetek del pogojen z nastalo izgubo v Železarni.

Na predlog prodajnega sektorja so obravnavali sedanjo lestvico rabatov za kovinske podboje ter se strinjali s predlogom nove lestvice. Pri tem pa so pooblastili poslovodni odbor, da v okviru svoje poslovne politike omenjeno zadevo ustrezno reši.

Na predlog poslovodnega odbora so obravnavali samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev za nabavo tuje strokovne literature med Cankarjevo založbo Ljubljana in železarno Jesenice, ter se strinjali s predlogom, da Železarna za nabavo tuje literature nameni ustrezen znesek, v kolikor Cankarjeva založba teh stroškov sama ne bi mogla kriti. Za podpisnika tega samoupravnega sporazuma pa so pooblastili člana poslovodnega odbora Božidarja Bartlja.

Na 33. seji odbora za gospodarstvo, ki je bila v torek, 17. marca pa so obravnavali akcijski program oziroma usmeritve za delo v preostalih treh kvartalih letošnjega leta, ki jih je pripravil poslovodni odbor. Člani odbora so v zvezi s tem dali vso podporo poslovodnemu odboru ter predlagali delavskemu svetu Železarne, da o omenjenih usmeritvah razpravlja in jih sprejme. Sklenili so tudi, da je treba v usmeritve za delo v preostalih treh kvartalih letošnjega leta vključiti tudi storitvene temeljne organizacije in delovne skupnosti, ki imajo posreden ali neposreden vpliv na izpolnjevanje planskih obvez in stroškov proizvodnje.

D. M.

11. SEJA KONFERENCE DELEGACIJ ZA SKUPNOST INVALIDSKEGA IN POKOJNINSKEGA ZAVAROVANJA

11. seja konference delegacij za skupnost invalidskega in pokojninskega zavarovanja je bila v ponedeljek, 23. marca. Na njej so delegati obravnavali poročilo o poslovanju SPIS v SR Sloveniji v letu 1980, poročilo o delu sedišča za leto 1980, poročilo o delu odbora samoupravne delavske kontrole skupnosti v letu 1980, program dejavnosti skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji s terminskim planom dela skupščine in njenih teles, informacijo o delu zveze skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Jugoslavije, predlog uskladitve pokojnin in drugih denarnih dajatev za leto 1981 ter problematiko pogodbenega zavarovanja.

Vse obravnavane zadeve so delegati sprejeli brez pripomb. K posameznim točkam dnevnega reda je podal ustrezno obrazložitev vodja konference delegacij Zdravko Pogačnik.

Za 11. sejo zbora delegatov SPIZ enote Jesenice je konferenca delegacij delegirala naslednje delegate: Miha Blagneta, Ivana Kelerja, Jožico Jensterle, Jožeta Kisovca, Jožeta Čufarja, Zdravka Pogačnika Janeza Kernca in Ivana Martelaka.

D. M.

V elektrodnem obratu (Foto S. Kokalj)

Železarski globus

NORVEŠKA

Zahodnonemška železarska družba Thyssen AG je dobila iz Norveške naročilo za dobavo 700 ton kvalitetnega jekla, primernega za gradnjo ploščadi za črpanje nafte v Severnem morju na področju Statfjord C. To nahajališče je največje v Severnem morju in rezerve so ocenjene na 470 milijonov ton nafte ter 70 milijard kubičnih metrov zemeljskega plina. Ploščad bo postavljena leta 1984 in bo omogočila dnevno črpanje 20.000 ton nafte. Mešana norveško-zahodnonemška študijska grupa železarskih strokovnjakov proučuje možnosti za nadaljnji razvoj mikrolegiranih jekel z visoko trdnostjo, ki bi bila primerna za gradnjo ploščadi za črpanje nafte z morskega dna pod arktičnimi vremenskimi pogoji.

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo prejeli iz petih temeljnih organizacij ter iz ene delovne skupnosti 22 zapisnikov s sestankov SDS, katerim pa je treba dodati še 18 zapisnikov iz delovne skupnosti za ekonomiko; TKR in novogradnje, ki jih nismo povzeli že v prejšnjih pregledih. Skupine se še vedno sestajajo predvsem zaradi razprav o poslovanju v minulem letu ter zaradi evidentiranja kandidatov za samoupravne organe za aprilske volitve (sedaj že kot kandidacijske konference). Posamezne opozarjajo tudi na različno obratno problematiko.

Iz TOZD ŽIČARNA smo prejeli štiri zapisnike z zborov delavcev na katerih so podpisane SDS **žičarna I-2, žičarna I, žičarna II, patentirnica, pocinkovalnica, žičarna I-1** in **II-2 patentirnica 2, pocinkovalnica 2** ter en zapisnik (z dne 16. marca) na katerem je navedeno, da gre za **zbor delavcev** TOZD Žičarna, kar nam otežuje identifikacijo skupin. Zato ne navajamo posebej katere skupine so imele k posameznim točkam sestanka določene pripombe. Omenimo naj, da so na vseh navedenih zborih delavci obravnavali zaključni račun za leto 1980, potrdili pravilnik o delovnih razmerjih ter pregledali koriščenje investicijskih in amortizacijskih sredstev v letu 1981, hkrati pa so potrdili tudi delegate za samoupravne organe novega mandata. Na enem izmed zborov je bilo postavljeno vprašanje, kaj je z »Marčičevo hišo«, ki stoji v kompleksu Železarne ter zakaj se trošijo tako velika sredstva za sanacijo hale lužilnice, na drugem pa so delavci predlagali, da naj se določi skladiščni prostor za kolute VAC žice ter da naj vzdrževalci bolj vestno opravljajo svoje delo.

V TOZD ŽEBLJARNA so se SDS **žebljarna 1, 2** in **3** ter **zavijalnica žabljarne** seštale predvsem zato, da so potrdile kandidate za volitve v samoupravne organe, ki bodo v TOZD dne 24. aprila. SDS žebljarna 2 je pod razno predlagala, da naj bi pri vsaki žebljarski grupi nabavili zaboje ali ustrezne sode za odpadne oljnate cunje, hkrati pa opozarja, da je treba popraviti kaloriferje, ki puščajo vodo ter poškodovane silose in odvijalce. Po njenem mnenju je treba na novo pretehtati silose in označiti njihovo težo, zlasti v primerih, da so bili zmanjšani ali popravljeni ker njihova sedanja teža ne odgovarja prvotni teži. SDS žebljarna 3 pa pod razno vprašuje, kdaj se bo uredilo gretje v obratu (bodo čakali na prihodnjo zimo?) ter kdaj se bo postavilo podstavek za kuhalnik v jedilnici. Tudi ta skupina opozarja na poškodovane odvijalce (nekaterih ne morejo več uporabljati pri strojih) in silose (so brez podstavkov oziroma nog ali pa se ne zapirajo dobro oziroma se odpirajo). Pravijo tudi, da se odvijalcev ne sme postavljati ob steni pisarne in jedilnice, ker jim viličar, ko pelje mimo, poškoduje spodnji del obroča. Orodjarji pa bi morali po njihovem mnenju vsako vlečno dleto za žico pobrusiti tudi tam, kjer je nastala poškodba od vijaka. Na sestanku SDS zavijalnica žabljarne je bilo pod razno nekaj dilem okrog vprašanja, ali naj bi delovne obleke šivali v čistilnici ali ne. Ugotovili pa so, da je bolj prav, da jih šivajo doma, po eni strani zaradi stroškov, po drugi pa zato, ker bi kdo morda dajal šivat tudi druge delovne obleke.

SDS **montaža 1** (TOZD REMONTNE DELAVNICE) je obravnavala (kot sindikalna skupina) predlog o napredovanju, ki ga je napravil, s sodelovanjem DPO in delovodij, vodja oddelka. Sindikalna skupina ga v celoti podpira. Ne strinja se namreč s šablono, pri kateri se pri napredovanju upošteva leta zaposlitve. Mnenje, da naj ne bi z uveljavitvijo razvida del in nalog prenehale veljati določbe o otežkočenem dodatku, pa skupina zavrača.

V TOZD TRANSPORT sta organizirala kandidacijski konferenci SDS **vodstvo TOZD** ter **lokomotivna delavnica.** V zvezi s kandidacijsko konferenco SDS vodstvo TOZD vprašuje, zakaj ni zamenjanih 50 % članov, kolikor bi jih lahko zamenjali. SDS lokomotivna delavnica pa zahteva boljše prezračevanje v mehanični delavnici.

Tudi v TOZD DRUŽBENA PREHRANA so SDS **vodstvo TOZD, restavracija ŽJ, samopostrežna restavracija** ter **samski domovi** organizirale kandidacijske konference, nekatere od teh pa so poleg tega razpravljale še o poslovanju v lanskem letu in nekaterih drugih zadevah. SDS vodstvo TOZD je na sestanku sprejela tudi sklep, da mora vsak posameznik za osebni telefonski pogovor prispevati dva dinarja. SDS kantine in samopostrežna restavracija ugotavljata, v zvezi s poslovanjem v lanskem letu, da so kljub težavam uspeli pokriti vse sklade in pozitivno zaključiti poslovno leto. SDS samski domovi pa je pod razno sklenila, da je treba opraviti pogovor z vodjem varnostne službe glede tujih obiskov v samskih domovih. Nekateri vratarji namreč dovoljujejo obiske, na način, ki se ne sklada s hišnim redom, razen tega pa zaradi neenotnega dela vratarjev prihaja do težav.

Iz DELOVNE SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE smo prejeli zapisnike SDS **oddelek za ekonomske analize in planiranje** (2), **organizacija dela, oddelek za študij dela, časa in nagrajevanje, energetsko gospodarstvo** (3), **raziskovalni oddelek, glavni laboratorij, kontrola kvalitete, laboratorij jeklarne, priprava vzorcev, kemični laboratorij HVB** (2), **mehanska preizkuševalnica, mehanična delavnica OTK, tehnološki laboratorij, OID, operativa** in **oddelek za operativno planiranje proizvodnje.** Skupine so obravnavale predvsem zadeve, ki jih omenjamo v uvodu. SDS oddelka za ekonomske analize in planiranje je na sestanku med drugim razpravljala tudi o ponovni ocenitvi delovne uspešnosti, vendar pa se je kar 16 delavcev od 19 prisotnih izreklo proti, zaradi česar je vodja skupine predlagal, da se o tem ponovno razpravlja na naslednjem sestanku. SDS organizacija dela v zvezi s poslovanjem v lanskem letu ugotavlja, da stroški naraščajo ter da je porabo nujno treba omejiti, sčasoma pa izdelati tudi normative porabe za potrošni material. Kot posebno zaskrbljujoče ocenjuje pomanjkanje jekla, ki se nadaljuje tudi v letu 1981 ter slabo delo jeklarne in slab izplen na blumingu. SDS oddelka za študij dela in časa k poslovnemu poročilu za lansko leto nima bistvenih pripomb, meni pa, da je v prihodnje treba poskrbeti, da za obravnavanje le-tega ne bodo postavljeni prekratki roki. Tedenske »Informacije«, ki jih objavlja CPSI, skupina postavlja pod vprašaj, češ, da obravnavajo le splošna vprašanja. Zato predlaga, da naj bi se »Informacije« izdajalo samo ob izrednih situacijah. SDS energetsko gospodarstvo ugotavlja na osnovi poslovnega poročila Železarne za leto 1980, »da je stanje dovolj resno in kritično«. SDS raziskovalni oddelek je poslovno poročilo potrdila s pripombo, da je »v razlagi vzrokov za slabši uspeh premalo kritično«. Po njenem mnenju je precej vzrokov za slabši uspeh subjektivne narave (slaba organiziranost, nezadostno angažiranje strokovnega kadra, slabo vzdrževanje itd.). SDS glavni laboratorij pod razno trdi, da se delavkam v njihovi delovni skupini ne zdi prav, da so trije člani IO OOS spremenili sklep celotnega izvršilnega odbora z dne 3. marca letos, da se delavkam dajo denarna sredstva tudi letos v enaki višini kot lani, pa čeprav iz njihove blagajne. Na sestanku SDS kontrola kvalitete je v zvezi s poslovanjem v lanskem letu prevladovala misel, da je treba naloge kontrole kvalitete izvajati v smislu stabilizacijskih prizadevanj ter, da se je v proizvodnji treba nasloniti na doma izdelana jekla, ker bo tujega vložka vse manj. Pod razno je SDS obravnavala kvalitetno problematiko s poudarkom na izplenih. Ker je izplen valjanja na blumingu in šteklu še vedno pod programiranim, je bilo sklenjeno, da naj kontrolorji kvalitete v jeklarni opravljajo svoje delo z vso odgovornostjo ter da na bluming škarjah na odrezu pri glavah in nogah blokov, pa tudi v adjustaži bluminga pri adjustiranju, ne bodo dajali v izmeček material, ki se ga še da predelati. Skupina je soglašala tudi s premestitvijo nekaterih sodelavcev na druge delovne naloge. SDS priprava vzorcev pod razno opozarja na izredno slabe probe, ki od časa do časa prihajajo na kvantovag. Zaradi tega jih je tudi težko rezati. Pri takšni situaciji pa je vodstvo kemičnega oddelka predlagalo, da se število analitikov na kvantovagu zmanjša na tri (na izmeno), kar povzroča bojazen, da bodo pripravljalci dobili še manj podpore od analitikov kot doslej in da praktično sploh ne bodo imeli časa niti za malico in ostale potrebe (priprava žlindre, grodlja, mazuta itd.). SDS ponovno opozarja na pomanjkanje delavcev in se vprašuje, kako bodo koristili redni letni dopust. Ob tem je treba omeniti še to, da se SDS sooča tudi z visoko bolezensko odsotnostjo, ki jo povzroča delo v težkih pogojih. SDS kemični laboratorij HVB je sicer že lani junija opozorila na neprimernost klimatskih naprav, sedaj pa na to spet opozarja, češ da kljub prizadevanju vzdrževalcev ne delujejo kot bi morale, ker nimajo dotoka čistega zraka izven hale. Tako sedaj, pred koncem zimskega obdobja, ponovno opozarja, da je potrebno v zvezi s tem takoj nekaj ukreniti. SDS mehanska preizkuševalnica pod razno predlaga, da se tudi pri njih uvedejo normativi za delo, tako kot na primer v mehanični delavnici OTK. Učinek posameznika bi se na ta način povečal, saj bi bil od učinka odvisen tudi osebni dohodek posameznika, meni SDS, ter pričakuje od vodstva OTK, da njihov predlog posreduje v proučitev oddelku za študij dela in časa. SDS tehnološki laboratorij v zvezi s svojim delom v lanskem letu ugotavlja, da so interni plan točk presegli za 10 % in da so se srečevali z veliko odsotnostjo (bolovanje in dopusti), pri čemer je večji del odsotnosti odpadlo na bolovanje nad 30 dni. Na sestanku SDS OID je bilo v zvezi s poslovanjem v lanskem letu med drugim ugotovljeno, da je treba v »novogradnjah« nameniti pozornost predvsem sprotni kolavdaciji in krajšanju rokov izgradnje objektov. SDS prav tako ugotavlja, da se še vedno pojavljajo potrebe po novih strokovnih delavcih. Lani so imeli zaposlenih 14 delavcev manj kot so planirali. Opozarja tudi, da še vedno ni prejela odgovora na vprašanje glede izhod na malico v ŽIC ter na vprašanje o koriščenju sredstev SIS, na novo pa vprašuje, kako bo z izplačilom regresa za letošnje leto ter kakšni bodo pogoji za pridobitev regresa. SDS operativa sektorja novogradenj je na prejšnjem sestanku sklenila, da se prenese njene pripombe glede učinkovitega dela in štednje z gorivom v martinarni na delavski svet oziroma na centralni delavski svet. Na sestanku, ki ga povzemamo, pa je bilo v zvezi s tem omenjeno, da je bila ta problematika doslej že posredovana, vendar ustmeno, treba pa jo je opredeliti v pisaniobliki in posredovati na ustrezne naslove do 20. marca. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, kako da v sindikalni blagajni ni bilo denarja za obdaritev delavk ob 8. marcu. Želela je dobiti tudi pojasnilo, če preko sindikalne blagajne odteka kakšen delež za financiranje zimskih olimpijskih iger v Sarajevu. SDS oddelek za operativno planiranje proizvodnje je na sestanku v zvezi s poslovanjem v lanskem letu predlagala, da naj bi nadomestilo za prevoz na delo in z dela prejemali tudi delavci na relaciji Plavž-Javornik in Koroška Bela.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Božidar Lakota

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

O DELU KONFERENCE MLADIH V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

V sredo, 18. marca, je bil sklican sestanek članov predsedstva konference mladih v vzgoji in izobraževanju pri OK ZSMS Jesenice. Od desetih članov predsedstva katerega sestavljajo predsedniki osnovnih organizacij ZSMS osnovnih in srednjih šol jeseniške občine) so se sestanka udeležili le trije in sicer: iz osnovne organizacije ZSMS ŽIC, OŠ Tone Čufar in OŠ Polde Stražišar. Prav gotovo so se ti trije vprašali, kje so ostali, njihovi sošolci iz osnovnih šol Žirovnica, Koroška Bela, Prežihov Voranc, Kranjska gora in Mojstrana in kaj je zadržalo mlade iz centra srednjih šol in šole za zdravstvene delavce. Delegat iz centra srednjih šol je zamudil dve uri, kar kaže, da obveščanje res ni najboljše. Toda vprašajmo se: ali je res samo predsednik OO ZSMS tisti, ki mora hoditi na vse sestanke, vse urediti in pripraviti. Kaj če zboli ali je nujno zadržan? Delo v ZSMS ni težko, z dobro voljo in pripravljenostjo za delo pa premagamo marsikatero zadrego, neznanje in si tako nabiramo izkušnje.

Pred konferenco mladih v vzgoji in izobraževanju so naslednje naloge:

— pripraviti se morajo na mesec mladosti in na sprejem pionirjev v ZSMS,

— izvedba papirne akcije, denar za zbrani papir pa bi namenili v solidarnostne namene (akcijo vodi komisija za mednarodne odnose pri OK ZSMS Jesenice — razpis pa so prejele vse OO ZSMS na šolah),

— v osnovnih šolah bodo v juniju izvedli volilno-programske seje, tako da bodo že jeseni lahko pričeli z delom.

PLESNI TEČAJ

V prostorih hotela Pošta že dalj časa uspešno poteka začetniški tečaj družabnega plesa. Tečaj vodi profesionalni plesni učitelj in ima v programu naslednje plese: fokstrot, angleški in dunajski valček, polko, rock and roll, osnove gibanja na disko glasbo in blues in slow ritem. Obiskuje ga okoli 80 tečajnikov, od katerih je polovica srednješolcev, ostalo pa je zaposlena mladina.

Dokaj visoko število tečajnikov dokazuje, da je interes za učenje družabnih plesov in tovrstni sprostitvi med jeseniško mladino velik, zato bodo v jeseni organizirali še nadaljevalni tečaj in poseben tečaj za starejše. Pri tem je problem edino prostor, saj je za tako veliko število ljudi ta prostor občutno premajhen.

Če bi obstajal interes in bi bile možnosti, bi lahko po končanih tečajih ustanovili plesno društvo. Člani društva bi skrbeli, da delo na tem področju ne bi zamrlo, iz najbolj nadarjenih plesalcev pa bi ustanovili plesno skupino, ki bi nastopala na raznih proslavah in prireditvah.

V. P.

DELO KOMISIJE ZA INFORMIRANJE V CSŠ JESENICE

Redno informiranje je eden izmed pogojev za uspešno delo. Zato je bila na centru srednjih šol Jesenice ustanovljena komisija za informiranje. Njena naloga je obveščati dijake o delu in načrtih osnovne organizacije ZSMS ter posameznih komisij na šoli.

V komisiji je zastopan po eden dijak iz vsakega razreda. Predsednik komisije je Mojca Škrlj. Pri delu komisije pomaga tudi mentorica mladinske organizacije prof. Cundričeva.

Člani komisije se redno sestajajo vsak teden. Na sestankih se pogovorijo o opravljenih nalogah in si razdelijo nove. Člani komisije spremljajo delo posameznih komisij, se pogovorijo z dijaki, opazujejo dogajanja na šoli in o tem poročajo v Informatorju, glasilu komisije.

Prva številka Informatorja je izšla skupaj z Vizijami, literarnim listom. Pred kratkim pa je izšla druga številka Informatorja, ločena od Vizij. V taki obliki bo Informator izhajal tudi v bodoče, ker je namenjen izključno za obveščanje, literarne prispevke pa bodo dijaki objavljali v Vizijah.

Vsebina druge številke Informatorja je precej pestra. Dijaki se lahko seznanijo o poteku nadomestnih volitev za člane delegacije za zbor združenega dela, o rezultatih ankete o interesih mladih na centru, o mladinski organizaciji centra ter o delu posameznih komisij, ki delujejo na šoli.

M. V.

ZAKLJUČENI AKCIJI

Akciji za izbor »najboljša OO ZSMS« in »najboljši mladi delavec — samoupravljalec« sta za leto 1980 zaključeni.

V četrtek, 19. marca, so se sestali člani komisije pri predsedstvu konference mladih delavcev pri OK ZSMS Jesenice. Komisija je pregledala predloge in jih dala v obravnavo še predsedstvu konference.

Za najboljšo OO ZSMS sta bili izbrani: OO ZSMS TOZD Vzdrževanje — železarne Jesenice in OO ZSMS Viator — potniški promet in delavnice. Drugih predlogov tudi ni bilo.

Nekoliko težje delo je bilo pri izboru najboljših mladih delavcev-samoupravljalcev. Izmed 15 prispelih predlogov se je komisija odločila za šest, dokončno pa bo odločilo predsedstvo konference.

J.

Skupina tečajnikov se je zavrtela (Foto V. Pretnar)

VABILO BRIGADIRJEM OBČINE

Vabimo vse brigadirje občine Jesenice na proslavo dneva brigadirjev, katero prirejajo brigadirji iz doma učencev ŽIC, v sodelovanju s KS Sava in ZŠJ v zgornjih prostorih GEŽ, 1. aprila letos. Po prireditvi bo družabni večer. Na prireditev vabimo tudi druge mladince — mladinke.

Komisija za MDA pri
MA Doma učencev ŽIC

O DELU OO ZSMS ISKRA — TOZD BLEJSKA DOBRAVA

V petek, 20. marca, so se sestali člani predsedstva OO ZSMS Iskra TOZD Blejska Dobrava, skupaj s predstavniki vodstva in družbenopolitičnih organizacij TOZD, sestanku je prisostvoval tudi predstavnik OK ZSMS Jesenice.

Člani predsedstva OO ZSMS so se najprej seznanili z nalogami, ki so pred delovno organizacijo Iskra v pripravah na novo organizacijo ISKRE kot celote. Ker so mladi tisti, ki bodo skrbeli za nadaljni razvoj v svoji sredini, so se domenili, da se bodo organizirali tudi v sindikalnih skupinah, da bo akcija skupaj z osnovnima organizacijama zveze komunistov in zveze sindikatov potekala enotno.

V nadaljevanju so obravnavali materiale za programsko konferenco OK ZSMS Jesenice, ki bo v torek, 31. marca. Pripomb na finančno realizacijo in finančni plan OK ZSMS ni bilo, predstavnik OK ZSMS Jesenice pa je obrazložil operativni program.

Povemo naj še, da ima OO ZSMS Iskra TOZD Blejska Dobrava v načrtu organizirati pohodno enoto, katera bi se vključevala v tovrstne aktivnosti v okviru koordinacijskega sveta ZSMS delovne organizacije Iskra in OK ZSMS Jesenice in tudi sama organizirala pohode. V pohodno enoto se bodo lahko vključili vsi člani kolektiva.

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

PREBIVALCEM OBČINE JESENICE

— organizirano in aktivno pristopimo k cepljenju proti kužnim boleznim, ki ga izvaja protiepidemiološka služba,

— okuženega bolnika takoj osamimo in prijavimo organom protiepidemiološke službe ter oskrbimo njegov prevoz v bolnišnico,

— na ogroženem terenu organiziramo sistematično uničevanje podgan, miši in mrčesa,

— pomagajmo zdravstvenim delavcem in drugim aktivistom pri izvajanju in uveljavljanju vseh ukrepov proti epidemijam.

Protibiološko zaščito v vojni izvajamo z naslednjimi ukrepi:

— z organizacijo enotnega sistema opazovanja, odkrivanja bioloških napadov,

— zbiranjem vzorcev različnega materiala, za katerega sumimo, da je okužen. Paziti moramo na pitno vodo, hrano, poginjene živali, sumljive predmete, ki jih najdemo po preletu letal, mrčes in druge pojave.

I. **Evakuacija in nastanitev prebivalcev**

Ob prehodu v vojno stanje je namen evakuacije v tem, da se zmanjša gostota prebivalstva in tako tudi število žrtev ob sovražnih napadih. Evakuacija vključuje samo določene kategorije prebivalstva, predvsem otroke, bolnike in onemogle.

Pravočasno evakuacijo se razglasi s posebno odredbo in izvaja po vnaprej pripravljenem načrtu. Načrte za nastanitev prebivalstva izdelajo družbenopolitične skupnosti, ki sprejemajo evakuirano prebivalstvo. Po sanaciji prizadetega območja po zračnih napadih, štabi za civilno zaščito prevzamejo skrb za ponovno vrnitev evakuiranega prebivalstva.

Po objavi odredbe o evakuaciji ukrenimo naslednje:

— zberemo se na zbirališču svoje evakuacijske enote z vsemi člani, ki so predvideni za evakuacijo in se javimo poverjeniku ali pomočniku,

— s seboj prinesemo po možnosti najnujnejšo opremo,

— če imamo svoje vozilo, se zglasimo pri poverjeniku, ki nam bo dal potrebna navodila glede kraja nastanitve in smeri prevoza,

— če smo si sami zagotovili nastanitev, sporočimo poverjeniku, da nas ne bi pogrešali,

— evakuacija bo potekala po natančno določenih smereh do kraja nastanitve, peš ali s transportnimi sredstvi,

— ranjence in bolnike evakuiramo ločeno, po prej izvedeni triaži.

J. **Zatemnjevanje**

Namen zatemnjevanja je, da oteži orientacijo sovražnikovih letal za neposredne napade na naseljena mesta in posamezne objekte.

Za zatemnjevanje so odgovorni vsi stanovalci stanovanjskih zgradb, organizacije združenega dela in lastniki vozil v prometu.

Z nedisciplino pri izvajnju zatemnjevanja ogrožamo ne samo sebe in svojo družino, temveč širok krog svoje soseske.

Pri zatemnjevanju moramo storiti naslednje:

— na vse svetlobne, zasteklene odprtine — okna in vrata — namestimo okvir s temnim neprosojnim papirjem. Zadostuje tudi temna platnena navojnica ali gosta temna zavesa,

— luči nikakor ne smemo prižigati, dokler nismo zastrli svetlobnih odprtin,

— vozila moramo opremiti s senčili na vseh glavnih in pomožnih svetlobnih telesih tako kot veleva poseben predpis.

K. **Civilna zaščita**

Najbolj množična organiziranost prebivalstva pri ukrepih preventivne zaščite, prve pomoči in medsebojne pomoči pri reševanju, se kaže v samozaščiti občanov. Jedro samozaščite so splošne enote, ki se ustanavljajo v stanovanjskih zgradbah, delovnih organizacijah, državnih organih in krajevnih skupnostih.

Družabne igre so prijetno popestrilo plesnega tečaja (Foto V. Pretnar)

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČ

NAJSODOBNEJŠA POLARNO RAZISKOVALNA DELA

Verjetno največjo in zanesljivo najsodobnejšo polarno raziskovalno ladjo na svetu gradijo za okoli 180 milijonov zahodnonemških mark v Zvezni republiki Nemčiji. S to ladjo bodo uporabili v praksi rezultate obsežnih raziskovalnih del, ki jih je v zadnjih letih izvajala poskusna ustanova hamburških ladjedelnic. V zvezi s tem je bila izvedena z ledolomilcem »Werdetor« tudi ekspedicija na norveške Spitzberge.

Nova ladja je dolga 117 m, široka 25 m in njena nosilnost je 36000 ton. Namenjena je za vožnjo po polarnih območjih in pri tem računajo na boljše rezultate kot z dosedanjimi ledolomilci. Njena glavna naloga pa bo dati nove pobude pri odkrivanju nahajališč nafte in zemeljskega plina na področju Arktike.

V ta namen so zgradili v zadnjih letih v ZDA več velikih ledolomilcev. Med njimi sta največja »Polar Star« ameriške vlade, ki je neke vrste superledolomilec in v Kanadi zgrajeni »Kigoriak«, katerega lastnik je naftna družba Dome Petroleum. Slednji ima podobne dimenzije kot zahodnonemška raziskovalna ladja. Obe ladji sta že bili znatno poškodovani na pogonskih vijakih pri vožnji med ledom in tudi nista dosegli tiste pogonske moči za katero sta bili projektirani.

Ladje za takšne posebne namene ni mogoče konstruirati samo na risalni deski in so zato potrebni prehodni poskusi na modelih v vodnih in ledenih bazenih. Šele s temi poskusi je mogoče dokončno izpopolniti njihovo obliko. Ne zadostujejo tudi poskusi pri katerih modele vlečejo. Kajti v praksi se zgodi, da pride led, ki ga zlomi prva ladja pri nadaljnji vožnji v območju ladijskega vijaka ter ga ob izgubi energije in zmanjšani hitrosti delno zdrobi. Pri tem lahko večji kosi ledu upognejo ali zdrobijo dele vijaka.

Ladjedelniška poskusna ustanova v Hamburgu lahko pripravi v posebnem tanku led, ki ustreza modelu, kar do zdaj ni bilo mogoče. S posebno poskusno tehniko naredijo ledeno površino, v kateri so kristali veliki samo en milimeter. Ti so v primerjavi s kristali polarnih morij približno desetkrat pomanjšani. Ker so preizkušali model ladje, ki je 16 krat manjši, kar približno ustreza mikrokristalna ledena površina pomanjšanega modela. Zato lahko smatrajo te poskuse kot posebno zanesljive in ugotovljeni rezultati so realne osnove za konstruiranje sodobnih ledolomilcev.

Pri tem so ugotovili, da je mogoče z določenimi konstrukcijskimi ukrepi zagotoviti varnost ladijskega vijaka pri vožnji skozi led. Medtem, ko so bila ladijska rebra izbočena navzven, da so nudila odpor proti ledu in so ga s stiskanjem drobila, so pri novi konstrukciji ladijska rebra vzbočena na vznoter. Zato je led lomljen manj s pritiskom, temveč bolj z upogibnimi silami in zlomljeni led ne pride pod ladjo, temveč je potisnjen od ladje. Poleg tega ladijsko dno ni ploščato, temveč dvignjeno s podladja proti strani za približno en meter. Tudi to preprečuje nevarno kopičenje ledu pod ladijskim dnom. Končno sta vijaka v zaščitnem plašču postavljena tako daleč od ladijskega dna, saj je navpična oddaljenost skoraj tri metre, da se lahko ob dnu drseči led odstrani, ne da bi poškodoval vijaka.

zaščitnem plašču postavljena tako daleč od ladijskega dna, saj je navpična oddaljenost skoraj tri metre, da se lahko ob dnu drseči led odstrani, ne da bi poškodoval vijaka.

Neškodljivo odstranjevanje ledu ob ladijskem dnu omogoča še en konstrukcijski ukrep. Tik pod vodno gladino so nameščene ledene šobe, skozi katere piha mešanica zraka in vode in pri tem dvigajoči zrak pospešuje lomljenje. Pri tem »maže« mešanica zraka in vode ob ladijskem dnu drseče ledene ploskve in s tem zmanjšuje nevarnost za vijaka ali krmilo. Te ledene šobe so preizkusili pred Spitzbergi z ledolomilcem »Werdetor« in jih bodo še nadalje preizkuševali na nekem drugem predelanem ledolomilcu.

Takšni posebni konstrukcijski prijemi bodo omogočili tej raziskovalni ladji posebno zanesljivost. Pri njenem konstruiranju so upoštevali vsaj en meter debelo ledeno ploščo, vendar računajo, da bo lahko vozila tudi pri debelini 1,5 m. To so ugotovili na področju antarktike pri opazovanjih v pretekli zimi. Če pa bi ladja le prišla v težave, bo lahko z ozirom na svojo trdno konstrukcijo — izdelana je iz jekla odpornega proti nizki temperaturi, z ojačenimi deli in debelino pločevine do 50 mm — pasivno prenesla tudi pogoje, ki ustrezajo 2,0—2,5 m debelemu ledu.

V primerjavi, če bi ostala ladja dalj časa uklenjena v leden oklep, ima posadka na razpolago poseben prostor za preživetje z lastnimi napravami za ogrevanje in preskrbo z električno energijo. V tem majhnem prostoru in pri minimalni porabi energije bi lahko posadka preživela eventuelno nevarno obdobje.

ODDIHI IN REGRESI ZA LETO 1981

Komisija za oddihe in izlete pri izvršnem odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarne, seznanja vse delavce temeljnih organizacij in delovnih skupnosti Železarne z letošnjimi termini, regresi in postopki za oddihe delavcev v naših domovih v Crikvenici in Biogradu na moru. Termini v letošnjem letu so naslednji:

BIOGRAD NA MORU: od 11. do 21. junija in od 21. junija do 1. julija (predsezona); od 1. do 11. julija, od 11. do 21. julija, od 21. do 31. julija, od 31. julija do 10. avgusta, od 10. do 20. avgusta, od 20. do 30. avgusta (sezona); od 30. avgusta do 9. septembra in od 9. do 19. septembra (posezona).

CRIKVENICA: od 5. do 15. junija in od 15. do 25. junija (predsezona); od 25. junija do 5. julija, od 5. do 15. julija, od 15. do 25. julija, od 25. julija do 4. avgusta, od 4. do 14. avgusta in od 14. do 24. avgusta (sezona); od 24. avgusta do 3. septembra (posezona).

CENE V POČITNIŠKIH DOMOVIH

Biograd na moru – v sezoni:
– polna cena za člane kolektiva 290 din,
– regresirana cena za člane kolektiva 200 din,
– polna cena za otroke do 10 let 160 din,
– regresirana cena za otroke do 10 let 120 din.

Biograd na moru – v pred in posezoni:
– polna cena za člane kolektiva 270 din,
– regresirana cena za člane kolektiva 180 din,
– polna cena za otroke do 10 let 140 din,
– regresirana cena za otroke do 10 let 100 din.

Crikvenica – v sezoni:
– polna cena za člane kolektiva 290 din,
– regresirana cena za člane kolektiva 210 din,
– polna cena za otroke do 10 let 160 din,
– regresirana cena za otroke do 10 let 125 din.

Crikvenica – v pred in posezoni:
– polna cena za člane kolektiva 270 din,
– regresirana cena za člane kolektiva 190 din,
– polna cena za otroke do 10 let 140 din,
– regresirana cena za otroke do 10 let 105 din.

Zunanji gosti:
– odrasli v sezoni 350 din,
– otroci do 10 let – v sezoni 200 din,
– odrasli v pred in posezoni 330 din,
– otroci do 10 let v pred in posezoni 180 din.

Polna cena 290 din in 270 din velja za člane kolektiva, ki bi koristili več kakor deset dni dopusta in za njihove svojce, ki so zaposleni v drugih organizacijah združenega dela (mož, žena).

Vse izmene so po deset dni. Pravico do regresirane cene v počitniških domovih imajo člani kolektiva in njihovi nezaposleni svojci ter upokojenci železarne Jesenice in to največ deset dni v letu.

Vsi referenti za oddihe in izlete pri osnovnih organizacijah sindikata v TOZD in delovnih skupnostih morajo do 10. aprila dati vsa potrdila za vse termine. V kolikor referenti ne bodo dostavili potrebne dokumentacije do določenega roka, bodo smatrali, kot da nimajo prijav. Za otroke stare do 10 let, je obvezno referentom predložiti zdravstveno knjižico zaradi vpisa rojstva otroka.

Vsak član, ki se bo strinjal z dodeljenim terminom, plača za vsakega prijavljenca 500 din kavcije. Osnovne organizacije sindikata v TOZD in delovnih skupnostih, oziroma referenti, morajo vsakemu za plačano kavcijo izstaviti potrdilo.

Izpolnjene prijavnice je treba dostaviti na kadrovski sektor – oddelek za družbeni standard (prvo nadstopje – levo) do 10. aprila.

IZDAJA NAPOTNIC IN OSTALE ODREDBE

Po sklepu izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne, otrokom do četrtega leta starosti ni obvezno jemati hrane, ampak samo posteljo; za otroke od 4. leta dalje pa je hrana obvezna.

Napotnice za počitniški dom izdaja oddelek za družbeni standard – kadrovski sektor Železarne na osnovi potrdila osnovne organizacije sindikata v temeljni organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti. Referenti za oddihe in izlete so že v potrdilu dolžni navesti vse podatke, tako za aktivne člane, kakor tudi za družinske člane.

Društva upokojencev morajo na potrdilu navesti, v kateri temeljni organizaciji združenega dela ali delovni skupnosti so bili zaposleni, v nasprotnem primeru bodo zaračunavali polno ceno. Vsi upokojenci, ki so člani društev upokojencev, naj se prijavljajo izključno pri njihovih referentih.

Vse informacije v zvezi z oddihi lahko dobijo referenti ali posamezniki na telefonski številki 332 ali 737 – referent za oddihe, izlete in prevoze in 673 – predsednik komisije za oddihe in izlete pri izvršnem odboru sindikata Železarne.

Osnovne organizacije sindikata v TOZD in delovnih skupnostih med seboj ne smejo zamenjavati prostih mest oz. jih dodeliti posameznikom iz drugih TOZD ali delovnih skupnosti ali zunanjim interesentom.

Napotnice bodo izdajali tri delovne dni pred vsako izmeno na blagajni TOZD Družbena prehrana – v kadrovskem domu. **Uradne ure za izdajo napotnic in plačila so od 7. do 11. ure.**

Vse pobrane kavcije s spiskom koristnikov letovanja (ločeno za Crikvenico in Biograd) morajo referenti oddati blagajni TOZD Družbena prehrana do 15. maja. Vplačano kavcijo bodo odračunali pri vplačilu stroškov letovanja ob predložitvi potrdila o vplačani kavciji.

Kavcija se lahko vrne, če prijavljenec odpove letovanje 20 dni pred nastopom dopusta, kar je potrebno javiti referentu za oddihe, izlete in prevoze – telefon 332 in 737, v času izdajanja napotnic pa na 969. Poznejšo odpoved opravičuje samo tehten razlog (npr. bolezen, smrt, službeno potovanje), v nasprotnem primeru kavcija zapade.

Obenem obveščamo vse delavce TOZD in delovnih skupnosti, ki bodo v naših počitniških domovih koristili samo hrano, da morajo prav tako dvigniti napotnico, da s tem uveljavijo regresirano ceno. V ta namen naj imajo pri sebi potrebne podatke (delavsko številko, številko osebne izkaznice, številke zdravstvenih izkaznic otrok). V nasprotnem primeru upravi počitniških domov ne bosta priznali cen po regresu. Napotnice za naknadno uveljavljanje regresirane cene ne bomo izstavljali.

AVTOBUSNI PREVOZI

Biograd na moru: Odhod avtobusov iz Jesenic bo ob 22. uri (en dan pred pričetkom izmene) izpred Čufarja s približnim prihodom v Biograd ob 6. uri zjutraj.

Odhod avtobusov iz Biograda bo ob 8. uri zjutraj in prihod na Jesenice približno ob 16. uri.

Crikvenica: Odhod iz Jesenic ob dnevih izmen je ob 6. uri zjutraj, povratek pa ob istih dnevih ob 12. uri. Vožnja do Crikvenice traja približno štiri ure.

Odhodi avtobusov za Biograd in Crikvenico bodo vedno izpred Čufarja na Jesenicah s postanki na vseh avtobusnih postajah, ki jih bodo javili koristniki letovanja ob rezervaciji oz. nakupu vozovnic.

Otroci od 4. do 10. leta starosti plačajo 50 % cene in imajo pravico do sedeža.

Otroci do 4. leta starosti imajo brezplačen prevoz, vendar brez lastnega sedeža.

Rezervacije bodo sprejemali po 15. maju, ko bo znana tudi cena vozovnice.

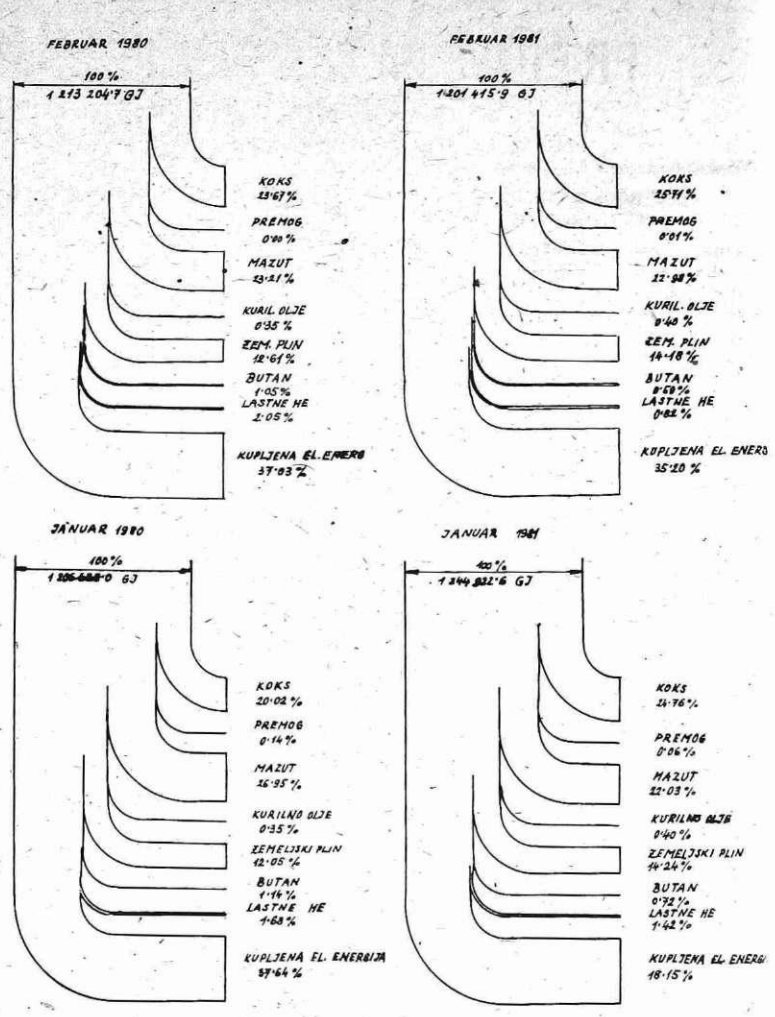

ENERGETIKA IN RACIONALNO PRETVARJANJE ENERGIJE

Današnja prikaza celotne pretvorbe energije po TOZD in delovnih skupnosti v železarni Jesenice sta narejena za januar in februar 1981. Za primerjavo so navedeni še podatki za januar in februar 1980 ter za celo leto 1980. Odstopanja so odvisna od potreb v proizvodnji in danih pogojev.

Pretvorbe primarne energije, narisane v pretočnih diagramih za januar in februar v letu 1980 in letu 1981, kažejo premike od mazuta in butana k zemeljskemu plinu. V februarju 1981 je izkazana manjša lastna energija iz hidroelektrarn zaradi minimalnih dotokov vode. K. J.

PREGLED CELOTNE PRETVORBE ENERGIJE PO TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTIH ŽELEZARNE JESENICE v februarju 1981

TOZD, DS	Celotna pretvorba GJ	Skupni delež %	Delež od celotne pretvorbe energije v % primarna	sekundarna	terciarna	kvartarna
1. Plavž	450270,8	27,78	74,0	20,6	2,3	3,1
2. Jeklarna	386265,6	23,83	84,1	14,3	1,6	–
3. Energetika	335580,5	20,70	69,1	24,4	6,4	0,1
4. Bluming-štekel	146443,4	9,03	82,0	12,6	5,3	0,1
5. HVB	68947,3	4,25	76,1	12,9	6,9	4,1
6. Valjarna žice	46632,5	2,88	84,7	10,8	4,4	0,1
7. Valjarna deb. pločv.	44006,8	2,72	92,5	6,8	0,7	–
8. HVJ	31977,7	1,97	63,2	16,7	15,8	4,3
9. Žičarna	23442,5	1,44	82,2	6,4	6,6	4,8
10. Elektrodni	17383,5	1,07	70,3	12,3	13,0	4,4
11. Jeklovlek	10477,0	0,65	85,0	12,4	2,6	–
12. Livarna	6181,0	0,38	15,4	67,2	17,4	–
13. Vratni podboji	5717,4	0,35	27,5	2,4	35,2	34,9
14. Transport	5579,5	0,34	49,9	22,3	23,3	4,5
15. Strojne delavnice	5172,7	0,32	46,9	24,3	22,6	6,2
16. Remontne delavnice	4237,6	0,26	6,8	45,5	43,9	3,8
17. Profilarna	3161,0	0,20	23,3	0,6	38,3	37,8
18. DS ETN	3063,6	0,19	53,5	10,1	21,1	15,3
19. Vzdrževanje	2580,5	0,16	6,7	46,8	43,0	3,5
20. Žebljarna	2269,2	0,14	43,7	28,4	27,9	–
21. DS KO-FI	877,5	0,05	34,2	21,3	32,9	11,6
22. DS KSI	680,7	0,04	23,3	19,4	38,2	19,1
23. Družbena prehrana	–	–	–	–	–	–
24. Zunanji	20351,4	1,25	17,2	14,5	35,3	33,0
Skupno februar 1981:	1623299,7	100,–	75,1	17,9	5,0	2,0
februar 1980:	1600991,9	100,–	75,8	17,6	4,8	1,8

PREGLED CELOTNE PRETVORBE ENERGIJE V TOZD IN DELOVNIH SKUPNOSTIH ŽELEZARNE JESENICE v JANUARJU 1981

TOZD, DS	Celotna pretvorba GJ	Skupni delež %	Delež od celotne pretvorbe energije % primarna	sekundarna	terciarna	kvartarna
1. Plavž	450125,6	27,47	73,6	21,0	2,6	2,8
2. Jeklarna	384636,6	23,48	84,5	13,7	1,8	–
3. Energetika	332405,6	20,29	75,9	20,0	4,0	0,1
4. Bluming-Štekel	151965,6	9,28	81,3	12,8	5,8	0,1
5. HVB	67974,4	4,15	71,0	14,2	8,9	5,8
6. Valj. deb. pločv.	50534,9	3,09	92,6	6,7	0,7	–
7. Valjarna žice	50480,9	3,08	84,7	10,6	4,6	0,1
8. HVJ	32993,9	2,01	59,8	18,2	17,4	4,6
9. Žičarna	24419,7	1,49	81,5	6,4	7,1	5,0
10. Elektrodni	15083,6	0,92	62,3	15,2	16,9	5,6
11. Jeklovlek	9565,5	0,58	82,3	14,5	3,2	–
12. Transport	6976,2	0,42	55,1	19,9	21,1	3,9
13. Livarna	6670,0	0,41	18,1	63,6	18,3	–
14. Vratni podboji	5722,5	0,45	21,8	2,4	38,0	37,8
15. Strojne del.	5497,6	0,33	42,0	25,0	25,2	7,8
16. Remontne del.	4861,9	0,30	7,7	44,7	43,7	3,9
17. Profilarna	3309,9	0,21	20,8	0,6	39,5	39,1
18. DS ETN	3242,4	0,20	51,8	10,2	22,2	15,8
19. Vzdrževanje	2876,9	0,18	6,0	46,8	43,7	3,5
20. Žebljarna	2704,2	0,16	46,4	27,0	26,6	–
21. DS KO-FI	954,5	0,06	32,1	22,2	33,8	11,9
22. DS KSI	749,4	0,04	21,9	19,9	38,9	19,3
23. Družb. prehr.	–	–	–	–	–	–
24. Zunanji	24656,8	1,50	18,5	10,3	36,7	34,5
Skupno – januar 1981	1638408,6	100,–	76,0	16,9	5,0	2,1
januar 1980	1559197,4	100,–	77,4	17,5	4,4	0,7
leto 1980	13986434,6	100,–	76,7	17,7	4,2	1,4

Železarski globus

BRAZILIJA

Z odpiranjem z rudami izredno bogatega področja Carajas v džungli reke Amazonke, bodo skupno investirali 33 milijard dolarjev. V zvezi s tem je brazilska vlada že odobrila ustrezen investicijski načrt. Rudne zaklade »miniralne province Carajas« s površino 90.000 kv. metrov cenijo na 18 milijard ton železove rude, milijardo ton bakrove rude, 60 milijonov ton manganove rude in velike količine boksita ter nikljevih, kositrovih in zlatih rud. Ko bo ta projekt uresničen, računajo v tej južnoameriški državi na letne dohodke okoli 12 milijard dolarjev. Izkoriščanje teh rudnih zalog bo pod kontrolo države, vendar pri tem ne izključujejo finančno in tehnično sodelovanje inozemskih podjetij. S tem bodočim rudarskim središčem Brazilija tudi upa, da bo dokončno rešila svoje sedanje gospodarske probleme, povezane predvsem z močno negativno zunanje trgovinsko bilanco.

INDIJA

V letošnjem januarju je pričela v tej azijski državi obratovati prva naprava za izdelavo železove gobe. V napravi, ki obratuje na osnovi indijske železove rude in indijskega premoga, ki ni primeren za koksiranje, uporabljajo zahodnonemški SL%RN postopek s trdnim reducentom z letno zmogljivostjo 30.000 ton železove gobe in z možnim povečanjem na 45.000 ton. Pričetek obratovanja te naprave je za Indijo važen korak pri izdelavi surovega jekla brez potrebe uvoza premoga za koksiranje, saj bo izdelana železova goba uporabljena kot vložek v obločnih električnih pečeh. Zato računajo na gradnjo nadaljnjih naprav, prva z letno zmogljivostjo 120.000 ton železove gobe je že naročena, medtem ko je za drugo s 150.000 ton zmogljivosti v delu pripravljalna študija.

NORVEŠKA

Na severu Norveške so v bližini meje s Sovjetsko zvezo našli zanimivo nahajališče nikljeve rude. V bližnji prihodnosti ga bodo temeljito raziskali, da bodo ugotovili, če gre za pomembnejše zaloge te rude. Na sovjetski strani meje že nekaj časa kopljejo večje količine nikljeve rude in kaže na določeno povezavo z norveškim nahajališčem, saj prehaja to gorovje s sovjetske strani na norveško. Zanimivo je, da je bila Norveška pred sto leti vodilni pridelovalec niklja na svetu. Šele velika nahajališča nikljeve rude v Kanadi in na Novi Kaledoniji so imela za posledico, da je postalo norveško pridobivanje te kovine nepomembno. Zato so vse rudnike tik pred pričetkom druge svetovne vojne zaprli.

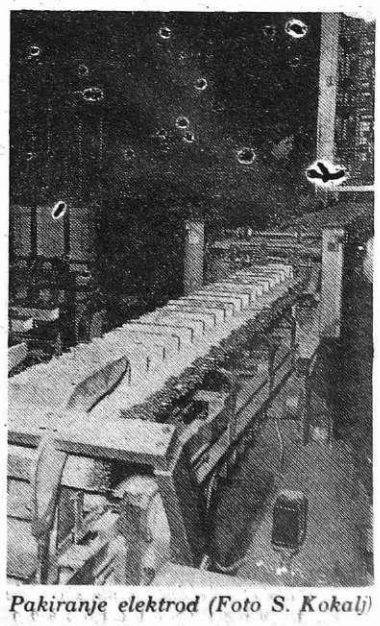

Pakiranje elektrod (Foto S. Kokalj)

PRIPRAVE NA ŠESTO SEJO SKUPŠČINE KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

DNEVNI RED SEJE SKUPŠČINE

Dnevni red je obširen in zahteva od delegatov, da pridejo na sejo skupščine pripravljeni, s stališči, saj bodo odločali o delovanju kluba samoupravljalcev v letu 1981 in celotnem srednjeročnem obdobju.

Po izvolitvi organov skupščine in ugotovitvi sklepčnosti, bodo delegati razpravljali o:

– poročilu izvršnega odbora o delovanju kluba samoupravljalcev v letu 1980,

– finančnem poslovanju kluba v letu 1980,

– poročilo odbora za samoupravni nadzor,

– poročilu o postopku sprejemanja in o poteku razprave o osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana kluba samoupravljalcev Jesenice za obdobje 1981 – 1985.

– razglasitvi predloga samoupravnega sporazuma o temeljih plana kluba samoupravljalcev Jesenice za obdobje 1981 – 1985

– predlogu načrta dejavnosti kluba samoupravljalcev za leto 1981,

– pripravah in nalogah kluba samoupravljalcev ob III. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije.

V gradivu ni osrednja pozornost namenjena predlogu samoupravnega sporazuma o temeljih plana, pač pa dokumentom, ki pomenijo že njegovo praktično izvajanje: načrtu dejavnosti kluba samoupravljalcev Jesenice za leto 1981, razdelitvi prispevkov, seznamu članov kluba, ki letos plačajo le kolektivno članarino in programski usmeritvi kluba. Ko bodo ta načela potrjena, pride na vrsto finančni načrt kluba. V gradivu je obširno poročilo izvršnega odbora o delu kluba samoupravljalcev v lanskem delu in že omenjeno poročilo komisije za pripravo samoupravnega sporazuma.

KAKŠNO JE BILO DELO KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV V LANSKEM LETU

Leto 1980 je bilo, odkar je bil klub samoupravljalcev leta 1977 ustanovljen, najuspešnejše. Pripravljenih je bilo deset razgovorov za okroglo mizo in 26 izobraževalnih oblik za samoupravljalce. Število udeležencev pa se je povzpelo čez 1100. Novost lanskega družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja je ta, da so zapustili šolske in gostilniške prostore in šli tja, kjer samoupravljalci delajo. Sproti so se dogovarjali za izobraževalne programe in jih prilagajali, prehajali od splošnega k posameznemu, od abstraktnega h konkretnemu. Pazljivo sestavljen program pa je omogočil, da so izobraževali samoupravljalce iz združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti, tako da so vabili na izobraževalne oblike samoupravljalce iz 120 OZD in drugih organizacij in skupnosti članic kluba samoupravljalcev, ne da bi kakšno območje zanemarili.

Obveščanje o dejavnosti kluba samoupravljalcev je bilo sprotno; 35 člankov je bilo objavljenih v Železarju, dva v Glasu, o klubu pa sta poročala tudi radio Triglav in ljubljanski radio. Rezultati triletnega dela kluba samoupravljalcev pa so bili obdelani tudi v biltenu, ki ga je klub samoupravljalcev izdal ob 30-letnici samoupravljanja. Izvršni odbor je obveščanje o delu kluba ugodno ocenil, manj pa je zadovoljen s povratnimi informacijami iz temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki so članice kluba samoupravljalcev.

Posebej izvršni odbor poudarja, da se je klub samoupravljalcev lani že uveljavil kot oblika in metoda dela sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij. Navaja tudi statistične podatke o svojih sejah in o problematiki, ki so jo na sejah obravnavali. Včasih je bilo delo otežkočeno, ker so bili na meji sklepčnosti.

Izvršni odbor kluba samoupravljalcev svoje delo ugodno ocenjuje, vendar se zaveda, da bi člani lahko dali še več od sebe. Tudi delovne skupine, ki delujejo pri klubu samoupravljalcev, so bile aktivne in tiste, ki z delom pogumno nadaljujejo, se bodo izkazale tudi v prihodnje.

Delegati skupščine se bodo morali odločiti, kakšne vezi je treba zastaviti med klubom in vsako članico, še zlasti zaradi tega, ko bo brez motiviranosti samoupravljalcev iz temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti težko izvesti vse naloge, ki jih načrtujejo za to leto. Posebno to velja za izobraževalne oblike, za katere je včasih premalo zanimanja in jih morajo odpovedovati, ker ni udeležencev. Naloga delegatov je torej, da preverijo, koliko predlagani program ustreza njihovim interesom, in da predlagajo spremembe, kolikor s predlogom niso zadovoljni. Na peti seji skupščine je bil govor o poverjeniku, ki naj bi v temeljni samoupravni organizaciji ali skupnosti skrbel za izvajanje akcij kluba in motiviral samoupravljalce za udeležbo na izobraževalnih oblikah. Predlog je bil, da bi za povezavo poskrbeli kar delegati skupščine, pa naj sami o tem odločijo.

PROGRAM DELA KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV V LETU 1980

Program za leto 1981 je usklajen s samoupravnim sporazumom o temeljih plana za srednjeročno obdobje 1981 – 1985, zajema sedem oblik dela: razgovore za okroglo mizo, strokovne posvete, klubske pogovore, javne tribune, predavanja, tečaje, seminarje in samoupravljalske šole. Je rezultat dela delovnih skupin pri klubu samoupravljalcev in poskuša ustreči interesom članic kluba.

Načrtovanih je deset razgovorov za okroglo mizo, na katerih bodo obravnavali reorganizacijo krajevnih skupnosti, oblikovanje sredstev za osebne dohodke in sklad skupne porabe iz čistega dohodka ob zaključnem računu, izkušnje pri izdelavi kataloga delovnih nalog in opravil, oblikovanje meril za obravnavanje rezultatov dela, vrednotenje minulega dela, samoupravno povezovanje delovnih organizacij kovinske industrije v občini, uresničevanje družbenega dogovora o minimalnih standardih pri zaposlovanju delavcev, naloge kadrovskih služb pri zmanjševanju fluktuacije, bolezenske odsotnosti, nezgod pri delu in neopravičenem izostajanju z dela, uresničevanje zakona o svobodni menjavi dela v družbenih dejavnostih in rezultate gospodarske stabilizacije.

Delovna skupina, katere naloga je dograjevanje samoupravnih aktov, predlaga, da bi izvedli naslednje **strokovne posvete:** dopolnitev in usklajevanje samoupravnih aktov z novimi zakoni, poročilo o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja (sodelovali bodo samoupravljalci iz obravnavanih organizacij združenega dela), motivacija za samoupravljanje, samoupravne delovne skupine.

Nova, neformalna oblika dela so **klubski pogovori,** ki zberejo ob obravnavi neke tematike manjše število razpravljalcev. Pogovarjali bi se o sklicu in poteku sestankov, o delu delegacij in delegatov, o uveljavljanju dohodkovnih odnosov, o usposobljenosti delavcev, o izboljšanju tehnologije in organizacije dela; o uresničevanju sklepov III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, o uveljavljanju pobud, predlogov in stališč delovnih ljudi in občanov, izrečenih v javnih razpravah.

Množična oblika dela so **javne tribune,** na njih pa bo govor o sklepih III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, o moči Titovih besed ob 40-letnici vstaje in revolucije.

Izobraževalne oblike zajemajo predavanja, tečaje, seminarje in samoupravljalce šole, glede na to, koliko ur trajajo in koliko je udeležencev. Organizirali bodo štiri predavanja (o dohodkovnih odnosih, o usmerjenem izobraževanju in kadrovski politiki, o pripravah na III. kongres samoupravljalcev in o pripravah na nove volitve). Samoupravljalcem iz krajevnih skupnosti so namenjeni krajši, peturni tečaji, izvedeni v krajevnih skupnostih. Nanje bodo vabili člane svetov potrošnikov, člane poravnalnih svetov, člane hišnih svetov in člane svetov krajevnih skupnosti. Predlog, naj za samoupravljalce iz krajevnih skupnosti organizirajo krajše izobraževalne oblike v krajevnih skupnostih, je tako uresničen.

Seminarji (obsegajo od osem do 20 ur) so namenjeni delegatom za skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti, novo pa je, da so pripravljeni organizirati izobraževanje za tiste, ki bodo delegatske naloge prevzeli šele v prihodnjem mandatu.

Za samoupravljalce iz krajevnih skupnosti pripravljajo izobraževalne oblike o informiranju v krajevni skupnosti, o povezovanju krajevne skupnosti z združenim delom in o družbenopolitičnih organizacijah v krajevnih skupnostih.

Pripravljajo tudi seminarje za člane samoupravnih organov v organiziranju združenega dela in za člane njihovih izvršilnih organov, seminarju o vodenju sestankov, o stabilizacijskih ukrepih, o informiranju (za tajnice TOZD), o zaključnih računih, o kulturi v združenem delu, o usmerjenem izobraževanju in kadrovski politiki, o inventivni dejavnosti, o socialni politiki in seminarju za samoupravljalce in študente.

Seveda program ni dokončen, dobrodošel bo vsak predlog, in prav bi bilo, da bi se članice kluba samoupravljalcev odločile, katera oblika jim najbolj ustreza. M.

KAKO JE NASTAJAL PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJIH PLANA KLUBA SAMOUPRAVLJALCEV JESENICE ZA OBDOBJE 1981 — 1985

O samoupravnem aktu, ki bi na osnovah svobodne menjave dela določal delo kluba samoupravljalcev Jesenice in uredil njegov položaj v tem srednjeročnem obdobju, je bil govor že na peti seji skupščine kluba samoupravljalcev, konec septembra lani. Delegati so na tej seji potrdili tudi sestav šestčlanske komisije, zadolžene za pripravo samoupravnega sporazuma o temeljih plana, na predlog delegatov železarne Jesenice pa je bil v komisijo kooptiran še sedmi član iz Železarne.

Delo komisije je bilo zastavljeno že novembra lani, saj so na podlagi realizacije v lanskem letu postavili osnove za standarde, ki služijo za postavljanje cen. Izvršni odbor je spremljal delo komisije na mesečnih sejah in obravnaval že konec januarja predosnutek samoupravnega sporazuma o temeljih plana kluba samoupravljalcev. Delo komisije je bilo potrjeno in izvršni odbor kluba samoupravljalcev je predlagal, da je potrebno preveriti osnove za ceno posameznih storitev in dinamiko razvoja delovanja kluba. Na februarski seji izvršnega odbora kluba samoupravljalcev je bil potrjen osnutek samoupravnega sporazuma in poslan članicam kluba v javno razpravo.

Do 10. marca prispele pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma je komisija obravnavala na posebni seji.

Najbolj obsežen seznam pripomb je poslala po seji konference delegatov železarna Jesenice, značilnost pripomb drugih članic kluba samoupravljalcev pa je, da niso razumele, kakšen je sistem finansiranja kluba po novem. Akontacije namreč ne gredo s sklada skupne porabe, ampak bremenijo materialne stroške. Iz gradiv, ki so pomembna za izvedbo samoupravnega sporazuma in so jih delegati dobili skupaj z drugimi gradivi za sejo skupščine, je razvidno, katere članice kluba samoupravljalcev plačajo samo članarino in kolikšen je delež drugih članic kluba samoupravljalcev pri stroških za delo kluba samoupravljalcev.

Posebej omenjamo pripombe delegatov iz Železarne:

1. Pripomba, da prevladujejo v osnutku samoupravnga sporazuma obveznosti in da finansiranje kluba ni odvisno od uspešnosti poslovanja TOZD, ni utemeljena, saj grejo sredstva za delo kluba iz materialnih stroškov, ti pa od uspešnosti poslovanja TOZD niso odvisni.

2. Tudi pripombe, da se je treba sklicati na zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela, ni komisija upoštevala, saj je zakon v preambuli omenjen, ni pa potrebno navajati členov, saj gre za skupne osnove svobodne menjave dela.

3. Delegati pripominjajo, da je sitem financiranja zapleten kar na prvi pogled drži. Vendar je iz izvedbenih aktov razvidno, kakšen je ta sistem. Pripomba, naj administrativna dela za klub samoupravljalcev izvajajo skupne službe samoupravnih interesnih skupnosti, ni sprejemljiva, saj je klub samoupravljalcev oblika in metoda dela zveze sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij in ga ne gre enačiti s samoupravnimi interesnimi skupnostmi, katerih skupne službe pa še niso ustanovljene.

4. Pripomba, da je peti člen v zvezi z desetim členom, ki se nanaša na plan, je nesprejemljiva, ker so v petem členu določeni standardi, ki so osnova za vrednotenje.

5. Pripombo, da ni potreben vsaki samoupravni interesni skupnosti bilten in da bi bilo gradivo lahko objavljeno v Železarju kot priloga ali v obliki člankov, komisija takole pojasnjuje: samoupravnih interesnih skupnosti in kluba samoupravljalcev ni mogoče istovetiti. Bilten ima tako osnovo, ki je zanimiva za vse člane kluba samoupravljalcev in ne le za delavce Železarne, ki predstavljajo polovico članstva. Razen tega ni še nihče od predlagateljev (podobno stališče smo slišali že na peti seji skupščine septembra lani) zagotovil, da bo gradivo objavljeno v Železarju, in ni predložil finančne konstrukcije.

6. Pripombo na 7. člen, zakaj takšne razlike med deleži v strukturi cen za posamezne dejavnosti, pojasnjuje komisija tako, da je struktura cen odvisna od oblike dela in od odziva povabljenih.

7. Pripombo, da iz 8. člena valorizacija cen ni razvidna, pojasnjuje komisija tako, da bodo cene valorizirane v skladu z gibanjem cen.

9. Upoštevana je pripomba, da dinamika rasti posameznih oblik dela ni realna in število oblik je zmanjšano po letih, kakor kaže razpredelnica v pojasnilo izvršnega odbora kluba samoupravljalcev članstvu.

10. Nadaljnje pripombe očitajo samoupravnemu sporazumu, da ni v skladu z načeli svobodne menjave dela (14. člen, 16. člen), kar komisija pojasnjuje tako, da načela o svobodni menjavi dela niso kršena, saj gre za vzajemno združevanje sredstev.

11. Dopolni se 15. člen, kdaj skupščina kluba samoupravljalcev lahko sklene, da zviša članarino, ki je zdaj 500 dinarjev.

12. Sprejeta je pripomba, da se samoupravni sporazum dopolni z novim členom, ki ureja odgovornost za izvajanje nalog in obveznosti po tem samoupravnem sporazumu.

13. Predlog, da črtamo 17. člen, češ da klub lahko deluje v sedanjih prostorih in kasneje v novem kulturnem centru, ni sprejemljiv. Gre za nerazumevanje besedila tega člena, saj je za združevanje sredstev po stopnji 0,02 % od bruto osebnega dohodka potreben najprej program za gradnjo klubskih prostorov, o čemer na predlog izvršnega odbora sklepa skupščina kluba samoupravljalcev. Klub pa – razen pisarne tajnika – svojih prostorov nima in vse oblike dela organizirajo po gostilnah.

M.

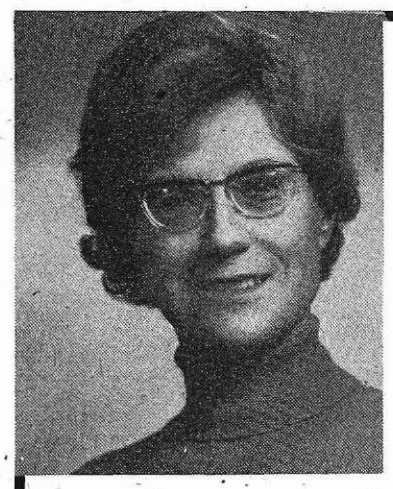

TOVARIŠICI SLAVKI V SPOMIN

V petek, 20. marca, smo se v velikem številu poslovili od dolgoletne tovarišice in sodelavke našega kolektiva SLAVKE ŽNIDAR. Rodila se je 20. januarja 1919 na Jesenicah v stari delavski družini. Družina se je zapisala naprednemu delavskemu gibanju in jeseniškemu delavcu, ta pa je bil – in je še vedno nosilec napredka in nosilec napredne misli za boljši jutri. Šolo in dodatne izobrazbe je bila deležna po osnovni šoli še na meščanski šoli na Jesenicah. Dodatni del izobrazbe – življenjske, je doživela v domači urejeni družini in med naprednjaki Sokolskega društva. Tam je srečala razumništvo – dom misli in politično opredelitev.

Vse besede so odveč. Karkoli bi še napisali o njej, bi bile besede peresa in pretvarjanja. To ni naša želja in potreba. V naših srcih bo ostala taka, kakor smo jo poznali, drobna, nasmejana in človeško dobra. Ta objava v Železarju pa naj pomeni in zapolni praznino s prošnjo, da izrazimo besede: Kako smo te spoštovali in kako smo te imeli radi.

Tvoji sodelavci iz sektorja knjigovodstva in novogradenj

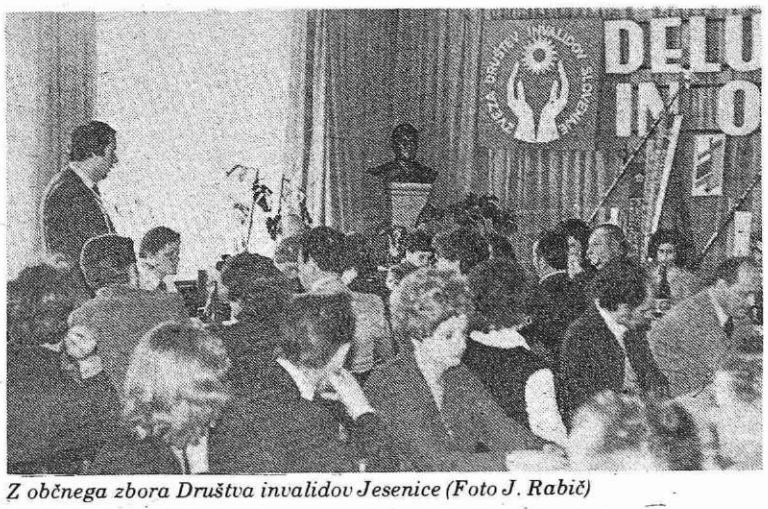

Z občnega zbora Društva invalidov Jesenice (Foto J. Rabič)

OBČNI ZBOR DRUŠTVA INVALIDOV

V začetku marca so se na rednem letnem občnem zboru zbrali člani Društva invalidov Jesenice. Poleg delegatov društva iz vseh krajevnih skupnoti, društev in organizacij iz jeseniške občine, so se občnega zbora udeležili tudi predstavniki drugih društev invalidov z Gorenjske, Raven na Koroškem in Murske Sobote, navzoč pa je bil tudi predsednik Zveze društev invalidov Slovenije Pavli Konrad.

Iz poročila predsednice društva Marice Potočnik je bilo razvidno, da je bilo delo društva tudi v preteklem letu uspešno. Skupaj so člani izvedli 28 akcij z več kot 100 udeleženci. Med drugim so v počastitev mednarodnega dneva invalidov organizirali slavnostno akademijo, ustanovili so poverjeniške odbore v krajevnih skupnostih in večjih naseljih, obiskovali so težje invalide na domu, izvedli so popis zaposlenih invalidov, izredno pestro pa je bilo predvsem delo na področju izletniške dejavnosti, rekreacije in športa.

V razpravi je bilo večkrat poudarjeno, da je zelo dobro sodelovanje med invalidi in sindikatom in sicer predvsem v Železarni, kjer tudi deluje aktiv invalidov. Zaposleni invalidi so prizadevni in vestni delavci, to pa je tudi njihov največji prispevek k stabilizaciji.

V nadaljevanju so sprejeli program dela društva v letošnjem letu, v posameznih akcijah in proslavah pa je posebni poudarek dan praznovanju 40-letnice vstaje in 40-letnice OF ter mednarodnega leta invalidov.

Občni zbor Društva invalidov Jesenice pa je bil tudi slavnosten. Najprej sta predsednici društev invalidov Ravne na Koroškem in Jesenice Rezka Škrubej in Marica Potočnik podpisali listino o pobratenju med obema društvoma. Naj ri tem povemo, da invalidi z Raven na Koroškem in Jesenic že več let uspešno sodelujejo, s podpisom listine o pobratenju pa bodo še utrdili in okrepili prijateljske vezi.

V nadaljevanju je Društvo invalidov Jesenice izročilo Društvu invalidov iz Murske Sobote spominski praporski trak v znak petletnega uspešnega sodelovanja.

Na občnem zboru pa so podelili še tri priznanja za petletno prizadevno, aktivno in požrtvovalno delo pri društvu. Prejeli so jih Silva Potočnik iz krajevne skupnosti Mojstrana, Jože Mrovlje iz krajevne skupnosti Sava – Jesenice in Vinko Oman iz krajevne skupnosti Kranjska gora – naselje Podkoren.

J. Rabič

PRIHODNJI TEDEN SEJE ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE

(Nadaljevanje s 1. strani)

h graditvi in izvajanju politike gospodarske stabilizacije, k izpolnjevanju nalog razvojne politike in nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na temeljih ustave in zakona o združenem delu. Pri tem je komisija upoštevala, da je treba v tem letu uresničiti pomembne, kvalitetno nove rezultate v procesu izvajanja ekonomske stabilizacije.

Razen tega bodo zbori nadaljevali svojo dejavnost za spremljanje izvajanja začrtane politike, izvajanje odlokov in drugih predpisov občinske skupščine. Zbori bodo sprejemali vrsto odlokov in drugih dokumentov, ki jih narekujejo zakonski predpisi in urejevanje posameznih vprašanj, ki jih zahteva praksa. Zbori skupščine pa se bodo vključevali tudi v delo zvezne in republiške skupščine.

Na osnovi tako oblikovanega programa dela zborov, predstavlja dogovor o prednostnih nalogah skupne politike, s katerimi se določajo okviri in smeri, osnovne dejavnosti zborov skupščine občine. Tako je tudi opredeljena uvrstitev vprašanj, ki jih bodo obravnavali zbori skupščine, tako po bistvu, kakor po pristojnosti in času razprav ter odločitev.

V ospredju vprašanj oziroma nalog, ki jih bodo obravnavali zbori so tista, ki so ostala iz lanskega leta, med katerimi so predvsem osnutek statuta občine, poročilo komisije za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, izvajanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov in drugo, skupaj 13 nalog oziroma vprašanj. Med nalogami, ki izhajajo iz spremljanja sprejetih dokumentov skupščine je osem področij, med tekočimi nalogami, ki sledijo na osnovi zakonov in drugih predpisov je ravno tako 13 zadev, razen tega bodo obravnavali 12 poročil o delu različnih organov in 18 zadev, oziroma nalog, s čimer se bodo zbori skupščine občine vključevali v izvajanje programa republiške in zvezne skupščine.

O IZVAJANJU POLITIKE CEN PROIZVODOV IN STORITEV V PRISTOJNOSTI OBČINE V LETU 1980

Po družbenem dogovoru o izvajanju politike cen proizvodov in storitev v SR Sloveniji v letu 1980, zakonu in razvojni usmeritvi, se je izvršni svet skupščine obvezal, da bo v mejah svojih pooblastil in obveznosti nastopal v skladu z opredeljenimi nalogami in v letu 1980 ustvarjal ugodnejše pogoje za uresničevanje politike ekonomske stabilizacije. Na osnovi vsega tega je bil v občini sprejet tudi odlok o družbeni kontroli cen iz občinske pristojnosti na območju občine. Po tem odloku izvršni svet skupščine sprejema ustrezne sklepe in soglasja v zvezi s cenami za: komunalne storitve, mestni promet, stanarine in najemnine poslovnih prostorov, za priključevanje na električno, PTT, vodovodno, kanalizacijsko, toplovodno in plinsko omrežje ter storitve socialnih zavodov.

Vse ostale storitve, ki sicer sodijo v pristojnost občin, obravnava komite za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj. Ukrep za izdajanje soglasij v pristojnosti komiteja je predpisan za: cene svežega mesa, pasteriziranega mleka, osnovne vrste kruha, oskrbnine v vzgojnovarstvenih organizacijah, prehrane v šolskih kuhinjah in šolskih mlečnih kuhinjah ter cene za podaljšano bivanje v šolah in za male šole.

Ukrep evidentiranja cenikov, kar pomeni obvezno pošiljanje obvestil o cenah (cenike) organu za cene, da jih registrira, prodaja po cenah iz cenikov pa ni dovoljena pred potekom 30 dnevnega roka, velja za naslednje storitve: vstopnice za kino predstave, gledališke predstave in športne prireditve, za gostinske in turistične storitve, za obrtne storitve, za transportne storitve zasebnikov, za pekovske izdelke, razen za osnovne vrste kruha.

V skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1980, je bila tudi politika cen za leto 1980 postavljena dokaj restriktivno — njen cilj je bil v letu 1980 doseči za petino nižjo rast cen na drobno in življenjskih stroškov od dosežene rasti v letu 1979. V okviru vseh dogovorov in predpisov so bili v SR Sloveniji v letu 1980 postavljeni okviri rasti cen (december 1980 v primerjavi z decembrom 1979), ki so bili s spremembo dogovora v oktobru 1980 korigirani navzgor, vendar so bili v vseh primrih primerih pomembno preseženi. Tako bi se v okviru dogovora proizvajalčeve cene industrijskih storitev v SR Sloveniji in SFR Jugoslaviji lahko povečale za največ 27,5 %, dejansko pa so se v Sloveniji povečale za 35,5 v Jugoslaviji pa celo za 39,8 %. Cene na drobno bi se lani lahko povečale od 27 do 29 %, tako v Sloveniji kot Jugoslaviji pa so se povečale čez 39 %. Cene storitev bi se lahko povečale do 18 %, dejansko pa so se v Sloveniji za 25,3 %, v Jugoslaviji pa za 24,3 %. Po dogovoru naj bi se življenjski stroški v lanskem letu povečali od 27 do 29 %, po oceni pa so se v SR Sloveniji povečali za 40,4 v SFR Jugoslaviji pa za 37,3 %.

OCENA URESNIČEVANJA POLITIKE CEN V LETU 1980 V OBČINI

Stanarine so se na osnovi samoupravnega sporazuma o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine povečale za 19,825 % v odnosu na december 1979 in sicer od 1. marca 1980 dalje.

Najemnine za poslovne prostore so se s 1. oktobrom lani povečale za 30 odstotkov.

Storitve: Po prvotnem dogovoru bi se cene komunalnih storitev lani lahko povečale do 15 %, cene obrtnih storitev pa do 12 %, s spremembo dogovora v oktobru pa je bila določena rast cen storitev in sicer do 18 %.

Po oceni pa smo v občini dosegli naslednjo rast cen (december 1980 december 1979):

- obrtne storitve 128
- komunalne storitve 138
- kulturne storitve 154
- prometne storitve 137
- stanarine 123
- storitve in občinske pristojnosti skupaj 123 %.

Pri izvajanju politike cen tako v SR Sloveniji, kakor tudi v naši občini se je v lanskem letu postavljalo vprašanje, ali se strogo držati okvirov, ki ne dopuščajo večjih popravkov cen, ki so bili v nekaterih primerih nujni in opravičeni. Striktno se držati okvirov bi imelo za posledico omejevanje proizvodnje, motnje v produkcijskem procesu, povečanje obsega izgube, motnje v preskrbi prebivalstva in ne nazadnje prenašanje problemov na področju cen v letošnje leto. Ta dejstva so bila prisotna, ko je izvršni svet dopustil povečanje cen najbolj problematičnih storitev čez dogovorjene okvire.

Poseben pritisk je bil v občini na povečanje cen komunalnih storitev in to predvsem zato, ker se je občina v preteklih letih strogo držala dogovorjenih možnih okvirov rasti cen. Tako se je cena vode za gospodinjstva povečala od 1,30 na 1,90 ali za 46 %, cena kanalizacije za gospodinjstva od 0,26 na 1,71 ali za 557 %, cena odvoza smeti od 0,50 na 0,64 % oz. za 28 % in ogrevanja stanovanja za kv. meter od 10,98 na 14,27 din ali za 30 %.

Pri vseh teh cenah pa smo med sedmimi gorenjskimi občinami še vedno najcenejši. Pri ceni vode za gospodinjstvo smo na sedmem mestu, cene pa se gibljejo, vključno s prispevkom vodni skupnosti od 2,46 din v jeseniški občini do 6,16 din v škofjeloški občini. Cene kanalščine za gospodinjstva se gibljejo od 0,90 v tržiški do 5,40 v škofjeloški občini in cene odvoza smeti od 0,55 din v domžalski občini do 0,70 din v radovljiški občini.

Pri obrtnih storitvah so se najbolj povišale cene frizerskih storitev, od 19 do 59 %, v čemur pa je zajet tudi material. Preko določenega limita so se povišale tudi cene režijskih ur za popravilo radia in televizorja (iz 80,00 na 140,00 din) ter popravilo avtomobila (iz 84,67 na 120,00 din). V oklepaju navedene cene veljajo za cene poprečne režijske ure za določeno dejavnost.

V prvem četrtletju lanskega leta so se podražile storitve vzgojnovarstvenih organizacij v poprečju za 16 %, v tretjem četrtletju pa je bila izvedena tudi korekcija cen prehrane, kakor tudi cena oskrbnega dne v zavodu dr. Franceta Berglja.

V poročilu izvršni svet navaja, da na porast drobno prodajnih cen pasteriziranega konzumnega mleka, osnovnih vrst kruha in svežega mesa, kljub pristojnosti na to občina nima vpliva, ker se cene oblikujejo po ugotovitvah Zavoda SR Slovenije za cene.

Leto 1980, navajajo v poročilu, je bilo leto izrazite inflacije, saj so cene vseh vrst proizvodov in storitev iz pristojnosti zveze, republike in občin naraščale hitreje, kot je bilo dogovorjeno v lanskem februarju oziroma septembru.

V zadnjem delu poročila so predstavljene obveznosti in naloge, ki izhajajo iz zakona o temeljih sistema cen in družbeni kontroli cen ter politiko cen v letu 1981.

SVOBODNA MENJAVA DELA Z LRP TRIGLAV JESENICE

Delegatom vseh treh zborov sta predložena v razpravo in sprejem predlog samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela z lokalno radijsko postajo Triglav Jesenice in predlog pogodbe o pravicah in obveznostih pri realizaciji radijskega programa radia Triglav v letu 1981.

V letu 1981 radio Triglav načrtuje skupnih prihodkov v višini din 3.067.220,00, od tega bodo s čestitkami, objavami in reklamo sami ustvarili 1.220.000,00 din ali 15,5 % več kot lansko leto, dvajset podpisnikov sporazuma pa naj bi prispevalo din 1.847.220,00 ali 18 % več kot lansko leto, v kar pa nista všteta zneska 152.074,00 din, ki naj bi jih poleg 191.206,75 din, za nove naloge radia prispevali občinski skupščini Jesenice in Radovljica. Med nove naloge sodijo nekatere kadrovske spremembe in ukinitev sofinanciranja s strani RTV Ljubljana.

Glede na splošna družbena prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva LRP Triglav v letu 1981 ne predvideva širjenja programa, razen obveznosti, ki jih je sprejel s podpisom samoupravnega sporazuma o vsebinskem, tehničnem in poslovnem sodelovanju z RTV Ljubljana ter obveznosti, ki so nastale zaradi kadrovskih sprememb v lanskem letu.

Od skupne vsote 1.847.220,00 din naj bi prispevali polovico podpisniki iz jeseniške in polovico iz radovljiške občine.

POSEBEN OBČINSKI DAVEK OD PROMETA PROIZVODOV IN OD PLAČIL ZA STORITVE

Izvršni svet skupščine občine predlaga vsem trem zborom v razpravo in potrditev predlog odloka o spremembah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve. Zaradi uskladitve z dogovorom o usklajevanju davčne politike v SR Sloveniji v letu 1981 je v spremembi odloka predlagano, da se poveča davek za naravna vina, vina tipa »biser« in vinsko sadnih pijač od sedanjih 2,00 din za liter na 4.00 din za liter in davek za peneče vino od 4,00 na 8,00 din za liter.

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ODLOKA O DAVKIH OBČANOV

Iz istih razlogov kot v predhodni točki je delegatom predlagan v razpravo in sprejem predlog sprememb in dopolnitev odloka o davkih občanov.

Spremembe in dopolnitve se nanašajo na obdavčitev kmetijstva in kmetijske proizvodnje, ki je le v manjšem obsegu vezana na obdelavo zemljišč, na davčno lestvico davka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti in davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic, na davek od počitniških hiš, nadalje na obdavčitev opremljenih turističnih sob, pri čemer je predvidena oprostitev plačevanja tega davka za kmete, ki se ukvarjajo s kmečkim turizmom v odročnih krajih in končno na olajšavo davka za del prebivalcev na Cesti 1. maja v Podmežaklji.

POROČILO O IZGRADNJI ŠOLSKEGA CENTRA NA PLAVŽU

Gradbeni odbor za izgradnjo šolskega centra na Plavžu delegatom vseh treh zborov daje v razpravo poročilo o izgradnji, ki smo ga v celoti objavili v deveti številki Železarja, 5. marca letos.

POROČILO O DELU DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA OBČINE ZA LETO 1981

Tudi to poročilo, ki je predloženo zborom v razpravo in potrditev, smo v nekoliko skrajšani obliki objavili v našem glasilu štev. 12. marca pod naslovom VARSTVO SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DRUŽBENE LASTNINE V OBČINI.

POROČILO O DELU SODIŠČA ZDRUŽENEGA DELA KRANJ ZA LETO 1980

Med redne vsakoletne obravnave na sejah vseh treh zborov skupščine občine sodi tudi letno poročilo sodišča združenega dela v Kranju. Čeprav se sodišče še vedno srečuje s kadrovskimi težavami, delo pa ovira tudi že prostorska stiska, je sodišče rešilo 612 spornih zadev ali sedem več kot so jih dobili. Za to je bilo potrebnih 216 dni za obravnavo ali 36 več kot leta 1979 in 18 sej senatov. Od tega je deset sodnikov — predsednikov senatov, ki niso v delovnem razmerju, imelo 106 obravnav ali 26 manj kot leto poprej. Ti sodniki so poprečno na leto obravnavali desetkrat in nanje odpade skoraj polovica obravnavanih dni. Na ustnih obravnavah so tudi rešili 275 (45 %) spornih zadev, predsedniki senatov pa so napisali 232 sodnih odločb ali 18 več kot leto poprej. Vse to kaže, da so predsedniki senatov, ki niso v delovnem razmerju, svoje delo v redu opravljali in veliko pripomogli za sprotno reševanje spornih zadev.

Iz poročila izhaja, da je sodišče v letu 1980 dobilo 605 novih predlogov, kar je 114 ali 23 % več kot leto poprej. Od tega odpade na jeseniško občino 110 novih predlogov ali od skupnega števila 18,2 % ali 32 več kot leta 1979. Podatki kažejo, da se je v štirih gorenjskih občinah povečalo število predlogov, le v škofjeloški občini so imeli tri primere manj.

Največ predlogov so vložili delavci sami in sicer 473, delovne organizacije 162, po tri pa družbenopolitične skupnosti in družbeni pravobranilec samoupravljanja. V primerjavi s preteklim letom so delavci vložili 17 %, pravne osebe pa 49 % več predlogov.

Na prvo mesto po vsebini sodijo denarne terjatve, ki so ostale skoraj na istem nivoju kot leta 1979, sledijo delovna razmerja, ki so se povečala v primerjavi z letom 1979 za čez 39 %, potem stanovanjske zadeve v istem obsegu kot leta 1979, zadeve s področja samoupravnih interesnih skupnosti, statutarni spori in ostalo. Skoraj 82 % sporov odpade na denarne terjatve in delovna razmerja. Iz tega področja pa največ sporov odpade na kršitev delovnih obveznosti in sicer 85 predlogov.

Spori so se končali takole: 144 zavrnitev, 39 umikov predloga, 246 ugodno rešenih, 69 delno ugodenih, osem poravnav in 106 primerov rešenih na drug način. V poročilu navajajo, da bi se z več dogovarjanja mnogo stvari lahko rešilo sporazumno.

Ob reševanju spornih zadev je sodišče tudi sproti ocenjevalo samoupravne splošne akte, pri čemer ugotavljajo, da je na tem področju še precej nereda in nesamoupravnosti. V lanskem letu so v 56 primerih obvestili odbore samoupravne delavske kontrole v organizacijah združenega dela, da samoupravni splošni akti niso bili pravilno sprejeti.

Med spori o sklenitvi delovnega razmerja prevladujejo spori, ki nastanejo ob javnem razpisu del in nalog in ob izbiri kandidatov. Spori s področja poskusnega dela nastajajo predvsem zaradi tega, ker tega v samoupravnih splošnih aktih nimajo tako urejenega kakor zahteva zakon o delovnih razmerjih. V spornih zadevah zaradi kršitve delovne dolžnosti prihaja do napak storjenih v samem disciplinskem postopku in zaradi nepravilne sestave disciplinske komisije. Na področju osebnega dohodka pa predlagatelji niso bili zadovoljni bodisi z ocenami in vrednotenjem del in nalog, bodisi z delitvijo sredstev za osebne dohodke.

O DELU POSTAJE MILICE JESENICE Z ODDELKOM MILICE KRANJSKA GORA V LETU 1980

Zelo celovito poročilo o svojem delu v letu 1980 predlaga delegatom vseh treh zborov v razpravo in oceno postaja milice Jesenice z oddelkom milice v Kranjski gori. Iz poročila je razvidno, da so se specifične varnostno-politične razmere, zlasti v prvem polletju lanskega leta odražale tudi v delu milice in to še posebej v občini Jesenice, glede na njen teritorialni položaj, saj jo kar 59 km obdaja državna meja. Tako povečano in poglobljeno delo delavcev milice in drugih dejavnikov je nedvomno prispevalo tudi k dvigu varnostne kulture delovnih ljudi in občanov in zavesti vseh nosilcev odgovornosti na področju družbene samozaščite.

Nekoliko slabše stanje kot leto poprej, v svojem poročilu ugotavljajo na področju varovanja z ustavo določenega reda, kar je tudi odraz že omenjenih specifičnih varnostnih razmer. Vendar razen enega kaznivega dejanja, ki ga je izvršil mlajši občan z Jesenic, druga dejanja niso predstavljala posebne družbene nevarnosti, saj je šlo pretežno za prekrške, ki jih označujejo s klevetanjem, storjena pa so bila kar praviloma v alkoholiziranem stanju.

V svojem poročilu v nadaljevanju navajajo, da ugotavljajo, da delavci povsod še vedno nimajo odločilne vloge pri odločanju o rezultatih in pogojih dela in da to lahko bistveno vpliva na slabo razpoloženje delavcev. Pri tem posebej poudarjajo škodne primere v gospodarstvu, zlasti v železarni Jesenice, ki so v letu 1980 močno porasli in je nastala velika materialna škoda. Od 20 primerov v letu 1979, se je število le-teh v letu 1980 povečalo za 50 %, nastala materialna škoda pa je več kot trikrat večja kot leta 1979, ko je znašala okoli tri milijone din. Večina primerov odpade na TOZD Jeklarna (izlivi šarž), kjer je bilo sicer resnično precej teh primerov objektivno pogojenih, obstoji pa vrsta kazalcev, ki kažejo tudi na subjektivni element krivde.

Lansko leto so imeli 50 primerov preprečitve pobegov prek državne meje izven mejnih prehodov, oziroma dva manj kot leta 1979, od tega pa 42 primerov odpade na turške državljane. Imeli so tudi dva ilegalna vstopa v Jugoslavijo, oba jugoslovanska državljana, v mejnem pasu pa so brez ustreznih dovoljenj prijeli pet oseb. V tem pogledu, poudarjajo, bo potrebno še naprej krepiti samozaščitno dejavnost ob državni meji.

Čeprav so v letu 1980 imeli 440 kaznivih dejanj s področja kriminalitete ali 21 več kot leto poprej, po strukturi dejanj ocenjujejo, da se družbena nevarnost kaznivih dejanj ne povečuje. V porastu so bile vlomne tatvine, precej manj tatvine, nekaj več goljufije, v porastu pa je tudi nasilniško obnašanje in neposredno s tem tudi poškodovanje tujih stvari. Pri tem ugotavljajo, da v mnogih primerih še vedno ni zagotovljena optimalna varnost, zlasti za varovanje družbenega premoženja v nekaterih organizacijah združenega dela.

Po njihovi evidenci se je na področju gospodarske kriminalitete zmanjšalo število primerov od 44 v letu 1979 na 33 v letu 1980. Pri tem pa menijo, da to niso realni podatki, ker menijo, da je vrsta kaznivih dejanj na tem področju ostala neodkritih, čemur botruje tudi neosveščenost in premajhna tovrstna angažiranost znotraj organizacij združenega dela.

Pri raziskovanju kaznivih dejanj s področja kriminalitete so bili delavci milice v občini v lanskem letu zelo uspešni, saj je ostalo le 16 % neodkritih primerov, medtem, ko jih je leto poprej okrog 30 %.

Otroci in mladoletniki do 18. leta so v letu 1980 storili 26 kaznivih dejanj, več kot leto poprej, pretežno pa je bila pri tem udeležbena osnovnošolska mladina v skupinah. Temu so botrovali slaba vzgoja, pomanjkanje nadzora nad otroki pa tudi premajhna aktivnost socialnih delavcev.

Povratništva v kriminal je manj, povečalo pa se je število novih storilcev, ki so v večini iz drugih republik.

Očiten porast pa je bil zabeležen pri samomorih, ki jih je bilo lani 14 ali pet več kot leto poprej. Vzroki za to so bili različni, od družinskih in ljubezenskih tragedij, bolezni in alkoholizma do starosti. Zaskrbljujoče je, da je med njimi tudi precejšnje število mlajših oseb.

V lanskem letu je bilo izvedenih 19 reševalnih akcij v gorah, kar je deset več kot leta 1979. V teh nesrečah je umrlo pet oseb, enajst pa je bilo telesno poškodovanih. Razlo-

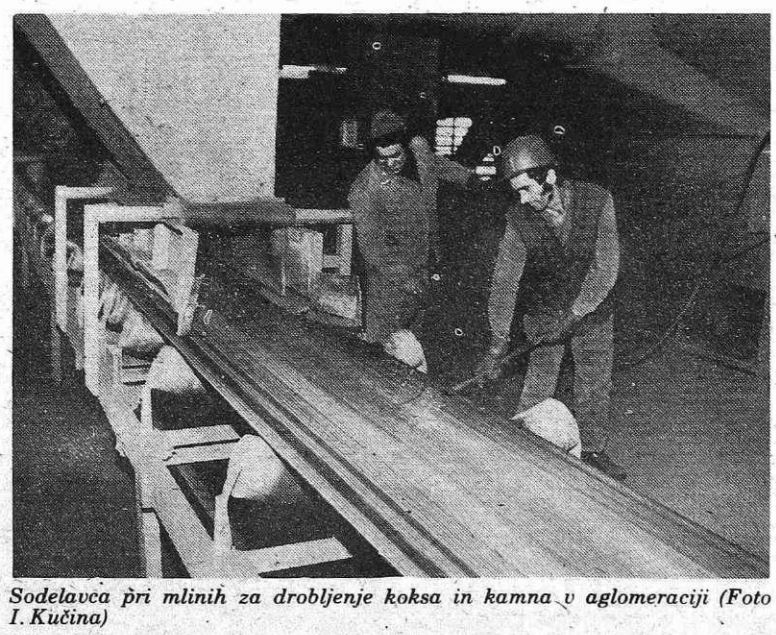

Sodelavca pri mlinih za drobljenje koksa in kamna v aglomeraciji (Foto I. Kučina)

Šarž na ASEA električni peči (Foto I. Kučina)

ge za to, pravijo, je treba iskati v preslabi opremljenosti planincev oziroma alpinistov in v precenjevanju svoje sposobnosti.

V desetih obratnih nezgodah je bilo v lanskem letu poškodovanih osem oseb, ena pa je umrla. V tem primeru je do nezgode prišlo zaradi neizpolnitve pogojev varstva pri delu s strani odgovorne osebe.

Na področju požarne varnosti in varstva okolja je problematika razmeroma pereča, čeprav hujših požarov ali požigov v lanskem letu ni bilo (14 manjših požarov in eden nekoliko večjega obsega), pa tudi ekoloških problemov večjega obsega niso obravnavali. Ugotavljajo pa vrsto potencialnih žarišč, kjer lahko pride do hujših požarov zaradi premajhne požarne zaščite (naselje barak Straža in Podmežaklja) ali nezavarovanja dostopa do mest, kjer je velika nevarnost požarov (vsa skladišča tekočih in plinastih goriv).

Na ekološkem področju poudarjajo zaskrbljenost zaradi nastajanja vedno novih divjih odlagališč smeti, ko ljudje odpadke in staro šaro odlagajo v gozdovih, na peš poteh ali ob njih, mečejo v Savo in druge vode.

Zoper 655 kršiteljev zakona o prekrških zoper javni red in mir, so v lanskem letu podali 488 predlogov sodniku za prekrške, kar je očiten porast v primerjavi z letom 1979, ko so podali 322 predlogov zoper 493 kršiteljev. Ti podatki kažejo, da je bilo veliko prekrškov storjenih v skupinah več oseb, kar nedvomno kaže na večjo družbeno nevarnost. Na drugi strani pa je 269 predlogov takih (motenje nočnega počitka in miru ter ogrožanje varnosti osebe v zasebnih stanovanjih), ki kažejo, da tovrstna problematika ni tako zaskrbljujoča kot kažejo številke.

V lanskem letu so delavci milice v občini opravili skupaj 386 intervencij in sicer je bilo največ teh v zasebnih stanovanjih, ki bi jih mnogokrat lahko rešili stanovalci sami. Razmeroma veliko je bilo intervencij tudi iz gostinskih lokalov, vse manj pa je le-teh v delavskih naseljih.

V letu 1980 so ugotovili tudi vrsto pomanjkljivosti v prijavno-odjavni službi tako v družbenem kot privatnem sektorju.

Na področju prometne varnosti so si delavci milice prizadevali, z ozirom na specifičnost naše občine, da bi zagotovili boljšo propustnost prometa in preprečili zastoje. Z rednim nadzorom pa so preprečevali kršitve in razloge za nastanek prometnih nesreč. Kljub tem prizadevanjem pa je v lanskem letu v občini v devetih prometnih nezgodah umrlo 13 oseb (1979 11 prometnih nesreč s smrtnim izidom), v 58 prometnih nezgodah pa je bilo poškodovanih 85 oseb (1979 61 oseb s telesnimi poškodbami), z veliko materialno škodo pa so obravnavali 11 prometnih nezgod. Poleg tega so delavci milice občine in PPM Kranj obravnavali oz. odšli na kraj manjših nezgod v 243 primerih in zoper kršitelje v vseh primerih podali predlog sodniku za prekrške.

V svojem letnem poročilu delavci milice tudi ugotavljajo, da je voziška disciplina in etika na razmeroma nizkem nivoju. Pri vožnji so zalotili 151 voznikov pod učinkom alkohola, za ostale kršitelje pa so, poleg zgoraj navedenih, podali še 295 predlogov. Poleg tega je bilo na mestu prekrška kaznovanih 1870 oseb, v skupne znesku 249.000 din.

V lanskem letu so imeli en primer napada na delavca milice, pri čemer je bil poškodovan, zabeležili pa so tudi deset primerov žalitev oziroma nedostojnega vedenja do miličnikov pri uradnem poslovanju. Zoper vse so ustrezno ukrepali.

Zoper miličnike so v letu 1980 prejeli tri pritožbe, ki pa so bile neutemeljene in tako so tudi pritožiteljem odgovorili. Trenutno pa imajo v delu še eno pritožbo iz lanskega leta. V letu 1980, pravijo v poročilu, so sedemkrat uporabili prisilna sredstva in sicer gumijevko in fizično silo, za kar, razen v enem primeru, niso imeli pritožb.

Poleg teh krajših povzetkov o delu delavcev milice v občini v lanskem letu je seveda še vrsta drugih zadev, ki zahtevajo njihovo angažiranost kot so velike prireditve v občini, različni pohodi, hokejske tekme in podobno.

Svoje poročilo zaključujejo s prikazom organizacijsko-kadrovske problematike, pri čemer je značilno, da je kadrovska zasedenost postaje milice na Jesenicah in oddelka milice v Kranjski gori le 78 %, z opisom finančnega stanja in materialno-tehnične opremljenosti.

DRUŽBENI DOGOVOR NA PODROČJU STANOVANJSKEGA GOSPODARSTVA

Predlog družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, uveljavlja načela zakona o stanovanjskem gospodarstvu, še posebej pa zavezuje udeležence, da vsak v okviru svojih pristojnosti deluje tako, da bo novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu čimpreje uveljavljen v samoupravnih splošnih aktih temeljnih organizacij in skupnosti. (Predlog je bil objavljen v Poročevalcu, 24. februarja letos.)

— — —

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bosta poleg tega obravnavala in sprejemala še:

– predlog odloka o potrditvi zazidalnega načrta platojev ob avtocesti na Hrušici,

– predlog odloka o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini in

– predlog odloka o potrditvi spremembe zazidalnega načrta gostinsko-stanovanjske cone »Mojstrana B« ter urbanističnega načrta Dovje – Mojstrana.

Zbor združenega dela pa bo na svoji seji obravnaval in sprejemal še predlog sklepa o načinu uporabe sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč na območju SR Slovenije.

Grodelj iz II plavža (Foto I. Kučina)

KJE, KAJ IN KAKO ŠTUDIRAJO JESENIŠKI ŠTUDENTI (2)

V prejšnji številki smo začeli predstavljati nekatere značilnosti letošnjih jeseniških študentov. Videli smo, da je v analiziranem obdobju (na dan 17. novembra 1980) imelo status študentov 482 jeseniških občanov.

Podatke centra za razvoj univerze so razčlenili v strokovni službi skupnosti za zaposlovanje. Videli smo, da je v celotnem številu delež študentov ob delu 30 odstotni, da pa z višino letnika vztrajno pada. Med drugimi je zanimivo tudi to, da je v prvem letniku vpisana skoraj polovica vseh študirajočih (49,5 odst. da pa se ta odstotek z višino letnika tudi presenetljivo zmanjšuje (drugi letnik 21,6, tretji 11,4 . . ., podiplomski študij 1,2 odst.). Videli smo, da je presenetljivo dosti takih, ki ponavljajo že v prvem letniku, da jih je v prvem letniku kar 41 odstotkov.

Za kadrovske delavce in predvsem za dijake, ki se prav v teh dneh dokončno odločajo za vrsto nadaljnega študija, bodo zanimivi podatki o strukturi naših študentov po študijskih področjih, spolu in načinu študija, zato bomo tem podatkom namenili nekaj več pozornosti.

NA KATERIH ŠTUDIJSKIH PODROČJIH SREČAMO JESENIŠKE ŠTUDENTE?

Na zastavljeno vprašanje lahko odgovorimo z ugotovitvijo, da je struktura študijskih področij precej pestra in da najdemo jeseniškega študenta na vseh področjih, na tehniškem, ekonomsko-poslovnem — organizacijskem, pedagoškem, medicinskem, upravno-pravnem, biotehniškem, družboslovnem, matematično-naravoslovnem in tudi na umetniškem. Najbrž bo prav, da zaradi različnih razvrstitev povemo, da smo se odločili za isto klasifikacijo, kakršno uporablja center za razvoj univerze.

Od skupnega števila rednih in študentov ob delu kaže izpostaviti, da je največji delež študentov vpisan na tehniških usmeritvah. Spodnji grafični prikaz ilustrira strukturo po študijskih področjih.

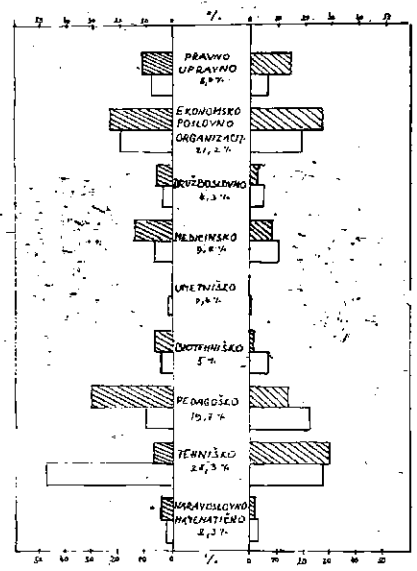

Študenti jeseniške občine, po področju, spolu in načinu študija (17. 11. 1980 – CRU)

Prihodnjič bomo predstavili še pregled po posameznih fakultetah in letnikih študija, ki bo hkrati prvi pregled tovrstnih podatkov za jeseniško občino.

(se nadaljuje)

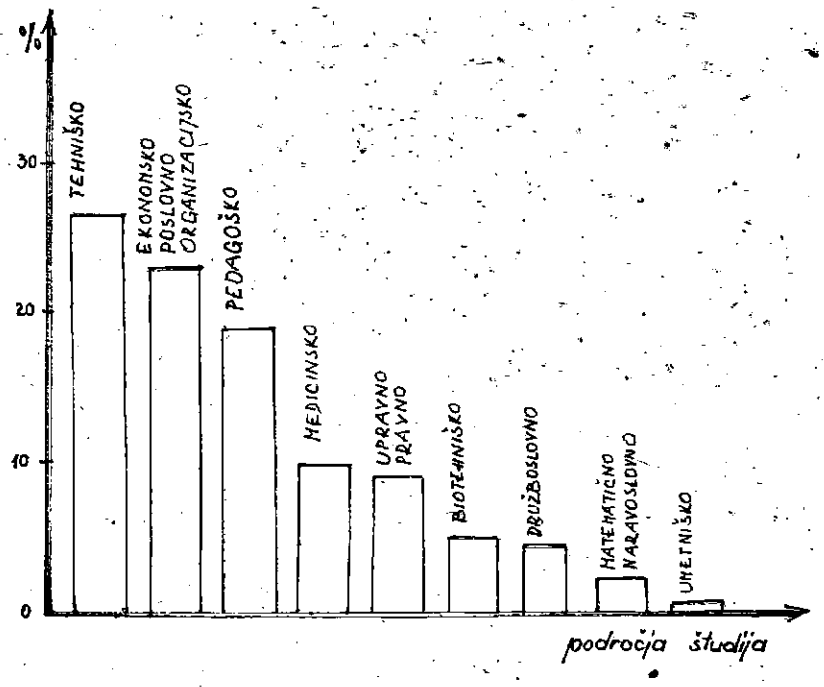

Jeseniški študenti (redni in ob delu) po študijskem področju (N 482) 17. 11. 1980 – CRU

Vpogled v strukturo študijskih usmeritev jeseniških študentov nam nudi razmeroma ugodna razmerja, še prav posebno pri študentih ob delu, pri katerih jih je pomemben del vpisan na tehniške usmeritve. Že dalj časa beležimo v Sloveniji največje število študentov ob delu na ekonomsko – poslovno – organizacijskem področju. V jeseniški občini imamo torej ugodnejša razmerja. Pri iskanju primerljivih podatkov za SR Slovenijo smo trčili na oviro, ki pa nam še ne dovoljuje prevelikega optimizma. Gre namreč za to, da so različni avtorji uporabljali različne delitve študijskih področij. Na razpolago imamo le eno analizo, s katero bomo skušali primerjati dobljena razmerja. To je skupina lanskih študentov v kranjski občini, pa še ta primerjava ni povsem ustrezna, saj gre za pomembno obsežnejšo skupino študentov in še za eno šolsko leto pred našim. Za ilustracijo kljub temu posredujemo naslednje podatke v odstotkih:

študijsko področje	redni		ob delu	
	Jesenice	Kranj	Jesenice	Kranj
naravoslovno-mat.-tehniško	30,5	22,9	31,1	15,1
biotehniško	6,8	8,3	0,7	0,3
ekonomsko-posl.-org.	17,7	27,4	26,9	55,1
pravno-upravno	6,3	5,7	15,2	15,1
medicinsko	10,4	6,9	8,3	1,0
pedagoško	22,0	14,1	14,5	6,3
umetniško	0,2	0,8	0,7	0,3
družboslovno	5,0	13,8	2,8	6,3
	100	100	100	100

OPOMBA: Kranj – šol. leto 79/80: redni št. 796, ob delu 285; Jesenice – šol leto 80/81: redni štud. – 336, ob delu 145.

Zaradi omejene primerljivosti ne kaže podrobneje analizirati razlik v študijskih usmeritvah med kranjskimi in jeseniškimi študenti, prav pa je, da se še nekoliko pomudimo pri študijskih usmeritvah jeseniških študentov.

Razlike med rednimi in študenti ob delu so velike, ne gre pozabiti, da na vpis študentov ob delu še bolj kot pri rednih vplivata bližina študija in organiziranost. Še mnogo opaznejše pa so razlike pri izboru študijskih smeri med moškimi in ženskami. V spodnji preglednici navajamo nekaj številčnih podatkov.

JESENIŠKI ŠTUDENTJE (17/11-1981, CRU)

ŠTUDIJSKO PODROČJE	REDNI		OB DELU		REDNI IN OB DELU					
	m	ž	m	ž	moški		ženske		vsi	
	št	št	št	št	št	%	št	%	št.	%
1. Naravoslovno – matematično	2	7	1	1	3	1,2	8	3,5	11	2,3
2. Tehniško	77	16	42	1	119	47,6	17	7,3	136	28,3
3. Pedagoško	19	55	6	15	25	10,0	70	30,3	95	19,7
4. Biotehniško	9	14	1	–	10	4,0	14	6,0	24	5,0
5. Umetniško	1	–	1	–	2	0,8	–	–	2	0,4
6. Medicinsko	14	21	1	11	15	6,0	32	13,9	47	9,8
7. Družboslovno	8	9	1	3	9	3,6	12	5,2	21	4,3
8. Ekonom.-poslovno-organizac.	26	37	22	17	48	19,2	54	23,4	102	21,2
9. Upravno-pravno	7	14	12	10	19	7,6	24	10,4	43	8,9
Skupaj*	163	173	87	58	250	100	231	100	481	100

* Podatki o usmeritvi za eno študentko niso zanesljivi, zato niso vključeni.

Za konec poročila o študijskih področjih – vključujemo še en grafični prikaz, ki takole predstavlja študijska področja po spolu in načinu študija:

Železarski globus

KENIJA

Avstrijsko konzultantsko podjetje Austroplan, ki je ozko povezano z državno železarsko družbo VOEST-Alpine, pripravlja po naročilu kenijske vlade projekt za gradnjo prve železarne v tej afriški deželi. Njena lokacija bi naj bila ob Indijskem oceanu v bližini mesta Mombase. Kenija nima omembe vrednih zalog železove rude, in tudi ne premoga. Zato računajo, kot to že delajo železarne v Braziliji, na uporabo lesnega oglja v plavžih. Izdelovali naj bi ga iz hitro rastočih dreves evkaliptusa in izračuni kažejo, da bi za kritje predvidenih potreb zadostovala plantaža teh dreves s površino 2.000 hektarov. Železarno bi naj gradili v dveh fazah. V prvi mini železarno z letno zmogljivostjo 350.000 gredic, ki bi jo pričeli graditi leta 1983. Druga faza bi obsegala ploščati del programa z dodatno letno zmogljivostjo 800.000 ton surovega jekla. Skupni stroški izgradnje so po sedanji oceni predvideni v višini okoli 400 milijonov dolarjev. Vendar viri financiranja še niso zagotovljeni in bodo to vprašanje pričeli reševati šele po predložitvi celotne projektne študije in to bo še letos.

ŠVEDSKA

Švedska rudarska družba LKAB računa tudi v letošnjem letu z velikimi težavami pri prodaji svoje železove rude. Medtem, ko je bila leta 1979 prodana količina 27 milijonov ton znižana lani na okoli 20 milijonov ton, predvidevajo, da bodo v letošnjem prvem polletju prodali približno deset milijonov ton. Poleg nadaljnega znižanja zaposlenih je predvidena še ustavitev celotnega obratovanja za obdobje desetih tednov. Vzrok za takšno situacijo je močna recesija v železarski industriji zahodne Evrope, ki je tudi glavni kupec švedske rude. Največjo sedanjo zmogljivost rudnikov te družbe cenijo na okoli 30 milijonov ton letno, medtem ko je bil doslej najvišji izkop dosežen leta 1974 in sicer 37 milijonov ton.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA

Tudi v ZRN želijo čim prej povečati porabo domačega premoga na račun uvožene nafte. Vendar bodo za takšno spreminjanje energetske situacije potrebne velike naložbe. Tako predvidevajo, da bo potrebno v prihodnjih 20 letih za gradnjo novih termoelektrarn na premog 55 milijard, za naprave za vplinjevanje in utekočinjanje premoga 20 milijard in za industrijske kotle 15 milijard zahodnonemških mark. K temu je treba prišteti še letno 3,5 milijarde mark za naložbe v rudnike ob predpostavki, da se bo do leta 2000 povečala letna količina s sedanjih 83 na 100 milijard ton. Pri tem nastopa tudi problem cen, saj je zahodnonemški premog dražji kot uvožen iz ZDA. Poleg tega ima železarska industrija v določeni meri privilegiran položaj, saj ima pravico pri nabavi domačega premoga na svetovno ceno, ki je bila leta 1980 70 mark nižja kot so bili stroški proizvodnje v zahodnonemških rudnikih. Razliko krije država iz javnih sredstev.

TONE ČUFAR 12

MALI BABILON

Ptički nama pojo jutrnjico, kaj še hočeš več? Otresel si se zadnjega puha, zdaj si mož! Veseli se najlepšega dne!«

Gospod se ji izvije iz naročja, sede in se ji zoperstavi: O, ironija! Po tem pojmovanju je bil za Napoleona najlepši dan, ko so ga izkrcali na Sveti Heleni.« — »On je umrl na njej. Prelepa smrt, vendar ne misli nanjo!. Začel si šele živeti. Kaj ti je spet leglo na dušo?« — »Mnogo! Preveč! Papa, Knezovi! Ni jih bilo treba na pokopališče.« — »Zate sem tekla na pomoč,« mu pojasnjuje, »in naletela nanje. Razbojnikom te nisem smela parepustiti. Knezovim si pa tudi povedal, kar jim je šlo. Imenitno si se maščeval za izzivanje njihove goske.« — »A posledice? Saj ni izhoda iz vsega tega.« — »Kadar je v gledališču najbolj napeto, nas zavesa obvaruje živčnega napada.« — »Nekaterim je vse samo teater.« — »Na odru žvenketajo tudi meči in pokajo revolverji. Kadar pa resnična smrt vzame človeka, je dobro oditi z njo v zavesti, da si nabral čim več kamnov v mozaik življenja. V mojem si ti najžlahtnejši.« — »Kdo ve, koliko jih je razen mene.« »To te muči? Ali bi rad zvedel? Kdor se takoj ves razodene, zgubi na svoji ceni.« — Kdor ima čisto vest, ničesar ne skriva,« ji oporeka on. — »Torej lahko upam, da me ne boš zatajil pred ljudmi,« mu toplo govori Maja. »Toliko plemenitosti nisem pričakovala. Drugi se ponorčujejo, v najboljšem primeru odrinejo nekaj bankovcev in gredo svojo pot. Ti nisi tak in ravno meni je dano, da te spoznam. Vse bi me zavidale! Ljubi, kaj naj ti zapojem,« ga sprašuje in ga skuša razvedriti z ljubavno pesmijo, a gospod si tišči ušesa. »Morda te mika ples? Pa nič! Vem, kaj te muči! Doma boš težko razodel svoj sklep. Mama ti ne bo verjela in se bo upirala, papa se ti bo smejal, morda bo kaj godrnjal čezme a v srcu mi bo najbrže hvaležen.«

»Naposled se vsakdo izda! Lahko si mislim, kaj je bilo vama,« reče ogorčen gospod in presede na drugo klop. Majo pa obide izzivalna prešernost. »Če si toliko prebrisan,« ga draži, »da sam uganeš, ti obljubim zvestobo do groba. Če hočeva živeti v slogi, mi jo moraš tudi ti obljubiti. Saj niti ne slutiš, kakšno zmago staviva to noč.« — »Nad kom?« »Nad vsemi, ki so prerokovali, da ne boš hotel biti moj.« — »Kdo so ti?« Prijateljice tvojega papana.« — »Zdaj pojde vse skupaj na veliki zvon. Te nesramnosti ne dopustim!« — »To pomeni, da me boš zatajil pred svetom. Stavo sem pa le dobila in porazi tekmovalke. Z mano si tudi ti na konju! Vse so te imele za evnuha. Očetu res nisi enak — kopija je navadno slabša od originala, — ampak zdaj, ko sem ti vodo precedila iz žil, zdaj je tudi v tebi moška kri. Henrik moj, rada te imam, morda bolj kakor zaslužiš,« mu pravi, gre k njemu, da bi ga milovala, a on ogorčen vstane in jo pahne od sebe. »Izpred oči, hinavka!« Vse sem ti odkrito povedala. Doslej so drugi segali po meni« se mu izpoveduje čisto iskreno in s težko zatajevanim občutjem zmagoslavja, »to noč sem enkrat uveljavila svojo voljo. Ti ne razumeš, kaj to pomeni zame. Človek sem, ne sužnja. Težko bom zamolčala, da mi je bilo nad vse prijetno. Henrik, bodi dober z mano...« — »In hvaležen naj bom,« se grenko nasmehne gospod, da sem za lastnim očetom tudi sam prišel na vrsto! Fuj.« — »Prav! Ne privoščiš mi prijateljstva, boš pa okušal zasmeh. Vse zvedo, da sem dobila stavo!« mu odločno zapreti Maja.

»Naj zve ves svet! Samo stran!« kriči gospod, ki je ves iz sebe. Naglo seže po revolverju in ga naperi na njo, ki pa zbeži na levo. Gospod napne zadnje moči, da se za silo zbere in umiri. »Vsega je konec,« si govori. »Kako naj še spregovorim s paponom? Komu naj pogledam v oči? se vpraša in si dviga revolver na sence. — »Ne straši, Henrik! Ne uganjaj bav bav!« se oglasi Maja od daleč in se izzivaje zasmeje. Gospod se zdrzne, povesi roko in sikne: »Cipa!« — »Napni petelina! Ne upaš!« spet začuje njen glas. To ga vznemiri in podžge za poslednje dejanje. Ne upam?« se vpraša in takoj pristavi: »NI res, nekaj pač upam.«

Zdaj mu je že vseeno, svet mu ne pomeni ničeser več. Ustreli se v srce, zaniha nad zemljo in pade vznak. Maja blazno krikne. Nato trenutki tišine. Potem se mu približa, ostrašena zastane in klecne na tla k truplu. Mrtveca stresa, ker sprva upa da jo je samo prestrašil. »Henrik! Henrik! Vstani! Ne straši me!« Ko se pa skloni nadenj, krikne: »Joj, kri! Mrtev Henrik! Henrik! Oh, saj nisem mislila zares... V obupu vije roke, potem pa vstane in kiče: »Pomoč! Pomoč!«

Sama je z mrtvecem, loteva se je groza. Vendar: z desne zaslišiprihajati ljudi, ki pojo: »Prej pa ne gremo dam da se bo delal dan.« »Pijanci! Kaj naj naredim? Mirka poščem,« si reče Maja, skloni se k mrtvecu in tiho zaprosi: »Henrik, odpusti mi.«

Maja odhiti na levo. Mrliču pa se približajo vinjeni GODCI, ki so ves večer igrali na veselici, zdaj pa nameravajo obiskati pokojne muzikante. S seboj nosijo godala in preden pridejo do mrtveca se ustavijo v svojem pomenku in ne zapazijo mrliča.

Prvi godec pravi: »Fantje, pomenimo se o vseh svetnikih. Pravi godec pozna vse godove, drugače ga opeharijo za podoknice.« — Drugi: »Ali vemo za kakšnega patrona, ki bi se tudi pošteno odrezal? Vsaj za štefan.« — Tretji: »Pod beraška okna se nam ne splača, gospoda je pa bolj nasekana kakor mi. Z nobeno vižo je ne spravimo pokoncu. Nocoj jim je šlo v račun, da so plesali kakor smo mi godli, zdaj bo pa spet narobe. Naj jih vrag!« — Prvi: »Saj jih jemlje z nami vred. Fantje, kaj smo že sinoči sklenili in zdaj pozabili? Kam smo prav za prav namenjeni? Na obisk k pokojnim godcem, ali ne? Naprej!« — Tretji: »Mrtvim rad zaigram. Zmeraj si mislim: prestali so, mi pa še nič ne vemo, kaj dočakamo. Zemlja spet diši po krvi, smodniku in plinih. Ni čuda, če mi gosli zavijajo na jok.«

Prvi godec naredi nekaj korakov naprej, se zadene ob mrliča, komaj obstane na nogah in zagolči: »Klada pijana!« — »Ne zmerjaj samega sebe! Toliko se ga nalezi kolikor ga neseš,« mu svetuje drugi godec. Prvi pa kaže na mrtveca, za katerega misli, da spi in zato govori pritajeno: »Pstt, Goposka pijandura.« — Drugi pravi: »Ta nam da za štefan. Valček, polko?« — »Marš«

VSI obstopijo mrtveca in zaigrajo koračnico, da bi ga zbudili. Med igranjem pride z desne POLICAJ in čaka nekoliko stran od njih. »Mir! Nocoj mi ne zaidete, faloti! Vse zapišem!« zavpije. Godci nehajo igrati in stopijo proti njemu. Tako ne opazi mrtveca in se zaplete z njimi v vroče besede.

»Nas boš pa še zbrisal,« mu pravi prvi godec. — »Nobenega! kaljenje nočnega miru je prepovedano.« — »Meščanom smo pa lahko igrali vso noč,« ga zavrne drugi godec, a policaj brž ukaže: »Zato naj bo zdaj pokoj, da se naspe! Tam ste igrali z oblastnim dovoljenjem, tu ga nimate. Postava je postava!« — »Dobro! Ti bomo že še kakšno pošteno zagodli,« mu obljubi tretji godec. — »Kaj grozíš?« — Ali ne bi maral podoknice? Takšne kakor jo naredimo županu. Če bo pameten, doživiš slavnost, da te pri priči povišajo.« — »Najmanj v majorja!« vzklikne prvi godec in pokaže mrtveca: »Ta klada je vsega kriva! Še zdaj se ne premakne. Prometna ovira. Njega zapiši!«

Policaj posveti, godci pa šele zdaj spoznajo, da so igrali mrliču. Začudijo se, nekateri sedejo okoli njega, potem pa nerodno vstajajo.

»Lepo ste mi zagodli! Moral bi k počitku, zdaj naj se pa ukvarjam z mrličem,« se huduje policaj, prvi godec mu pa pravi: »Tako govoriš kakor bi mu mi puščali kri. Pazi na besede, gospod major!« — »Uradno zapovedujem: Nihče naj se ne izmakne od tod!« — »Gorje nedolžnim, dokler ne najdejo krivca,« meni tretji godec, a drugi ugotavlja: »Vse kaže, da se je na svojo pest preselil iz naše solzne doline.«

Policaj pregleduje mrtveca, če je še kaj življenja v njem in se razjezi nad muzikanti: »Gobezdači! Samo norčije so vam mar, topa neda bi mu v pravem času pomagali.« — »Če ga z maršem nismo spravili pokoncu, mu noben padar ne pride več do živega,« meni prvi godec, policaj pa de: »Topel je še.« — Diha pa le ne več in preveliko luknjo ima,« se zagovarja muzikant in njegov tretji tovariš pristavi: »Če je njemu tako prav, naj bo še nam.« — Policaj vstane in pravi: »Komisija bo morala priti.« — »Doktor je trd ko čik,« se oglasi muzikant, a prvi doda: »Prav tako župan in tajnik.« — »In komisar!« vzklikne tretji. — »In vsi tisti ki z raznimi komisijami rede svoje trebuhe! Bodimo mi enkrat komisija, gospod major!« predlaga prvi godec, a policaj ga zavrne: »Tako na glavi pa še ne stoji svet. Priče ste lahko za prvi protokol.« — »Ali bomo kaj potegnili za to?« se zanima drugi muzikant. — »Diplomo za mestne zasluge na mrliškem polju!« se zareži policaj.

H GODCEM in POLICAJU prikrevsata z desne vinjena GROBAR in INVALID. Z njima je tudi BREZDOMEC, ki ju je iztaknil pri Marjanci.

»Vidita,« govori grobar, »pa smo jih dohiteli! Fantje, kaj poskočnega, da bomo prej doma!«

(se nadaljuje)

Gledal je visoko, sivo, mračno stavbo in si zamišljal, kako lepo bi bilo, če bi jutri na tem mestu videl le razvaline. Kako bi zavrli proizvodnjo premoga. No, premog bi še kopali, vendar bi ga morali voziti v Trbovlje na separacijo, ga preložiti. Vse bi pomenilo velik zadržek. No, če se jim posreči, da bodo stroj in bližnje naprave uničene, bo nekaj dni odvoz premoga zastal.

Znova so se dobili nad rudniško kolonijo. Skrb, ki jo je kazal Marjanček, se je zarisala tudi na Ladijevem in Jožetovem obrazu.

»Ja, saj bo uspelo,« je živčno kriknil Ladi. Gledal je okrog sebe, v tla in ko je zagledal za jajce debel kamen, se je pognal in ga brcnil, da se je dvignil od tal in v loku poletel preko ograje. Lado je nekoliko zašepal. »Mirni moramo ostati, to je vse.«

»Pa nekoliko sreče moramo imeti,« se je namuznil Jože.

Sreča? Misel, ki se je zapičila globoko in burila pričakovanja. Ernest je še premišljal, kaj bi lahko povedal, da bi se Lado nekoliko umiril. Strah ga ni bilo, to je Ernest vedel, le napet je bil zmerom; nabit z močjo, odločen, da udari. Hiter, gibek, je bil tudi strah nogometnih vratarjev v okolici; velika jeza branilcev, ki največkrat niso našli druge možnosti, da bi ga ovirali in so ga kosili po nogah.

»Vse natanko premislite. Ob polnoči se dobimo v baraki. Nič prej.«

Ernest je bil prepričan, da bodo napetost odložili do polnoči. Vsak zase bodo lažje preživeli napete ure neučakanosti, skrbi in strahu, kako se bo iztekla njihova sabotaža. V postelji, ko mami ni upal niti z najmanjšim znakom pokazati, da se pripravlja za nevarno dejanje, je razburjen ugotavljal, da bi bilo bolje, če bi bili zdajle v baraki. Štirje bi se počutili mirnejše, čeprav napeti in neučakani.

»Ernest, spiš?« je tiho vprašal Marjanček.

»Ne! Premišljam.«

»Zaradi mame bo hudo. Najprej bo posumila. Jutri, če bo uspelo, bo vedela, da sva bila zraven. Skrbelo jo bo.«

Bo, je pomislil Ernest, bratu pa ni odgovoril, Mamo bo skrbelo, kot jo je skrbelo za očeta, komunista. Ampak zmogla je. Tudi skrb za otroke, ko je oče zaradi bolezni prekmalu umrl. Mamo je imel rad, kot tudi brate. Ampak želja, da se bo vojskoval proti Nemcem, je bila le močnejša.

Z Marjančkom sta pred polnočjo vstala. Hotela sta se tiho izmuzniti, a maminemu tenkemu sluhu ni ušlo, da sta se izmuznila v kuhinjo. Prišla je za njima. Nekaj hipov so se ogledovali. Sinova nista vedela, kaj bi povedala, mama ni vprašala.

VINKO TRINKAUS 2

UPORNIKI (ODLOMEK IZ ROMANA)

»Mama, z Marjančkom morava na nek sestanek. Podnevi ni mogoče.«

Mama ni kimnila. Le nemo ju je opazovala. Ko je ugotovila, da ne jemljeta nobene stvari s sabo, je bila nekoliko mirnejša. Z žalostnim pogledom ju je pospremila do vrat.

»Pazita se. Kot slišim, Nemci tudi ponoči lazijo po cestah.«

O, ko bi bilo samo to. Pa bo še huje. Vendar, treba je! Čeprav težko, z bolečino in strahom, morajo.

Lado in Jože sta ju že čakala. Posebej Lado je bil videti neučakan. Ernest, ki je nenadno občutil vso težo odgovornosti, ni želel takoj oditi. Kaj če bi kdo po naključju opazil, da so motor zaminirali? Ne samo, da se njihovo tveganje ne bi izplačalo, Nemci bi se hvalili, kako imenitno policijo imajo. Vse odkrijejo vnaprj. Tega prijateljem ni hotel povedati, pa jih je prisilil, da so natno obnovili vse naloge. Namenoma si je izmišljal možnosti, ki bi jim preprečile načrt. Toliko časa je vsakogar vztrajno spraševal, dokler ni bil prepričan, da bo res ravnal najbolj previdno.

Hudo se je začelo, ko so stopili iz barake. Noč jim je nenadno postala sovražna. Nekje v dalji so se skrivali policisti, prežali nanje. In če ne bodo zelo spretni, se utegne zgoditi, da jih bodo odkrili, še preden bodo uspeli prenesti razstrelivo na separacijo.

Še huje pa je bilo na separaciji. Bili so med tiri, ničesar več ni bilo mogoče izboljšati, popraviti. Veljalo je tvegati. Ernest je šepetaje ukazoval, kam naj se odpravi Marjanček, kam mora najprej Jože, da bo pregledal, če je vse varno. Na ogled je poslal tudi Ladija, čeprav sprva tega ni nameraval.

Ko se je Lado zadihan vrnil, je imel Ernest eksploziv že položen v notranjost motorja, izpeljane žice. Preudarjal je o možnostih, če ni morda najbolj pomembno prezrl. Jože je prišel tako potiho, da sta se z Ladijem zdrznila. Ernest je zamišljen gledal prijatelja. Kaj če je tole zadnji trenutek, ko se vidijo. Če bo natančno staknil žice, če bo v razstrelilno kapico prišla elektrika, potem jih bo razstrelilo z motorjem vred.

Ni hotel premišljati o tem. Preračunal je, najbrž se bo posrečilo. Priključil je prvo žico in jo privezal. Ob drugi je nekoliko zastal. Prijatelja sta globoko dihala. Obotavljivo je pritaknil še drugo žico. Kakšno čudovito olajšanje.

»Ernest, tako zveži, da bo Grilca pognalo v zrak, ko bo vključen motor,« je s suhim hripavim glasom šepnil Ladi. »Tako mu privoščim, kurbi nemški, da bi ga pognalo skozi strop separacije.«

Zdaj se jim je mudilo. Ozirali so se nakrog in hiteli. Tudi na obrobju separacijskih tirov, niso zastali, ampak so se kimaje poslovili.

BOŽO BENEDIK 4

O TERMALNIH VRELCIH NA BLEDU

Količino vode, ki jo daje ta topliški vrelec, pa so izračunali, da se napolni pri deževnem vremenu v 150 minutah, pri lepem pa v 180 minutah, poprečno pa znaša izdatnost vrelca 9,4 l/sek ali 560 l/min. To pa je tudi edini bazen na Bledu, kjer se voda še sedaj uporablja takšna kot je v izviru.

Za starim Park hotelom so merili vodo na šestih mestih. Od tam, kjer so prvotno imeli staro kopališče in bazen, so ob razširitvi in poglobitvi zgradbe — to je sedanje Kazine — ter postavitve visokih opornih betonskih zidov, so izkopali kanale za odvod tople vode. Teh je bilo štiri. Voda je imela od 19,8 stopinj C pri bivšem baru, pa 17 stopinj, 17,5 stopinj do 18 stopinj, najnižja pa je bila 13 stopinj C. Seveda pa zaradi tehničnih ovir ni bilo možno izmeriti višinskih razlik med posameznimi izviri pri Park hotelu in tistim pri hotelu Toplice, niti ne koliko vode dajejo ti izviri. Menili so, da se ta voda zaradi geološkega sestava in tehničnih posegov ohlaja.

Tretji izvir so imeli pri bivši Staretovi vili. Tako se imenuje po bivšem lastniku tega vodnjaka s termalno vodo, danes pa je ta vodnjak ob hotelu Kompas, kjer je postavljena na istem mestu nad vodnjakom lesena streha, ki spominja na stare vodnjake. V tem vodnjaku je bil bila takrat v globini 16,5 m voda s temperaturo 21 stopinj C, je pa za okoli pet m višji od topliškega vrelca. Ta vodnjak je bil zgrajen zaradi hišne kopeli. V istem zapisniku pa je zapisano tudi to, da je zaradi tega vrelca prišlo še do sodnijskih sporov med bivšim lastnikom tega vodnjaka ter lastniki tako bivšega lastnika hotela Mallner in pozneje hotela Park. Z gradnjo tega hotela je namreč upadel nivo vode v vodnjaku, neugodno pa je vplival tudi na vrelec in vode v samem Park hotelu. Kot pa je znano iz nekaterih podatkov, pa je prišlo do spora le enkrat in to med lastnikom vodnjaka dr. Egonom Staretom in Ivanom Kendo, ko je gradil stari hotel Park.

Vse to je ugotovila navedena komisija — sicer nič novega za poznavalce blejskih termalnih vrelcev, dala pa je pobudo za poznejša raziskovanja. V zaključkih so namreč predlagali, da glede na letoviški in turistični pomen in značaj Bleda ne bi smeli vrelce zanemariti kot doslej, ampak jim dati večjo pozornost. Predlagala je vsakodnevno merjenje temperature v topliškem bazenu na več mestih, kot je to napravila komisija večkrat sama, vsakodnevno spremljanje padavin, vsakih 15 dni opraviti kemično analizo vode iz jaška bazena najmanj 30 minut po izpraznitvi bazena, dalje podrobno analizo sestave vode, izvršitev merjenja radioaktivnost in geološko kartiranje celotnega področja Blejskega jezera, posebno območja od obale jezera v smeri proti Selu in Ribnem, tahimetrijsko snemanje vse obale od predora na začetku Mlinega do konca hotela Park ter vseh območij, kjer že vemo za vrelce. Komisija je bila mnenja, da vse kaže, da so izviri vode iz sekundarnih območij in da je zato potrebno najti mesta, kjr so tiste matične kamnine, od koder ta voda izvira. Zato bo potrebno začeti z vrtinami na vsem tem območju, verjetno pa tudi izkopati rov do primarnih izvirov. In te naj bi nato napeljali v topliški bazen, uporabljali pa tudi za druge potrebe. Toliko o delu in predlogih te komisije.

Rezultati predlogov te komisije so se kmalu pokazali. Že v naslednjem letu so po mnenju Geološkega zavoda v Ljubljani začeli prvič v zgodovini bolj sistematično raziskovati temperaturo in količino vode, kar je zelo marljivo opravljal Rajko Gradnik. Prve orientacijske vrtine pa so opravili v letu 1958, ko je takratni kranjski okraj dal na razpolago tri milijone dinarjev v ta namen.

Opravljene so bile štiri vrtine na takrat zamišljeni obvozni cesti za hotelom Toplice. In kaj so pokazale te vrtine? Kot posnemamo iz poročila Geološkega zavoda Slovenije, so ugotovili, da je dolomit matična kamnina termalne vode, da je zahodna meja tega območja zahodno od hotela Toplice, dočim vzhodne meje termalnega območja niso mogli določiti, da je bila temperatura izvira v hotelu Toplice 22 stopinj C, da pa je bila najvišje izmerjena temperatura 22,4 stopinje C in to v trikotu hotelom Toplice, Staretovim vodnjakom in hotelom Park. Pomembno je še to, da se gladina termalne vode dviga od jezerske obale v smeri jug in jugovzhod.

Po teh poizkusnih vrtinah so z nadaljnimi vrtinami in iskanjem zaključili, niso pa o tem prenehali razmišljati. Šele ko so začeli obnavljati hotel Toplice in graditi na Bledu novi hotel Golf in pozneje hotel Park so ponovno poizkusili z iskanjem toplejše vode. Pri zadnji obnovi hotela Toplice je tudi ta bazen dobil novo zunanjost, le da je temperatura vode ostala ista in se niso odločili za dogrevanje vode.

Seveda vodo stalno spremljajo in preiskavam sledi Zavod za zdravstveno varstvo za Gorenjsko v Kranju. Podatki zadnjih let kažejo, da se izvidi, vsebina vode ne menja v večji meri.

Mnenje in ocena. Voda je samo trda voda z nekoliko več kot običajno proste ogljikove kisline. Vsebuje le sledi Al, Fe, Na klorid, sulfatov in kremenčeve kisline. Drugih elementov pa ni najti! To je pripravila takrat inž. Emilija Letonja.

Še smo našli nekaj analiz, kar kaže, da so v hotelu Toplice polagali dosti pozornosti tem vrelcem in jih niso prepuščali slučajnostim. Merjenja sta opravila inž. Engelbert Novak iz mestne plinarne Ljubljana in inž. Ciril Rekar iz metalurškega inštituta pri fakulteti za rudarstvo in metalurgijo tehniške visoke šole v Ljubljani.

Radioaktivnost so merili na inštitutu Jože Štefan v Ljubljani skupaj z ostalimi termalnimi vodami pri nas na Slovenskem.

Torej podatkov je kar dosti, manjka pa nam strokovno mnenje zdravnikov-specialistov, ki naj bi povedali čemu koristi ta voda najsibo kot pitna ali le za kopanje — da bi končno lahko rekli ali naj bi pri nadaljnjem iskanju teh vrelcev uporabili ali zdravilno vsebino ali bolje izkoristili le toploto in s tem prihranili na ogrevanju vode v bazenih v blejskih hotelih in končno v novem javnem bazenu, ki ga bodo nekoč zgradili na Bledu.

ALI ZDRAVILNO ALI LE TOPLO VODO?

Na Bledu niso prenehali s prizadevanji za iskanjem za novo zdravilno, toplejšo vodo. To smo videli pri gradnji hotela Golf in hotela Park.

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Na ločenih sejah družbenopolitičnega zbora 23. marca, zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti OS Radovljica 25. marca, so delegati sprejeli osnutek družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1981—1985, odlok o potrditvi zaključnega računa proračuna občine za 1980. leto, odlok o proračunu občine za 1981. letó, predlog družbenega dogovora o izgradnji in financiranju muzeja ljudske revolucije Slovenije, družbenega dogovora o skupnih osnovah za usklajeno urejanje odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka delovnih skupnosti upravnih in drugih organov družbenopolitičnih skupnosti v SRS. Sprejeli so osnutke zakona o določitvi okolišev in števila delegatskih mest po dejavnostih in okoliših za zbor združenega dela SRS in zakona o volitvah in delegiranju v skupščine ter predlog družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravno družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SRS. Zbora združenega dela in krajevnih skupnosti sta sprejela tudi odlok o davkih občanov, o komunalnih taksah, o plačevanju prispevkov za solidarnostne namene, o elementih za določanje odškodnine za razlaščena stavbna zemljišča in sklep za odobritev sredstev solidarnosti za pomoč občanom, prizadetih od poplav in žledenja.

— — —

Izvršni svet OS Radovljica je na 135. seji, 17. marca sprejel predlog odloka o javnem zelenju v občini Radovljica, sprejel stališče komiteja za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve v zvezi z ustanovitvijo stavbno zemljiške skupnosti ter sklepe o izrednih lokacijah in premoženjsko pravnih zadevah, ki jih je predložil komite. Na seji so sprejeli tudi predlog dogovora o skupnih osnovah izvajanja splošnih načel za notranjo organizacijo in sistem del in nalog ter o nomenklaturi enotnih nazivov v upravnih organih in organizacijah slovenskih občin. Izvršni svet je na seji odobril denarno izravnavo (kompenzacijo) za sveže junčje in svinjsko meso prodano v občini v januarju in februarju 1981.

— — —

V torek, 24. marca je bila v sejni dvorani OS Radovljica programsko volilna konferenca OK ZK Radovljica, ki so se je razen delegatov osnovnih organizacij udeležili tudi predstavniki komisij CK ZKS, medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko in občinskih DPO. Na osnovi predhodnih, zelo širokih razprav v vseh osnovnih organizacijah ZK, so spregovorili o dosedanjem delu občinske organizacije ZK in njenih organih od lanskega junija do marca 1981. Sprejeli so obsežen program nalog za prihodnje. Za prvi mandat so izrekli priznanje dosedanjemu predsedniku OK ZK Cirilu Ažmanu ter za novega predsednika z enoletnim mandatom izvolili Gvida Melinka iz Verige Lesce. Za novega člana komiteja so izvolili Avgusta Weithauserja iz Elana Begunje.

— — —

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na 15. seji, 19. marca na predlog delovne skupine sprejelo program sodelovanja s prijateljsko občino Buje v 1981. letu na osnovi lani sprejete Listine. V razpravi o osnutku samoupravnega sporazuma o podeljevanju Prešernovih nagrad Gorenjske je predsedstvo izreklo vrsto pripomb, zato s predloženim besedilom ni soglašalo. Na seji so sprejeli poročilo o realizaciji finančnega načrta OK SZDL za 1980 in finančni načrt za 1981. leto.

— — —

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Radovljica je na 30. seji, 18. marca podrobno obravnavalo oceno dejavnosti osnovnih in konferenc osnovnih organizacij sindikata v razpravah o rezultatih gospodarjenja v 1980. letu. Po pričakovanju so bile razprave najbolj pogosto usmerjene v vprašanja o osebnih dohodkih in padanja življenjske ravni delavcev, o rasti cen, preskrbi, oskrbi proizvodnje in o izvozno uvoznih težavah. Na seji so spregovorili tudi o nalogah na priprave volilne seje občinske sindikalne organizacije, ki bo v aprilu.

— — —

Svet za ohranjanje in razvijanje revolucionarnih tradicij in spomeniško varstvo pri OK SZDL Radovljica je na seji, 19. marca pripravil posvet z izvajalci muzejske, spomeniškovarstvene in arhivske dejavnosti na območju občine. Spregovorili so o dosedanjih prizadevanjih in pomanjkljivostih pri ustanavljanju oddelka muzeja NOB, kadrovskih zadolžitvah za raziskovanje in pisanje kronik NOB ter o zagotovitvi prostorov za arhiviranje zgodovinskega gradiva. Beseda je tekla tudi o sodelovanju arhivske službe z občinskim INDOK centrom.

— — —

V pripravah na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije so družbenopolitične organizacije in skupščina občine Radovljica sprožile široko akcijo za analizo in oceno delegatske in samoupravne organiziranosti in delovanja v okviru delegacij za zbore občinske skupščine in zbore SIS ter njihovih teles. Predsedstvo OK SZDL je imenovalo petčlansko koordinacijsko delovno skupino, ki bo pripravila gradivo o stanju delegatskih razmerij in odnosov med izvršilnimi organi v občinski skupščini SIS in upravnih služb do delegatskih skupščin.

— — —

Pri predsedstvu OK SZDL Radovljica so v zvezi z nalogami mladih v SLO in družbeni samozaščiti ter pri letošnji akciji NNNP, prejšnji teden ustanovili koordinacijski odbor za organizacijo občinskega tekmovanja šolske mladine o poznavanju tematike in veščin pomembnih za SLO in družbeno samozaščito. Sprejeli so program tekmovanj po vseh osnovnih šolah in na občinski ravni, kjer bodo določili najboljšo skupino za območno tekmovanje Gorenjske.

— — —

Organizacijsko kadrovska komisija pri občinskem svetu ZSS Radovljica je na 25. seji, 13. marca obravnavala razpisne pogoje za podelitev priznanj in nagrad samoupravljalcev in razpis za podelitev Prvomajske listine Zveze sindikatov Jugoslavije v 1981. letu. Navedli so več predlogov kandidatov o katerih se bo odločalo na občinskem svetu ZSS. Beseda je tekla tudi o dosedanjih aktivnostih pri včlanjevanju združenih kmetov v sindikate ter o kadrovskih predlogih za vodstvo občinskega sveta ZSS, ki bodo voljeni na volilni seji v aprilu 1981.

— — —

Na razširjeni seji koordinacijskega odbora za družbene organizacije in društva pri OK SZDL Radovljica, 17. marca so obravnavali gradivo za razpravo na problemski konferenci o društveni problematiki pri RK SZDL Slovenije ter kritično ocenili dejavnost društev in zvez v občini s posebnim ozirom na urejanje statutarnih in organizacijskih nalog ter vključevanja v delegatski sistem.

— — —

Od 23. do 27. marca bodo zasedale v Radovljici skupščine vseh SIS družbenih dejavnosti. Osrednje točke dnevnega reda bodo posvečene obravnavam zaključnih računov in delovnih poročil za 1980. leto, obravnavam osnutka samoupravnega sporazuma o ustanovitvi delovne skupnosti skupnih strokovnih služb SIS družbenih dejavnosti ter osnutka statuta te delovne skupnosti. Oba osnutka bodo posredovali v razpravo vsem delegacijam za SIS v združenem delu, krajevnih skupnostih in izvajalcem programov.

— — —

Anketna komisija raziskovalnega inštituta fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo univerze Edvard Kardelj iz Ljubljane je 16. in 17. marca opravila pri 49 delavcih Elana Begunje TOZD Smuči anketo o uresničevanju in delovanju delegatskega sistema v TOZD. Anketa je anonimna, izvedena pa je v 67 OZD v Sloveniji z namenom, da se dobijo primerjalni podatki o istih vprašanjih iz leta 1977.

— — —

Koordinacijski odbor za urejanje odnosov med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi pri OK SZDL Radovljica, je na seji 20. marca, ki so se je udeležili tudi člani verske komisije pri OS Radovljica, pohvalno ocenil razgovore na vsakoletnem posvetu z duhovniki. Letošnjega posveta 23. marca so se razen katoliških, udeležili tudi predstavniki Jehovih prič in adventistične cerkve, kar se je pokazalo izredno spodbudno za celotno obravnavanje odnosov samoupravne družbe do verníkov različnih verskih skupnosti. Na seji so sprejeli smernice za nadaljne delo odbora za razreševanje tekočih vprašanj.

— — —

Po daljših dogovarjanjih so pred dnevi komunisti vseh petih trgovskih poslovalnic veletrgovine Merkur Kranj v radovljiški občini ustanovili svojo osnovno organizacijo ZK. Doslej so bili povezani zgolj na osnovno organizacijo ZK v Kranju, kar je bistveno oteževalo njihova prizadevanja pri razreševanju skupnih vprašanj v svojih delovnih sredinah. Njihovemu zgledu za ustanovitev osnovne organizacije bodo v kratkem sledili tudi komunisti ALPDOMA v Radovljici.

— — —

V osnutku družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1981—1985, ki ga je izvršni svet OS poslal v razpravo vsem delegacijam za zbore občinske skupščine je predvidena realna rast dohodka 4 %, zaposlovanja 1,5 %, produktivnosti dela 2,5 %, izvoza 6 in uvoza 3 %. Skupna in splošna poraba bo narasla za 3,6 %, realni osebni dohodki na zaposlenega 2 % in sredstva za osebne dohodke do 3,6 %. Poprečni letni družbeni proizvod v petih letih so ocenili na 4 milijarde 465 milijonov in 726 tisoč dinarjev.

— — —

Program idejnopolitičnega usposabljanja komunistov v radovljiški občini so v 1980. letu z manjšimi odstopanji v celoti uresničili. Lani sta delavska univerza in medobčinsko študijsko središče Kranj organizirala 38 urni oddelek dopisne šole marksizma, 120 urno politično šolo in 480 urni trimesečni seminar teorije in prakse marksizma. V občini so organizirali tudi tri uvajalne seminarje za kandidate in novosprejete člane ZK in 40 urni dodatni seminar za novosprejete člane ZK, razen tega je bilo še več drugih oblik usposabljanja, ki so bile organizirane za vodilne delavce iz OZD. Udeležba na seminarjih ni bila vedno zadovoljiva, kar je očitno posledica neodgovornega odnosa nekaterih vodstev osnovnih organizacij ZK.

— — —

Arhitekta Milan Jerala in Rado Jemc iz Zavoda za urbanizem Bled ter akademski kipar Jaka Torkar z Jesenic so skupaj izdelali idejne osnutke za ureditev spominskega parka III. bataljona Prešernove brigade na Goreljeku. Osnutki so izdelani v treh inačicah ter več osnutkov osrednjega spomenika, ki bo predstavljal junaški boj Prešernovcev, ki so 16. decembra 1943. leta v obkoljenem Lovčevem hotelu do zadnjega žrtvovali svoja življenja. Spominski park bo zajemal površino nad 7.500 kv. m v katerem bo zajeta ruševina hotela, grobišče padlih borcev in sedanji spomenik avtorja Toneta Svetine. Osnutki načrtov bodo v javni razpravi med preživelimi borci III. bataljona Prešernove brigade in v vseh gorenjskih občinskih organizacijah ZZB NOV do aprila.

— — —

Almira Radovljica, ki ima šest lastnih industrijskih prodajaln — dve v Radovljici in po eno na Bledu, na Jesenicah, v Novi Gorici in v centru Sava v Beogradu, je v prvih dveh mesecih 1981 povečala prodajo svojih izdelkov kar za 105 %. V marcu bodo odprli svojo prodajalno tudi v Bohinjski Bistrici.

— — —

Za ponovno akcijo preprečevanja stekline v radovljiški občini, ki jo je predložila veterinarska inšpekcija je izvršni svet OS Radovljica na osnovi programa ukrepov odobril znesek v višini 25.000 din, ki bo izplačan iz tekoče rezerve občinskega proračuna za 1981. leto.

— — — —

Po podatkih matične knjižnice A. T. Linhart Radovljica so se knjižne zaloge v 1980. letu povečale za 3.247 enot. Z lastnimi sredstvi so kupili 2.277 knjig, od Kulturne skupnosti Slovenije pa so po dogovoru dobili 970 izvodov najnovejših knjig. Skupaj šteje knjižna zaloga nekaj nad 61.000 izvodov.

— — —

Folklorna skupina DPD Veriga Lesce, ki so jo ustanovili 1972. leta se je po točni statistiki, ki jo vodijo društveni delavci doslej predstavila že na 422 javnih nastopih doma ter v drugih krajih Jugoslavije in v zamejstvu. Posebno dobre stike ima s slovenskim društvom Zarja iz Železne Kaple na Koroškem, s prekmurskimi društvi, z DPD Džuro Džakovič iz Slavonskega Broda in v zadnjem času s kulturnimi društvi občine Buje. Skupina osmih parov zdaj pridno vadi istrske in prekmurske plese pod vodstvom Pavla Dimitrova z Jesenic.

— — — —

Po dogovoru med DPD Svoboda Podnart in Kino podjetjem Kranj bo slednje v prihodnje zagotovilo občasno predvajanje celovečernih filmov v dvorani kulturnega doma v Podnartu. Prvo predstavo potujočega kina so Podnartčani že obiskali februarja.

— — — —

Šahovska zveza Gorenjske in Turistična poslovna skupnost Bled sta od 14. do 23. marca v prostorih hotela Park na Bledu organizirali »šahovski festival Bled '81«. Na sporedu sta bila dva turnirja, na katerem je nastopilo 18 žensk in 80 moških z mednarodno udeležbo.

50 LET SKUPNEGA ŽIVLJENJA JERCE IN JANKA JUSTINA IZ SPODNJIH GORIJ

15. februarja letos sta praznovala v Gorjah zlato poroko Jerca in Janko Justin iz Spodnjih Gorij št. 115. Janko se je rodil 17. novembra 1907 v Čabraču nad Škofjo Loko, po domače so mu rekli Kržišnikov Janez. Janko je bil najstarejši izmed dvanajstih otrok in je bil star komaj štirinajst let, ko je že odšel služit za hlapca k bližnjim kmetom. Med drugimi je služil dve leti na Visokem pri ženi dr. Ivana Tavčarja. Od tam je šel služit vojaški rok v Makedonijo, se leta 1929 vrnil in se zaposlil pri lesnem trgovcu Magušarju v Spodnjih Gorjah. Od tam je šel delat k raznim gradbenim podjetjem na Jesenice. Čas je bil takrat pač tak, da so bili gradbinci pozimi doma brez dela.

Z Jerco sta se spoznala v Spodnjih Gorjah in se leta 1931 poročila. Stanovala sta na več krajih v Spodnjih Gorjah in v Mevkušu. Delal je tudi pri gradbenem podjetju Slograd na Jesenicah, leta 1937 pa se mu je posrečilo, da je bil sprejet v jeseniško Železarno in je delal na prometu v vozovni delavnici celih 25 let. V zasluženi pokoj je šel leta 1963. Ves ta čas, ko je delal v Železarni, ni zaradi bolezni zamudil niti dneva, pač pa je imel nezgodo na desni nogi in so mu odstranili tri prste, četrti je omrtvičen in mu služi pri hoji le še palec.

Žena Jerca se je rodila 28. decembra 1910 v Spodnjih Gorjah. Jerca ni bila redno zaposlena, pač pa samo občasno — sezonsko na Bledu, posebno v času, ko je bil Janko večkrat brezposeln. Danes imata svoj dom, ki sta ga začela graditi 1939. leta, vselila pa sta se v poletju 1941. V zakonu so se jima rodile tri hčerke in sin, ki so si vsi ustvarili dostojno življenje.

Na njuni zlati poroki so bili prisotni hčerke in sin ter enajst vnukov, imata pa že tudi tri pravnučke. Danes sta z življenjem zadovoljna. Oba se počutita za svoja leta še kar dovolj zdrava. Okoli hiše imata nekaj vrta, kjer prebijeta precej svojega časa, da pridelata zase nekaj krompirja, potrebno zelenjavo in nekaj sadja.

Obema želimo še na mnoga zadovoljna leta!

Jože Ambrožič

PETNAJST LET OD KAR NI VEČ VLAKA ZA PLANICO

V torek, 31. marca, mineva 15 let odkar je po Gornjesavski dolini peljal zadnji vlak. Proga je bila ukinjena z utemeljitvijo, da ni rentabilna. Na zadnjih razgovorih o tem problemu pred ukinitvijo, niti Železarna, niti občina nista imeli denarja, da bi pokrili to izgubo. Tako je prišlo do ukinitve, kljub zelo nasprotujočim mnenjem, ki niso bila brez osnov. Rekonstrukcija ceste Jesenice—Rateče namreč ne gre tako hitro naprej, kot zahteva promet pa zato večkrat prihaja do negodovanja. Največkrat pa se nad ukinitvijo proge jezijo tisti, ki jih v sobotah, nedeljah ali ob drugih dnevih, prepolni avtobusi ne vzamejo v Dolino ali ostanejo na postajališčih pri povratkih iz Doline. Mnogi se vlaka spomnijo tudi pozimi, ko morajo čakati avtobuse na mrazu, dočim je železnica (takrat) poskrbela za tople čakalnice.

Kot ima vsaka slaba tudi dobro stran pa moramo pri tem povedati, da tisti, ki so zadovoljni, da jih avtobus pripelje prav v vas (Mojstrana, Belca, Podkoren, Rateče), ne pogrešajo dosti vlaka.

Dve, ki železnice ne moreta pozabiti, sta vsekakor osemdesetletna Rezka Grilc iz Podkorena in njena hčerka Ivanka, ki sta doma poleg nekdanjega železniškega postajališča v Podkorenu. Za spomin sta si spravili tablo z napisom postajališča v Podkorenu, ki jo Rezka hrani v skednju in opozorilno tablo »Pazi na vlak«, ki je stala pred cestnim prehodom čez železnico, nedaleč od njihove hiše. Rezka Grilc rada večkrat pove, da ni bilo prav, da so tako hitro odstranili tire, ker bi verjetno sedaj po njih promet zopet obnovili, kakor so ga v Kamniku in govori se tudi o obnovi kočevske proge.

No, če ob številnih govoricah o tem pogledamo resnici v oči vidimo, da je bila ta proga od vseh dejansko najmanj rentabilna, ker zadnja leta pred ukinitvijo na njej ni vozil noben tovorni vlak več. Samo potniški promet po železnici pa pri nas ni nikjer rentabilen, ker je prevozna cena, glede na drago vzdrževanje proge, razmeroma nizka. Železnica je ob ukinitvi dokazovala, da jo ta proga stane letno 450 takratnih milijonov din, prihodka pa so imeli od nje nekaj nad 80 milijonov din. Seveda je bila izračunana cena 450 milijonov din zelo visoka, saj je naš občinski izračun takrat znašal le 140 milijonov din, seveda z minimalno zaposlenim osebjem.

Da bi sedaj zgradili to progo nazaj, bi potrebovali približno 300 milijonov dinarjev, ki jih verjetno za to nihče ne bi tačas imel in dal. Trasa je sicer še ohranjena, čeprav je bilo na njej narejenih že precej objektov, ki pa ne bi bili ovira, če bi železnico obnovili. Morda bo res kdaj nastopila potreba, da progo obnovimo zaradi tako povečanega cestnega prometa, ki bi povzročal v Dolini ozko grlo. Morda zaradi nadaljnje naftne krize in večje naslonitve na električno energijo ali zaradi manjšega onesnaževanja teh edinstvenih letoviških in smučarskih področij, morda zaradi povečane potrebe po ponovni železniški povezavi s Trbižem. Čas in razvoj bosta rekla svoje. O tem bodo odločali mlajši rodovi, mlajši od tistih, ki so živeli takrat, ko je vlak prenehal voziti.

B.

ŽIV SPOMIN NA KARLA PRUŠNIKA-GAŠPERJA

Celovec, 18. 3. (SINDOK) — »Ena največjih želja tovariša Gašperja in vseh partizanov se mu za njegovega življenja ni izpolnila — ustanovitev partizanskega pevskega zbora na Koroškem. Ta njegov cilj pa se je vendarle uresničil, in danes nam v počastitev spomina na velikega revolucionarja ta zbor prvič poje,« tako je dejal predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc na spominski svečanosti ob prvi obletnici smrti koroškega prvoborca Karla Prušnika-Gašperja, ki sta jo v torek zvečer v Celovcu priredila Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Zveza koroških partizanov.

Kako živ je spomin na Gašperja med koroškimi Slovenci, se je pokazalo, ko so se morali gostje iz pretesne Modre dvorane Doma glasbe preseliti v večjo Srednjo dvorano. Prav v smislu Gašperjevega izročila pa se je nato spomin na njegovo delo in osebnost družil z navdušenjem nad Koroškim partizanskim pevskim zborom pod vodstvom Branka Čepina, ki je s svojim prvim nastopamo prav na spominski svečanosti docela prepričal in upravičil svojo ustanovitev.

Janez Wutte-Luc je v svojem spominskem govoru obnovil borbeno življenjsko pot koroškega revolucionarja in poudaril predvsem njegovo stalno skrb za mladino, ki ji je predano posredoval izkušnje iz antifašističnega boja. Podčrtal pa je tudi pomen akcijske enotnosti v borbi za narodni obstoj, kakor se je uresničevala tudi že v NOB, ogradil pa se je od poskusov blatenja in zapeljevanja s strani ljudi, ki so v preteklosti sodelovali z okupatorjem.

Za Zvezo slovenskih organizacij je spregovoril njen tajnik Feliks Wieser, ki je podčrtal Gašperjevo vlogo v boju proti nacizmu in fašizmu. Požrtvovalno je svoj antifašizem, ki se zanj ni nehal leta 1945, prenašal na mladino in je vedno stal na čelu tistih, ki so se zavzemali za vsestransko povezovanje z matičnim narodom in tesno sodelovanje z avstrijskimi demokrati. Dejal je, da spričo zgodovinske odločitve slovenskih partizanov ni mogoče razumeti, da nekateri še vedno častijo ljudi, ki so se v času najhujše preizkušnje slovenskega naroda povezovali z nacističnim okupatorjem. V oboroženi borbi proti nacizmu, je rekel govornik, so se razvili zavest narodnega subjekta, narodne bitnosti in obstojnosti, čut samozavesti in odločnosti ter vera in zaupanje v lastne sile. Tedaj so koroški Slovenci doživeli preporod in nanovo občutili, da so del slovenskega naroda. Z avstrijsko državno pogodbo pa so si v členu sedem izborili tudi mednarodno zagotovljene pravice in dobili potrditev, da so del avstrijske družbe. Na koncu je Wieser spomnil na Gašperjevo vodilo »Nikomur in nikoli več hlapci!«, ki naj bi bilo vodilo tudi za današnje rodove, ko bo treba s požrtvovalnim delom in globoko vero v zmago delati na vseh področjih narodnostnega življenja Slovencev na Koroškem.

Gašperjev dolgoletni soborec Pavle Žaucer-Matjaž pa je naposled predstavil tretjo dopolnjeno izdajo Gašperjeve knjige Gamsi na plazu, ki je te dni v nakladi 6500 izvodov izšla v sodelovanju založbe BOREC in DRAVA. Naznanil je tudi skorajšnji izid knjige v srbohrvatskem prevodu, tako da bo knjiga skupaj z nemškim prevodom, ki je izšel lanske jeseni, v letu dni doživela tri izdaje. Napovedal pa je še znanstveni posvet v Gašperjevo počastitev, ki ga bo 2. aprila organizirala Zveza koroških partizanov skupaj s Slovenskim znanstvenim inštitutom v Celovcu in osrednjim odborom koroških partizanov v Ljubljani. Posvet bo namenjen problematiki pisanja zgodovine koroškega partizanstva. Posvet naj bi bil hkrati zadnja redakcija prve knjige zgodovine koroškega partizanstva za leti 1942 in 1943 avtorjev Mileta Pavlina, Bogdana Žolnirja in dr. Toneta Zorna, ki bo predvidoma izšla v začetku prihodnjega leta.

Spominsko svečanost je pozdravil tudi zastopnik antifašističnega komiteja Celovec mag. Gerhard Steingreb.

BORKAM IN BORCEM KOKRŠKEGA ODREDA

Aktiv borcev Kokrškega odreda vabi vse borce in borke odreda, da se udeležijo konference aktiva, ki bo v petek 3. aprila v dvorani doma upokojencev na Selu pri Žirovnici.

Na konferenci bomo pregledali naše dosedanje delo, kaj smo in kaj nismo naredili in se dogovorili kako bomo delali v bodoče.

Čeprav se naglo oddaljujemo od tistih naših težkih dni, čeprav nam leta in zdravje marsikaj onemogočajo, je vodstvo aktiva mnenja, da še vedno nismo storili vsega kar bi lahko, da bi bilo našim zanamcem tisto, kar je prizadelo nas, prihranjeno.

Občinska skupnost nam je omogočila brezplačno nabavo knjig — kronike Ivana Jana, v katerih je opisano življenje tega odreda. Te knjige prikazujejo delo, hotenje in borbo nas vseh in vsakega za sebe. Ob prebiranju osvežujemo spomine in marsikaj pred nami ponovno zaživi. Vsak je za sebe, na svoj način doživljal krize in stiske v posameznih situacijah, marsikdo dokončno! Preostali živi premalo o tem pišemo, govorimo. Vse premalo pišemo o čudoviti enotnosti, tovarištvu, o zaupanju v človeka vredno življenje, ki naj sledi temu uporu na življenje in smrt.

Ne, mi sami med seboj tega nismo pozabili. To dokazujejo naša srečanja, to dokazuje tudi odnos med nami samimi. Vsekakor pa je dobršen del krivde na nas, da vsega tega bogastva nismo dovolj ali na nepravi način posredovali naši mladini.

Pa so še v naši bližini primeri, da umrli mladi ljudje za našo svobodo še do danes, 36 let po svobodi, iz takega ali drugačnega razloga še niso dobili mesta na spominskih obeležjih.

Na tej konferenci bomo morali obravnavati vsa taka vprašanja, izvolili pa bomo tudi dva naša predstavnika v odbor Kokrškega odreda, ki ima sedež v Križah. Njegovo delovanje je zelo prisotno v vseh gorenjskih občinah. Izvoliti moramo tudi delegata v občinski odbor ZZB NOV Jesenice.

V aprilu bo konferenca odreda, kamor so prav tako vabljeni vsi borci. Čas in kraj bosta objavljena v TV 15.

Razen tega pa je seveda važno predvsem naše srečanje v čim večjem številu in skupni dogovor za vse tisto, kar še lahko naredimo. T. Zupan

LEPŠE IN PRIJETNEJŠE JESENICE BODO DALJ ČASA ZADRŽALE GOSTE

Na letni skupščini Turističnega društva Jesenice so poročali, da je lani na Jesenicah in okolici prenočevalo 10.888 domačih in tujih gostov in da je bilo nočitev 25.370. Gostov je bilo 24 % več, nočitev pa 30 % manj, kar pomeni, da so se gostje na Jesenicah zadrževali manj kot leta 1979. Na Jesenicah največ prenočujejo prehodni gostje, ki gredo skozi Jesenice na letni oddih ali na morje ali druge kraje Slovenije oziroma Jugoslavije ali v druge jugovzhodne evropske pa tudi azijske države. Precej prenočujejo tudi delavci na začasnem delu v tujini, ko prihajajo domov na dopust ali za praznike. Precej nočitev je tudi zaradi čakanja na carinske in špedicijske formalnosti. Na Jesenicah prenoči precej ljudi tudi zaradi pomanjkanja prometnih zvez v nočnem času proti Primorski in drugam.

Na skupščini je komisija za izvajanje akcije »lepe rože in urejeno okolico« podelila 71 priznanj tistim, ki so se v lanskem letu najbolj izkazali pri urejanju balkonov, oken in vrtov z rožami. Tistim, ki so ta priznanja prejeli že velikokrat pa je letos prvič podelila častne značke. Posebno pohvalo je izrekla trem delavcem Komunalnega podjetja Kovinar, ki skrbe za čistočo Jesenic. Razen tega je upravni odbor podelil posebna priznanja tudi najprizadevnejšim v turističnem društvu. Prejeli so jih: Ciril Čop, France Vilman, Jože Zidar, prof. Zora Medja, Ljuba Korenc, Betka Javorski, Sonja Ravnik, Alojz Grmovšek in Marija Rostohar. Ob tej priliki je Zvone Tržan, predsednik gorenjske turistične zveze izročil Mariji Rostohar in Branku Blenkušu posebno priznaje za dolgoletno uspešno delo na področju turizma, ki ga je podelila Turistična zveza Slovenije.

Posebej so bili pohvaljeni komisija in turistični podmadki na vseh osnovnih in srednjih šolah na Jesenicah. Zelo uspešno so opravili vrsto očiščevalnih akcij in bili zelo uspešni na tekmovanju gorenjske turistične zveze. Pri tem gre posebna pohvala osnovnima šolama Tone Čufar in Prežihov Voranc ter centru srednjih šol na Jesenicah.

Komisija za dograditev Trim steze je bila v minulem letu tudi aktivna. Poskrbela je za popravilo napisov in navodil za uporabo, ki jih bodo namestili to pomlad. Poleg tega pa so si prizadevali, da bi dokončali še drugi del steze, za kar bo treba zgraditi dve krajši in eno daljšo brv.

Kar zadeva informativno in propagandno službo si pri društvu še vedno prizadevajo, da bi sčasoma dobili ustreznejši prostor in sicer v bližini železniške postaje. Sedanji namreč lokacijsko ne ustreza pa tudi stara dotrajana stavba temu več ne ustreza. V teku so priprave za izdajo novega prospekta. K besedilu so že vsi pristojni dali pripombe in soglasja, tečas pa teče akcija za nabiranje reklam turističnih, trgovskih in drugih organizacij ter zasebnikov. Predvidevajo, da bo natisnjen junija.

Na skupščini so ugotovili, da je bilo sodelovanje turističnga društva z družbenopolitičnimi organizacijami dobro in uspešno. Društvo ima delegata v krajevni konferenci SZDL in krajevni skupnosti Plavž, razen tega pa je član tega društva član občinske konference SZDL Jesenice in pri tem zastopa ter prenaša mnenja in stališča vseh turističnih društev v jeseniški občini.

Na skupščini so sprejeli program dela vseh komisij in prikazali diapozitive najlepših rož v lanskem letu na Jesenicah in okolici. Razen tega je Jaka Čop prikazal diapozitive lepot in posebnosti naših gora in naselij.

B.

POSEBNA PRIZNANJA, ČASTNE ZNAČKE IN POHVALE ZA »LEPE ROŽE«

V lanskem letu je komisija za izvajanje akcije »lepe rože in urejena okolica« že dvanajstič zapored ocenila prizadevanja prebivalcev Jesenic in okolice pri urejenosti oken, balkonov, vrtov in drugih prostorov z rožami. Nad 150 jih je za posebno prizadevanje pri tem javno pohvalila, na letni skupščini, 20. marca pa je izročila 71 pisnih priznanj. Za večletno posebno prizadevanje na tem področju pa je upravni odbor Turističnega društva Jesenice dal izdelati posebne značke, ki so jih tudi na ta dan podelili dvajsetim občanom, ki so doslej že velikokrat prejeli priznanja.

Za prizadevanja pri urejenosti stanovanj in okolja z rožami so pisna priznanja prejeli: Hortikulturno društvo Jesenice, Vinko Veber, Nada Tomazin, Jože in Jelka Sivec, Vilma Noč, Dani Klemenc, Tončka Lavtižar, Angela Kejžar, Golubinka Anastasijev, Rudi Rebol, Franc Špitalar, Berta Tušar, Angelca Vujačič, Valerija Faletič, Marija Pogačar, Marija Smolej, Čurin Hmeljak, Derviš Alagič, Miha Jensterle, Marija Sjega, Silva Grobotek, Anton Varek, pavel Žvan, Elza Dečman, Dušan Hribar, Rozika Brumec, Marija Kristan, Ivanka Babnik, Ivanka Kejžar, Franc Prevodnik, Hela in Jurij Dolenc, Nada Pavlovčič, Karla Šteblaj, Julijana Valentar, Frančiška Ravnihar, Ana Bogataj, Frančiška Podlipnik, Janez Tušar, Marica Žagar, Pavla Čučnik, Jaka Klinar, Maruša Tomazin, Jožica Cimprič, Pavla Papež, Frančiška Rupar, Marija Svetina, Ivan Ščulac, Franceka Bambič, Milka Smolej, Rozalija Erzar, Katarina Smolej, Angelca Fartek, Renata Jančič, Marija Jereb, Lina Kobal, Marija Kobal, Anica Koselj, Minka Kovač, Francka in Janez Lešnik, Nevenka Smolej, Lidija Škrinjar, Majda Horvat, Justi Gasar, Ivanka Rotar, Rezika Troha, Slavka Dobovišek, Dragica Ličof, Ivanka Leben, Milan Dolinar, Franc Treven in Rozalija Konič.

Častne značke pa so prejeli: Alojzija Skube, Gabrijela Oblak, Francka Slabe, Rudi Rebol, Rozka Divjak, Pavla Rupnik, Ivica Gorenjc, Ciril Pretnar, Radojka Rajakovič, Rozalija Konič, Ana Lajnšček, Anica Fon, Karlo in Zofija Markovič, Nataša Torkar, Ivica Čuk, Justina Ertel, Ivanka Piberčnik, Ljubica Pristov, Janez Pšenica in Ivanka Lorenčič.

Razen že doslej objavljenih pa so bili lani za to pohvaljeni še s področja Javornika naslednji: Cilka Cenček, Cilka Mirtič, Franc Hribar, Anica Kalan, Rozka Domenko, Jelka Tomaž, Stane Torkar, Marija Radočaj, Ela Okrožnik, Anica Brze in Franc Franko.

B.

Prejemniki častnih značk za lepo urejeno okolje in člani komisije (Foto B. Blenkuš)

ZANIMIVOSTI DOMAČEGA KRAJA

Dne 14. in 15. je gorenjska turistična zveza priredila poučni izlet po slovenski obali tudi za tiste, ki so najbolje napisali naloge o domačem kraju s turistično vsebino. Nagrajen je bil tudi naslednji spis:

V severozahodnem delu Slovenije med Mežakljo in Karavankami v ozki dolini leži mesto Jesenice, ki ima približno 18.000 prebivalcev. Mesto je svoje ime dobilo po drevesu jesen, ki ga je bilo v preteklosti tod izredno veliko. Na zahodnem delu mesta leži vasica Hrušica, na vzhodnem delu pa Koroška Bela pod Stolom. Skozi Jesenice teče Sava Dolinka, ki ima v tem delu naslednje pritoke hudournikov: Jesenica, Ukovo, Javornik in Belo.

Jesenice so s svojo veliko železarsko industrijo, ki je zrasla na več sto let starem fužinarstvu, gospodarsko središče Gornjesavske doline. Prve slovenske peči na veter in kovačnice železa so bile na pobočjih Golice, Rožce, Stola in Begunjščice. Ko so spoznali, da mehove lahko žene tudi voda, so začeli peči za taljenje železa graditi v dolini na Plavžu ob Jesenici, na Stari Savi ob Savi Dolinki ter na Javorniku v Trebežu ob potoku Javornik. Iz vasice Murove, kjer so živeli drvarji, oglarji, vozniki, kovači, rudarji in mizarji, je okoli leta 1829 začelo nastajati mesto Jesenice. Mesto se je začelo hitreje razvijati po prvi, še bolj pa po drugi svetovni vojni. Železarna se nenehno razvija. Predvidena je gradnja nove jeklarne na Belškem polju. Razvoj železarstva je izredno lepo prikazan v tehničnem muzeju na Stari Savi.

Jesenice so važno železniško in cestno križišče. Z Jesenic pelje železniška proga v Ljubljano. Proga je povezana skozi karavanški predor pri Hrušici z Avstrijo. Severno od tega predora so pričeli tudi z gradnjo novega cestnega predora. Z Jesenic se odcepi lokalna proga mimo Bleda, skozi Bohinjsko dolino do Nove Gorice in naprej do Italije. Nasproti železniške postaje je postavljen lep spomenik padlim borcem NOV. Okoli njega je majhen park.

Jesenice imajo tako kot vsako večje mesto več šol, zdravstvenih ustanov, upravnih ustanov, organizacij združenega dela, trgovskih podjetij in tudi obrtnikov. Na Jesenicah se razvijajo tudi kulturne in športne dejavnosti vseh vrst. Zelo znano je amatersko gledališče, godba na pihala in hokejski klub. Na zahodnem delu Jesenic je na nekdanjem pokopališču lepo urejeni park. Mesto ima zdaj pokopališče na Blejski Dobravi.

Mesto Jesenice je tudi izhodišče za izlete v turistične kraje, ki jih v okolici ni malo. Progo, ki je povezovala Jesenice z Gornjesavsko dolino, so pred petnajstimi leti podrli. To povezavo z znanimi smučarskimi središči bomo še kako pogrešali in potrebovali. Tradicija Jeseničanov je prirejanje izletov na Pristavo v Javorniških Rovtih, na Poljane, Mežakljo in Završnico. Zelo radi hodijo na smučišča v Črni in Španov vrh, kjer je tudi sedežnica. Hodijo tudi v vas Planina pod Golico in na Golico, ki spomladi zamenja snežno odejo s plaščem cvetočih narcis.

Jesenice so splošno znano zaprašeno industrijsko mesto, saj se železarski objekti raztezajo od Stare Save, preko Javornika na Belško polje. Železarji si izredno prizadevajo, da bi onesnaževanje čimbolj zmanjšali. Zato imajo zgrajenih več odpraševalnih naprav, gradijo pa še nove. Ob glavni cesti je posajenih nekaj drevoredov. Prebivalci krajevne skupnosti Sava se pritožujejo zaradi nočnega hrupa, ki ga povzročajo pristaniški žerjavi v skladišču starega železa. No, pa verjamem, da bodo železarji tudi to nadlogo odpravili.

Skozi Jesenice pelje cesta, ki povezuje Jugoslavijo preko Korenskega sedla z Avstrijo in preko Rateč z Italijo. V času turistične sezone je zaradi tega promet skozi Jesenice izredno gost, zaradi česar se na prehodih za pešce zgodi precej prometnih nesreč. Ko bodo zgradili cestni karavanški predor, Jesenice ne bodo mogle prebaviti povečanega prometa, zato bo potrebna nova cesta.

Kljub vsem težavam in nadlogam v našem mestu, imam naše mesto rada in sem srečna, da živim v njem.

Mojca Noč, 5. razred OŠ
Prežihov Voranc

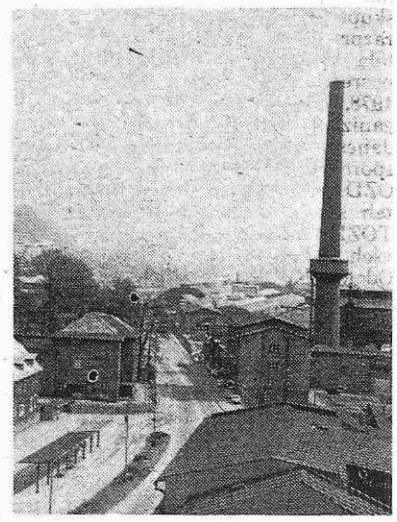

Jeseniška razglednica (Foto S. Kokalj)

STRIC PAVEL

Poznala sem ga le nekaj let. Ko se je poročil s teto Vero je prišel živet v našo hišo in se nam s svojo dobroto neprisiljeno vgnezdil v naša srca. Ne vem kakšno je bilo njegovo prejšnje življenje. Vem le, da je imel zelo težko mladost in da je nekaj let preživel v nemškem taborišču. V letih, ko je živel pri nas sem spoznala, da je stric Pavel človek z velikim srcem polnim dobrote.

Njegovi počasni, preudarni koraki so venomer odmevali po hiši, saj ni mogel strpeti brez dela. Kuril je, popravljal odslužene stvari, pometal, pospravljal... Tudi nas, otroke je velikokrat razveselil s kakšnim darilom. Jerneju je kupil lepo, modro kolo, vedno je domov prinesel kak bonbon. Navadili smo se njegovega globokega glasu in počasi izgovorjenih besed. Rad se je šalil, vedno je uganil kakšno smešno. Zelo smo se navezali nanj in imeli smo ga radi, kajti tudi on nas je imel rad.

Vsi se bomo vedno s spoštovanjem in ljubeznijo spominjali človeka, polnega nesebične ljubezni in dobrote, človeka, ki je nosil srce v dlaneh.

Eli Šprager 8. r.
OŠ 16. dec. Mojstrana

PRIPRAVE ZA GRADNJO KULTURNEGA CENTRA NA JESENICAH

Zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine kulturne skupnosti Jesenice sta na svojih sejah obravnavala predlog zazidalnega načrta za kulturni center na Jesenicah in po široki razpravi sprejela naslednja stališča:

1. Rezervacija površin je nujna in perspektivna, ker mesto Jesenice drugih površin nima.

2. Program je sprejela skupščina Kulturne skupnosti Jesenice, potrdili pa delavci ob sprejemanju temeljev plana Kulturne skupnosti Jesenice za obdobje 1981—1985.

3. Koncentracija kulturne dejavnosti, etapna gradnja in površine so temeljene.

4. Izvršnemu svetu skupščine občine Jesenice predlagamo, da potrdi predlog zazidalnega načrta za kulturni center Jesenice na površinah, ki jih zahteva zazidalni načrt.

Na navedenih sejah so delegati obravnavali tudi poročilo o uresničevanju samoupravnega sporazuma o zbiranju sredstev za nov kulturni dom na Jesenicah in porabi zbranih sredstev.

Delegati obeh zborov so že obravnavali analizo javne razprave o sprejemanju in izpolnjevanju sporazuma in pripombe nanj na 8. seji skupščine 26. novembra 1979. Po razpravi so sprejeli dva sklepa, ki sta bila uresničena. Sporazum je bil posredovan v javno razpravo v letu 1978, zato se je število delovnih organizacij in število zaposlenih do danes že spremenilo. Takrat je bil sporazum posredovan 165 TOZD, OZD in delovnim skupnostim, od teh se je za sporazum odločilo 72 TOZD, OZD in delovnih skupnosti vseh organizacij v občini Jesenice. Od veh 14.662 delavcev (stanje 30. 6. 1978) je sporazum obravnavalo 9.482 zaposlenih ali 64,67 % in se o njem izreklo takole.

ZA 7.899 delavcev ali 53,87 %
NE 948 delavcev ali 6,46 %
s pripomb. 2.406 delavcev ali 16,41 %

Sporazuma ni obravnavalo 3.406 delavcev ali 23,23 %.

Za se je izreklo premalo delavcev, da bi s prispevkom po 82,00 din na zaposlenega zagotovili potrebnih 847.948,00 din za načrte. Zato je kulturna skupnost tako posredovala odgovore na vse pripombe, spodbujala nadaljno ali ponovno razpravo, člani izvršnega odbora so se udeležili zborov delavcev in delavskih svetov. Urgirali so pri vseh, ki so sporazum sprejeli, obveznosti pa še niso poravnali. Nekateri so založili pristopne izjave ali nanje pozabili, število TOZD, OZD in delovnih skupnosti se je spremenilo, kot tudi njihova imena in naslovi. Razprava se je nadaljevala vse do 26. maja 1980, sporazum pa je sprejelo 10.174 zaposlenih ali 73,93 % vseh zaposlenih po stanju 30. maja 1980. Svojo obveznost je poravnalo 9903 zaposlenih, zadnja železarna Jesenice dne 30. 12. 1980 in 9. 2. 1981. Tako je kulturna skupnost po sporazumu zbrala 812.011,00 din od potrebnih 847.948,00 din, kolikor znaša pogodbena vrednost izdelave načrtov. Razliko 35.937,00 din so krili iz rezervnih sredstev za akcijo kulturni dom v letu 1980.

Večina podpisnikov je svojo obveznost poravnala iz sklada skupne porabe, izjemoma iz čistega osebnega dohodka, oziroma iz žepa.

Načrte je izdelal Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice TOZD Urbanizem Jesenice in jih kot osnutek zazidalnega načrta predložil v sprejem izvršnemu svetu skupščine občine Jesenice. Sklep o razgrnitvi je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske 28.12. 1980, sledil bo sklep o sprejetju.

Pogodbeno vrednost izdelave načrtov mora kulturna skupnost kriti v štirih obrokih, od katerih so dva že plačali.

I. obrok 9. 11. 1979 161.589,00 din.
II. obrok 3. 12. 1980 254.384,60 din.

Izvršni odbor kulturne skupnosti je poročilo obravnaval in ga sprejel. Delegatom obeh zborov skupščine Kulturne skupnosti Jesenice je predlagal v razpravo in sprejem sklepe, ki sta jih zbora potrdila:

1. Samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izdelavo idejnih načrtov novega kulturnega doma je bil posredovan vsem delavcem TOZD, OZD in delovnih skupnosti v občini Jesenice. Od vseh se je zanj odločilo 84 TOZD, OZD in delovnih skupnosti, oziroma 10.174 zaposlenih.

2. Sprejeto obveznost je izpolnilo 79 TOZD, OZD in delovnih skupnosti, oziroma 9903 delavcev. Dne 28. 2. 1981 je znašala realizacija sporazuma 812.011,00 din.

3. Idejni načrti so bili izdelani in kot osnutek zazidalnega načrta za kulturni center Jesenice 28. 12. 1980 razgrnjeni v avli skupščine občine Jesenice.

4. Manjkajoča sredstva za plačilo izdelave načrtov v višini 35.937,00 din se krijejo iz neporabljenih sredstev po zaključnem računu Kulturne skupnosti Jesenice za leto 1980.

SEZNAM PODPISNIKOV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA ZA ZDRUŽEVANJE SREDSTEV ZA IZDELAVO IDEJNIH NAČRTOV NOVEGA DELAVSKEGA KULTURNEGA DOMA NA JESENICAH, KI SO IZPOLNILI OBVEZNOSTI DO 9. 2. 1981 (v oklepaju število zaposlenih):

1. SGP Gradbinec Kranj: TOZD Stanovanjske in visoke gradnje Jesenice (220) 2. TOZD Industrijske in nizke gradnje Jesenice (214), 3. TOZD Betonsko in železokrivni obrati Jesenice (74), 4. TOZD Strojno - kovinski obrati Jesenice (62), 5. TOZD Lesni obrati — Kokrica — Kokrica, sekt. Jesenice (25), 6. TOZD Projektivni biro Kranj, enota Jesenice (27), 7. DS Skupne službe izpostava Jesenice (38); 8. SŽ Železarna Jesenice: TOZD Jeklarna (687), 9. TOZD Livarna (85) 10. TOZD Žebljarna (84), 11. TOZD Elektrode (262), 12. TOZD Jeklovlek (164), 13. Kovinoservis (88), 14. TOZD Vzdrževanje (546), 15. TOZD Družbena prehrana (176), 16. TOZD Plavž (221), 17. TOZD Valjarna bluming Štekel (420), 18. TOZD Valjarna debele pločevine (194), 19. TOZD Valjarna žice in profilov (198), 20. TOZD Hladna valjarna Bela (298), 21. TOZD Hladna valjarna Jesenice (230), 22. TOZD Žičarna (304), 23. TOZD Profilarna (98), 24. TOZD Strojne delavnice (326), 25. TOZD Energetika (238), 26. DS za komercialne in finančne zadeve (284), 27. DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje (248), 28. DS za ekonomiko TK in raziskave ter novogradnje (498), 29. TOZD Remontne delavnice (522), 30. TOZD Transport (367), 31. Železarsko izobraževalni center Jesenice (76), 32. Vatrostalna Zenica TOZD Jesenice (144), 33. Osnovno zdravstvo Gorenjske TOZD Obratna ambulanta Jesenice (40), 34. OK SZDL Jesenice (4), 35. Veletrgovina Špecerija Bled TOZD Maloprodaja Jesenice (29), 36. Tehnični biro Jesenice (49), 37. ISKRA TOZD TEL Blejska Dobrava (433), 38. Merkur TOZD Universal Prodaja na debelo (90), 39. Temeljno sodišče Kranj, enota Jesenice (17), 40. Elim Jesenice (112), 41. TDO Golica, TOZD Rožca Jesenice (125), 42. HP Gorenjka TOZD Žičnice Kranjska gora (26), 43. HP Gorenjka TOZD Gostinstvo Jesenice (90), 44. Dom upokojencev dr. Franceta Berglja Jesenice (50), 45. DS upravnih organov Skupščine občine Jesenice (112), 46. Gorenjska oblačila Kranj, TOZD Konfekcija Jesenice (160), 47. KO-OP Mojstrana (137), 48. Vodovod Jesenice (77), 49. Naravno zdravilišče Triglav Jesenice (16), 50. Kinematografsko podjetje Jesenice (7), 51. VIZ Osnovna šola Karavanških kurirjev NOB (Koroška Bela), (60), 52. Murka TOZD Maloprodaja SV Jesenice (48), 53. LRP Triglav Jesenice (5), 54. Osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice (58), 55. Zdravstvena šola Jesenice (10), 56. Jugotekstil Poslovalnica ONA-ON Jesenice (9), 57. ŽG Ljubljana TOZD Vzdrževanje delovišče Jesenice (34), 58. PTT Kranj TOZD PTT Promet Jesenice (58), 59. VIZ TOZD Glasbena šola Jesenice (9), 60. Intereuropa Koper, Filiala Jesenice (35), 61. VIZ Jesenice, Osnovna šola Žirovnica (45), 62. Jugobanka, Ekspozitura Jesenice (9), 63. VIZ TOZD Osnovna šola Tone Čufar Jesenice (57), 64. VIZ TOZD VVO Jesenice (59), 65. Skupnost otroškega varstva Jesenice (1), 66. Občinska knjižnica Jesenice (5), 67. Družbeni pravobranilec samoupravljanja Jesenice (2), 68. Strokovna služba IS Jesenice (3), 69. Osnovna šola 16. december Mojstrana (20), 70. Gradis TOZD GE Jesenice (131), 71. Delavska univerza Jesenice (6), 72. Ljubljnske mlekarne TOZD Klavnica Jesenice (90), 73. Delovna skupnost Socialnega skrbstva (10), 74. Izolirka (87), 75. Amatersko gledališče Tone Čufar Jesenice (6), 76. Delovna skupnost Kulturne skupnosti Jesenice (4), 77. Center srednjih šol Jesenice (32), 78. Vektor Jesenice (17), 79. Skupnost socialnega varstva (1).

OBVEZNOSTI NISO IZPOLNILI: 1. Osnovno zdravstvo Gorenjske TOZD Zdravstveni dom Jesenice (139), 2. Golica TOZD Delikatesa Jesenice (107), 3. Golica DS Skupne službe (10), 4. ŽG ŽTO Ljubljana, TOZD SV in TK Jesenice (8), 5. Veletrgovina Živila Kranj, Poslovalnica Kranjska gora (7).

ZBOR VERIGA IN TROBILNI TRIO STA KONCERTIRALA V RADOVLJICI

Kdor ima rad glasbo, morda še posebej zborovsko petje, kdor je vesel nastopov mladih, zraven še vsi tisti, ki imajo v svojih programih in delovnih načrtih tudi skrb za organizirano prireditev — vsi ti so bili v zadnjih mesecih lahko zares veseli tega, kar je pokazal mešani pevski zbor Veriga iz Lesc.

Nastal je iz dekliškega, kot mešani pa pozneje od DPD Svoboda prešel k Verigi, oboje še pod vodstvom Karla Boštjančiča. Ko je ta dolgoletni mentor raznih zborov prenehal z aktivnim vodstvom zbora, je mlada vokalna skupina imela srečo, saj je v svoji sredi imela primernega človeka, strokovno dobro izurjenega. To je domačin Jože Kocjančič, sicer poklicni glasbenik v simfoničnem orkestru ljubljanskega radia. Po potrebi se je dirigiranja na vajah in koncertih lotila tudi Andreja Peternel, ki ob poučevanju klavirja v glasbeni šoli še študira.

Tri vaje tedensko, skrb za zlit zborovski zvok in vsebini ter glasbenemu stavku primeren izraz so ob dovolj številnih nastopih dale pohvalen rezultat. Petje zbora je izredno prijetno, po zasedbi in zvoku komorno. Ker je v zvezi s kakšnimi posebnostmi v interpretaciji je tako kot pač je v tem strokovnem svetu: drug dirigent bi si to ali ono stvar v agogiki ali dinamiki in še v čem zamislil drugače. Gre za okus, znanje in izkušnje — vse to pa zori z leti. In če je za leški zbor moč trditi, da ima marsikaj od tega že sedaj, da že ima na čem graditi naprej, potem z veseljem pričakujemo nove rasti. Zraven se zavedajmo tudi dolžnosti, ki jih imamo do take skupine in njene dejavnosti.

Kdo naj bi jih imel? Dalo bi se jih nekaj našteti, vrstni red pa je slučajen: mladinska organizacija, šolstvo, (posebno glasbeno), ZKO in kulturno skupnost, združeno delo, družbenopolitične organizacije in krajevna skupnost. V zboru zdaj lepo število pevcev, fantov, še zlasti, ki so si glasbeno znanje pridobili in poglobili v glasbeni šoli; tudi oba dirigenta. Vendar so se v zbor vključili bolj na svojo pobudo, brez usmerjanja. Prav takle zbor pa je najlepša priložnost, da jih vključimo in njihovo znanje primerno povabimo za večje sposobnosti amaterskega petja. Moški zbori v občini imajo precej večjo poprečno starost pevcev, zato najmlajši kandidati nimajo pravega motiva, da bi se jim pridružili. To bi se najbrž dalo spremeniti, še bližja pa je možnost, da gredo v mešani mladinski zbor. Lesce imajo tudi tako lego, da je na vaje mogoče hoditi iz številnih krajev.

Zbori s številčnejšo zasedbo so doma na Primorskem in Štajerskem. Na Gorenjskem jih ne spravimo skupaj, čeprav se zavedamo, da imajo večji zbori lepši, bogatejši zvok. Dostikrat pa se tudi zgodi, da manjše zbore fluktuacija pevcev onemogoča in končno onemogoči. Da se tako kulturna in družbena škoda ne bi pripetila tudi zboru Veriga, da bi se lahko lotil obsežnejših partitur za mogočnejši zvok, naj bi ga povečali. Kako lepo bi bilo, ko bi ga podvojili.

Na koncertu zbora, bil je 13. maja v avli šole v Radovljici (zbor je dobil prostor zastonj), je sodeloval tudi trobilni trio. Ansambel, ki se vse bolj uveljavlja v slovenskem glasbenem svetu, sestavljajo mladi poklicni glasbeniki, člani osrednjih republiških orkestrov, filharmoničnega in radijskega: Stanko Praprotnik (trobenta), Jože Kocjančič (rog) in Dane Lotrič (pozavna). Pohvalno je, da se kot nekdanji učenci radovljiške glasbene šole večkrat pojavijo na domačih koncertnih prireditvah in s svojimi nastopi, ki jih odlikujejo zanimivi glasbeni trenutki, oblikovani s tehnično in muzikalno prepričljivo izvedbo skladb od renesanse do našega časa, bogatijo pretežno zborovske sporede kulturnih dogodkov. Trio je izredno delaven na področju šolskih koncertov, na katerih z lastnim izvirnim komentarjem širi glasbeno obzorje osnovnošolske mladine. Največ so doslej nastopali ti mladi trobilci v severovzhodni Sloveniji.

EG

V SOBOTO OTVORITEV NOVE LIKOVNE RAZSTAVE

V soboto, 28. marca, bodo v razstavnih prostorih Delavskega doma na Jesenicah ob 18. uri odprli že tretjo letošnjo likovno razstavo. Tokrat se bo s samostojno razstavo predstavil slikar KARLO KUHAR iz Spodnje Besnice, član kranjskih likovnikov.

Razstava likovnih del, Karla Kuharja bo odprta do vključno 8. aprila vsak dan, razen nedelje, od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

OBZORNIK — MESEČNA LJUDSKA REVIJA PREŠERNOVE DRUŽBE

Tokrat vam predstavljamo slovensko poljudno ljudsko revijo z zelo pisano in vsestransko zanimivo vsebino, ki jo že 29 let izdaja Prešernova družba. Gotovo bi se nanjo naročil še marsikateri delavec, če bi jo bolje poznal.

Razen kratkih novel domačih in tujih pisateljev prinaša Obzornik na 80 straneh vsak mesec zanimive članke z vseh področij znanosti in človeškega zanimanja. Zgodovina, potopisi, narodopisje, problemi daljnih dežel in ljudstev, razvoj tehnike in znanosti, revolucije in vojne, razvojna pot človeškega rodu ter perspektive prihodnosti, življenjske poti domačih in tujih znamenitih ljudi, zanimivi kulturni problemi in dogajanja, pa še pisane podobe iz narave in živalskega sveta. Revija posveča posebno pozornost umetniški in estetski vzgoji bralcev ter je bogato ilustrirana. Zanjo se navdušujejo tako prosvetni delavci kot mladina prav tako pa tudi ljudje vseh poklicev, od preprostih ljudi do izobražencev. V njej objavljajo tudi poročila o delovanju Prešernove družbe, pisma, ki jih pošiljajo člani in odgovore nanje. Revijo ureja uredniški odbor z glavnim urednikom Tonetom Fajfarjem in odgovornim urednikom Stankom Janežem.

Letna naročnina (12 številk) Obzornika 1981 je 300 dinarjev, lahko pa jo poravnate tudi v največ treh obrokih. Polletna naročnina je 150 dinarjev, posamezna številka pa stane 30 din. Naročite jo lahko na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 Ljubljana.

PRIJETNO DOŽIVETJE ŽELEZARSKIH UPOKOJENCEV OB PIHALNEM ORKESTRU IN ŽENSKEM PEVSKEM ZBORU

V organizaciji komisije za kulturo pri sindikatu železarne Jesenice, je bil 18. marca v dvorani doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku, za nekdanje delavce Železarne — upokojence in njihove svojce peti tradicionalni koncert pihalnega orkestra Jeseniških železarjev, pod vodstvom dirigenta Ivana Knifica in ženskega pevskega zbora Jesenice, ki ga je vodil zborovodja profesor Milko Škoberne.

Že peto pomlad se srečujejo upokojenci Železarne in njihovi svojci s pihalnim orkestrom in ženskim pevskim zborom. Tokrat so vnovič potrdili medsebojno prijateljstvo, saj se vsako leto razhajajo z Avsenikovo koračnico OSTANIMO PRIJATELJI, ki je postala tradicionalna. Vsako srečanje upokojencev in glasbenikov je svojevrsten dogodek. Tako je bilo tudi letošnje srečanje v znamenju primernih umetniških in veselih sproščenih dogajanj. Godbeniki in pevke so z zbranimi skladbami razveseljevali upokojence in prikazali svojo pripravljenost za naloge, ki jih pričakujejo v tem jubilejnem letu pomembnih obletnic naše revolucionarne zgodovine. Tudi ta koncert je bil že vključen v praznovanje dveh pomnikov naše zgodovine: 40-letnice Osvobodilne fronte in 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti.

Upokojence je najprej pozdravil pihalni orkester Jeseniških železarjev s koračnico, ki jo je dirigent Ivan Knific napisal in posvetil prav jeseniškim železarjem. Po uvodnih zvokih priljubljene železarske koračnice, je pozdravil upokojence v imenu organizatorja koncerta Miro Skube.

V prvem delu koncerta je pihalni orkester zaigral naslednje skladbe: Jože Cerovec: Koračnica Sarajevo '80, Gvido Učakar: Venček partizanskih pesmi, Franc Lehar: Znane in popularne melodije iz operete Lepa vdova, John Wichers: Ko pride lepa pomlad, solo piccolo in orkester. Ta del programa je poleg narodnih pesmi vseboval še borbene pesmi iz narodnoosvobodilne borbe. Cerovec je za svojo koračnico izbral teme: slovensko pesem O SVOBODI, vojaško popevko PIŠI MI in temo iz filma BITKA NA NERETVI. Gvido Učakar je z venčkom partizanskih pesmi na slikovit glasbeni način prikazal težke dneve in noči, ko so partizani s pesmijo na ustih umirali za svobodo. V naslednjih dveh skladbah so godbeniki upokojence popeljali z Leharjem v čase Grofice Marice, Dežele smehljaja in velikih balskih večerov Vesele vdove. Po dolgi letošnji zimi pa je tako zaželeno pomlad napovedala mlada solistka na piccoli ob spremljavi orkestra TATJANA LAZARJEVA, ki je s skladbo KO PRIDE LJUBA POMLAD, ogrela srca upokojencev, ki so resnično težko pričakovali tople dni in blaginjo pomladi.

Tudi pevke, ki so nastopile v drugem delu programa, so priljubljene znanke upokojencev, saj veliko nastopajo na prireditvah za upokojence. Zapele so sedem skladb in to: Luke Kramolca — koroško narodno: Z nobenim purgerjem ne grem jaz tavšat, Jurija Fleišmana: Luna sije, Marjana Kozine: Pomlad v svobodi, Maksa Pirnika: Čez Kras, Matije Tomca: Mati, Sama Vremšaka: Ena sama reč me griva in Egija Gašperšiča: Jamniška. Tudi spored ženskega zbora je bil sestavljen tako, da je bilo za vsakega v dvorani kaj zanimivega. Z narodno pesmijo smo bili s Prešernom (Luna sije) in s partizani (Čez Kras), s skladbo Mati pa so pevke mariskatero mater spomnile na nekdanjo socialno bedo, revščino in trpljenje ter garanje ob strojih. Pesem o težavah mladega zaljubljenega dekleta, ki razmišlja o svoji ljubezni (Ena sama reč me griva) je bila duhovita predigra za vesel jamniške (Jamniška) može in fante ki pod vplivom pristnega češnjevca zabavljajo čez svoje boljše polovice in ženske na sploh. Resnično sodbo mož in fantov z Jamnikov o ženskah pa pesem takole označuje: Naj živi svet, žen in deklet, brez njih je prazen svet!

Tretji del programa so nadaljevali godbeniki z vedrimi skladbami. Še enkrat so spomnili upokojence na njihova mlada leta, ko so se ob zvokih valčka vrteli na raznih veselicah in zabavah. Valček Emila Štolca, ŠEPETANJE CVETJA in morebiti spomini na čase valčka, so navdušili prisotne. Sledili sta še dve zabavni skladbi, za katere imajo godbeniki pri igranju še posebne režijske vložke, ki skladbam dajejo posebni čar in atraktivnost. To so: Mixed pichles (mešana zelenjava) Maxa Lemmana in moderno uoverturo Halifax Fernanda Ruella.

Tako so pihalni orkester Jeseniških železarjev, ženski pevski zbor Jesenice in solistke Tatjana Lazar, piccolo, Francka Legat in Melita Jelen, pod vodstvom svojih dirigentov Ivanom Knificem in Milkom Škobernetom, s solidnim muziciranjem in prepevanjem upokojencev še enkrat priredili prijetno doživetje.

V imenu koordinacijskega odbora upokojencev jeseniške občine so se godbenikom, pevkam in njihovim dirigentom zahvalili za lep in pester kulturni večer mladi par v narodnih nošah in predstavnice DU Dovje-Mojstrana ter jim izročili šopke cvetja.

Sledila je še dodatna skladba Venček Avsenikovih koračnic in tradicionalna koračnica OSTANIMO PRIJATELJI, s katero so zaključili prijetno srečanje jeseniških godbenikov in pevk z upokojenci Železarne.

Franjo Ropret

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

LETNA SKUPŠČINA RADIOKLUBA

Radioklub Železar vabi vse svoje člane in ljubitelje tehnike, da se udeležijo redne letne skupščine, ki bo 2. aprila ob 18. uri v prostorih KS Javornik — Koroška Bela (pevska soba).

NAŠ VALODI PRAZNUJE

Ne spominjamo se, kdaj in kje smo se prvič srečali z njim. Mogoče na kakšnem izletu v naše bližnje hribe ali pa v planinskem krožku. Hodili smo v osnovno šolo in klicali smo ga »tovariš Valodi«. Svojo ljubezen do narave je prenesel na nas. Zastrupi. nas je z lepoto gora. Vodil nas je na ture, nas učil in vzgajal v dobre planince in nerazdružljive tovariše. Skupaj smo preživeli ničkoliko lepih ur. Ponavadi smo se zgodaj jutraj dobili na postaji. Vedno nas je pričakal nasmejan in srečen, da nam bo lahko pokazal kotiček naše lepe domovine. Naši domači so mu zaupali. Pustili so nas kamorkoli, samo da je bil Valodi zraven. Vedeli so, da smo pod njegovim vodstvom varni. Bili so veseli, ko smo jim zvečer pripovedovali, kaj vse smo videli in doživeli.

Končali smo osnovno šolo in se razkropili po srednjih in poklicnih šolah. To je pomembna stopnica v našem življenju. Valodi je poskrbel, da nismo izgubili stikov. Povečini mu je to uspelo, nekaj pa jih je kljub njegovim prizadevanjem nehalo hoditi v hribe. Tisti, ki smo ostali, se redno sestajamo. Postali smo še boljši prijatelji. Začeli smo pomagati Valodiju pri vodenju izletov. Nekateri smo se vključili tudi v alpinistični odsek. Začeli smo plezati in Valodi nam tega ni branil. Očetovsko nas je opozarjal na nevarnosti in se veselil vsakega našega uspeha. Vedno je razumel našo mladostno zagnanost in skušal omiliti njene posledice.

Tak je Valodi še danes. V planinske krožke se vključuje vedno več mladih. Vodi jih na izlete in vzgaja. Ponosen je na vsakega posebej in to mu je edina nagrada. Nas pošilja na tečaje za vodnike in se trudi, da bi postali čimbolj samostojni. Počasi prevzemamo tudi krožke po šolah, Valodi pa ostaja mentor mladinskega odseka. Skupaj se veselimo uspehov in skupaj prenašamo poraze. Spominjamo se lepih trenutkov iz letnih in zimskih taborov na Vršiču, izletov na Lipovčevi koči, na Voglu, Durmitorja ... Še in še bi lahko naštevali. Velikokrat smo nergali, ko nas je zgodaj »metal« iz toplih postelj. Toda, ko smo vstali, je bilo že zakurjeno in čaj že skuhan. Ni mu bilo težko vstati uro pred nami.

Sedemindvajsetega marca Valodi praznuje šestdesetletnico. Mladi se počasi zavedamo pomembnosti njegovega dela. Hvaležni smo mu za vse, kar je storil za nas, hvaležni, da lahko delamo v mladinskem odseku, ki je po njegovi zaslugi in zaslugi njegove Ančke prerasel v eno najmočnejših tovrstnih organizacij v Jugoslaviji.

Ob njegovem jubileju mu dajemo obljubo, da mu bomo še naprej stali ob strani in nadaljevali njegovo delo. Želimo si, da bi nas še dolgo vodil in učil ter nam pomagal.

To mu bo tudi edina zahvala za vse ure, ki jih je žrtvoval za vzgojo mladih planincev. Vemo, da bi jih lahko prebil tudi drugače in vemo tudi, da mu za nobeno od teh tudi ni žal.

Potrudili se bomo, da bo vedno tako!

PRIJATELJI
Z MLADINSKEGA ODSEKA
PD IN VSI MLADI PLANINCI
Z JESENIC

IZ IZLETNIŠKE KNJIGE

S stricem sva se nekega sobotnega večera odpravila na izlet na Vršič, od koder sva imela namen, da se povzpneva na Mojstrovko. Z avtobusom sva se peljala z Jesenic do Vršiča, kjer sva v Poštarski koči prenočila.

Naslednjega jutra sva se odpravila na turo, ki sva si jo zadala, na Mojstrovko. Hodila sva po stezi proti Slemenu, kmalu za robom sva zagledala skupino gamsov, ki so se pasli v mehki planinski travi. Ko sva stopila nekaj korakov bliže, so se te plašne živali v diru izgubile v skalovju. Kmalu za tem sva prispela do ledenika pod Mojstrovko, iz katerega je bil lep pogled nad viharniki, ki se že stoletja mogočno upirajo vetru in dežju. Začela se je pot po klinih proti Mojstrovki. Vzepnjala sva se počasi in previdno. Proti vrhu je postajal vzpon vse težji in nevarnejši. Uživala sva v lepotah, ki jih skriva prelep planinski svet. Kmalu sva premagala steno in prispela na vrh, ki sva si ga tako želela. Na vrhu sva pomaličala in se okrepčala, tudi nekaj posnetkov s fotoaparatom sva naredila. Zelo je pripekalo sonce in užitek je bilo razgledovati okolico, ki se je bleščala v soncu.

Povratek je bil veliko lažji, kajti vračala sva se po južni strani. Pot naju je pripeljala do zelo ozkega grebena, po katerem se je bilo težko spuščati, ker je bilo kamenje ostro. Vendar sva bila hitro na Vršiču, kjer sva si ogledala bunker iz prve in druge svetovne vojne. V njem so se bojevali in skrivali italijanski vojaki. Bunker je na zelo ugodnem mestu, ker je iz njega dober razgled po cesti, ki pelje proti Trenti. Kmalu za tem sva prispela do Poštarske koče, kjer sva imela spravljeno opremo, ki jo za turo nisva potrebovala.

Vračala se nisva z avtobusom, marveč po drugi strani pod ledeniki mogočnega Prisojnika in po gozdu. Hoja je bila zelo prijetna, toda veliko prehitro sva prispela v dolino, kjer sva se vsedla v avtobus in odpeljala proti domu.

Andrej Markelj, 8. b. OŠ
Karavanških kurirjev
NOB Koroška Bela

PRED VELIKIM JUBILEJEM NAŠE GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE

Planinci skoraj vsako leto slavijo velike in pomembne delovne in življenjske jubileje. Vsi ti prazniki 100.000 prizadevnih in aktivnih gornikov pomenijo pregled delovnih uspehov.

Pred leti so gorniki Slovenije iz preko 170 planinskih društev slavili dvestoletnico prvega pristopa na Triglav (1778 do 1978). Vsako leto imajo naši planinci ob zaključku poletne planinsko turistične sezone v mesecu septembru tudi svoj planinski dan. Ob tej priliki gorniki pregledajo svoje delo v preteklem letu in se dogovorijo o programih dela za naslednje leto.

Letos bo dejavnost planincev povezana s štiridesetletnico ustanovitve OF in vstaje naših narodov in narodnosti.

Nekdanji člani Turistovskega kluba Skala iz Ljubljane, Bohinja, Luč, Celja in Jesenic bodo slovesno proslavili šestdesetletnico ustanovitve tega planinsko alpinističnega kluba (1921 – 1981), ki je bil med obema vojnama naš največji in najbolj uspešni planinskoalpinistični in smučarski klub v Sloveniji in v Jugoslaviji. Skalaši so se prvi ponašali pri nas z odličnimi plezalci, alpinisti in smučarji tekači, alpinci in skakalci. Skalaši iz Ljubljane bodo uredili bogato razstavo pod naslovom od TK Skale do Himalaje, na Jesenicah pa slavnostno akademijo z bogatim kulturnim programom. Odbor triglavske planinske zbirke pri PD Dovje Mojstrana bo uredil bogato retrospektivno dokumentarno razstavo z rekviziti, dokumenti in eksponati iz dela in življenja, dosežkov slovenskih Skalašev.

Vzporedno s temi pripravami pa se petsto naših gorskih reševalcev iz 16 postaj GRS Slovenije že sedaj pripravlja na 70-letnico ustanovitve GRS Slovenije. To nujno potrebno organizacijo so pred 69. leti, 16. junija leta 1912 ustanovili veliki prijatelji gora (dr. Josip Tičar, dr. Jernej Demšar in sodnik dr. Stojc) v Kranjski gori. Priprave za ta visok jubilej so že stekle in zajele najširši krog gorskih reševalcev, planincev, plezalcev, in alpinistov. Gorski reševalci bodo letos organizirali in izvedli več predavanj, vaj in tečajev na katerih bodo obnovili in obogatili svoje znanje in sposobnosti iz prve pomoči, tehnike reševanja in varnosti v gorah. Vzgojili in usposobili bodo več novih vodnikov lavinskih psov in mladih reševalcev, da bodo sposobni reševati poleti in pozimi, podnevi in ponoči, ponesrečene gornike v gorah, ki so na žalost pri množičnem planinstvu in vrhunskem alpinizmu vedno pogostejše. Postaje GRS bodo skupaj s pionirskimi, mladinskimi in alpinističnimi odseki in sekcijami priredile več predavanj in demonstracij reševanja pod geslom: Za večjo varnost in prijetno hojo ter bivanje v gorah.

Tudi mednarodna organizacija gorske reševalne službe IKAR pri svetovni planinsko alpinistični organizaciji UIAA bo jubileju naše GRS namenila posebno pozornost. Že v mesecu maju bo na Bledu seja te komisije z mednarodno udeležbo najvidnejših strokovnjakov posvečena varnosti in prijetnemu tovariškemu bivanju v gorah. Ob zaključku letošnje poletne planinskoalpinistične sezone, 3. in 4. septembra pa bo v Bovcu zasedanje mednarodne komisije IKAR za alpsko reševanje v gorah.

Prireditve, predavanja, razstave, tečaji in vaje ob jubileju naše »GRS« se bodo prihodnje leto razširile po vseh planinsko-alpinističnih središčih Slovenije. Glavni namen teh jubilejnih prireditev in proslav je: Vzgojiti čim več kulturnih, dobrih in previdnih planincev, plezalcev in alpinistov, zmanjšati število nesreč v gorah.

Želja gorskih reševalcev Slovenije je, da se v to preventivno vzgojno akcijo že letos vključi čim več gornikov.

Uros Zupančič

POHOD NA POREZEN

V nedeljo, 22. marca, je bil VI. tradicionalni spominski pohod na Porezen. Vreme je bilo kot nalašč za pohodnike. Z Jesenic smo se pohoda udeležili pionirji-planinci iz osnovnih šol Tone Čufar, Prežihov Voranc in Gorenjskega odreda Žirovnice ter mladinci iz gimnazije. Poleg nas se je pohoda udeležilo še veliko drugih Jeseničanov.

Ob šesti uri smo se zbrali pred železniško postajo Jesenice. Od tam smo se z vlakom odpeljali do Podbrda. Naprej smo se odpravili peš. Nekaj časa smo hodili ob progi, nato pa zavili po gozdni poti v breg. Sonce nas je dohitelo že na travnikih, ki so se razprostirali pod Poreznom. Med potjo smo si izbrali prostor, kjer smo malicali, kasneje pa smo se kepali. Še dobro uro in pol smo hodili po gozdu do vznožja Porezna. Od tam se nam je odprl lep razgled na okoliške vasice, hribe in celo na Triglav. Do vrha ni bilo več daleč in počasi smo prispeli prav vsi. Na vrhu je bila proslava v počastitev spomina padlih borcev 9. korpusa, 24. marec 1945. leta je bil usoden za 32 borcev, ki so padli v bitki z Nemci.

Po proslavi smo odšli po drugi strani Porezna do Petrovega brda in od tam naprej do Podbrda in z vlakom domov.

Pohoda na Porezen se vsako leto udeležimo, saj s tem počastimo spomin na narodnoosvobodilni boj in padle junake. Prav letos so tudi podelili vsem, ki so se že šestič udeležili pohoda, zlate značke.

Klemen Gričar

HITREJE DO TAKSIJA

Deset jeseniških taksistov se je organiziralo v sekcijo pri obrtnem združenju občine Jesenice. Sekcija taksi službe razpolaga poleg osebnih avtomobilov tudi s kombijem za prevoz do osem oseb ali 1.000 kg tovora in vlečno službo.

Da bi občani in drugi interesenti hitreje prišli do željenega prevoza so si na pročelju zgradbe kolodvora uredili svoj telefon s številko 83-284. Če kdo potrebuje prevoz z enim od navedenih prevoznih sredstev zavrti le navedeno številko in vedno bo dobil enega od taksistov.

ŽIVAHNA ŠPORTNO-REKREACIJSKA DEJAVNOST DELAVCEV TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

V prvi polovici meseca marca so imeli v TOZD Valjarna bluming štekel tri tekmovanja, katerih se je udeležilo 116 delavk in delavcev.

Najprej so imeli meddninsko tekmo v sankanju v Javorniškem rovtu, ki jo je organiziral Suljo Bešlagić ob pomoči Vojka Mikoliča za delavce adjustaže bluminga, katere se je udeležilo 20 delavcev. Proga je bila sicer zaradi pomanjkanja snega nekoliko krajša, kljub temu pa so bili vsi tekmovalci zelo zadovoljni.

REZULTATI:

Posamezniki: 1. Mehmed Smajić 48,6, 2. Vojko Mikolić 51,4, 3. Avdija Sejdović 52,8.

Ekipno: 1. dnina I, 2. dnina III, 3. dnina IV in 4. dnina II (nepopolna ekipa).

V organizaciji Rajka Jagodiča so izvedli tudi tekmovanje TOZD v streljanju z zračno puško, katerega se je udeležilo 56 tekmovalk in tekmovalcev. Na strelišču strelske družine Triglav Javornik-Koroška Bela so dosegli naslednje rezultate:

MOŠKI: 1. Suljo Bešlagić 140 krogov, 2. Vojko Mikolić 135, 3. Jakob Beguš 128 krogov.

ŽENSKE: 1. Tinka Blagne 70 krogov, 2. Mirjam Varl 68, 3. Roman Kočevar 59 krogov.

V kegljanju na asfaltu na kegljišču v Podmežaklji se je pomerilo 40 delavcev, ki so dosegli naslednje rezultate: 1. Janez Oblak 217 kegljev, 2. Božo Kero 213, 3. Ante Morič 208 kegljev.

Tolikšna udeležba na delavskih športno-rekreativnih tekmovanjih v dobrih 14 dneh dokazuje da je v TOZD za to veliko zanimanje.

Husein Kljunić

RAZPIS ŠTIPENDIJ

SŽ – ŽELEZARNA JESENICE z. o. sol. o., Cesta železarjev 8 – 64270 JESENICE

razpisuje za šolsko leto 1981/82 naslednje štipendije

dipl. inženir metalurgije	10
dipl. inženir strojništva	5
dipl. inženir elektrotehnike	4
dipl. ekonomist	4
dipl. inženir računalništva	2
inženir strojništva	2
ekonomist (računovodska usmeritev)	3
metalurški tehnik	13
grafik	1
strojni mehanik	30
strugar	20
orodjar	5
varilec	5
elektroenergetik	15
monter vodovodnih naprav	5
avtomehanik	4
livarski modelar (modelni mizar)	5
kuhar	3
natakar	3
talilec	15
valjavec (vroči)	15
valjavec (hladni)	20
žičar	15
strojni kovač	10

1. Kandidati vložijo prijave za štipendiranje na obrazcu DZS 1.65.

Osebni dohodki staršev, navedeni v prijavi ali v posebni prilogi, se morajo izračunati za koledarsko leto 1980; višina otroškega dodatka se posebej označi, sicer se smatra, da ga kandidat ne prejema.

Na odrezek pokojnine (za december 1980) je treba napisati, če je bil kdo od staršev zaposlen v železarni Jesenice.

2. Overjene prepise ali fotokopije dokazil o učnem uspehu (letno spričevalo za šol. leto 1980/81, spričevalo o zaključnem izpitu, potrdilo o vseh opravljenih izpitih), brez katerih so prijave nepopolne in jih ne moremo obravnavati, kandidati predložijo naknadno.

3. Prijave bo sprejemal kadrovski sektor železarne Jesenice **do 10. junija 1981.**

ZA IZOBRAŽEVANJE OB DELU

SŽ – ŽELEZARNA JESENICE z. o. sol.; Cesta železarjev 8 – 64270 Jesenice

za šolsko leto 1981/82 razpisuje študijske ugodnosti za izobraževanje ob delu:

III. stopnja – magisterij na fak. za elektrotehniko	2		
– računalništvo		SEO	1
– operacij. raziskav. – statistika		SEO	1
VŠOD – org. proizvodna usmeritev	1	Transport	1
dipl. inženir metalurgije	1	SEO	1
dipl. inženir strojništva	1	Remontne del.	1
dipl. inženir elektrotehnike	2	Remontne del.	2
dipl. ekonomist (računovodska smer)	2	FRS	2
dipl. organizator	2		
– org. proizv. usmeritev		SEO	1
– računalništvo		SEO	1
inženir strojništva	2	Vzdrževanje	1
		Novogradnje	1
inženir elektrotehnike	1	Vzdrževanje	1
ekonomist	4	SEO	1
		prodaja	3
organizator dela	2		
– org. proizv. usmeritev		Vratni podboji	1
– org. proizv. usmeritev		SEO	1
strojni tehnik	1	Energetika	1
prometni tehnik (cestna ali železniška usmeritev)	2	Transport	2
ekonomski tehnik	2	SEO	1
		FRS	1
upravno adm. tehnik	1	SEO	1
delovodja – strojna usmeritev	6	Vzdrževanje	5
		Energetika	1
delovodja – elektro usmeritev	3	Vzdrževanje	3
delovodja – metalurška usmeritev	8	Plavž	2
		Jeklarna	2
		Valj. Bl. Štekel	2
		Vratni podboji	1
		Žebljarna	1
PKMEŠ – strojni mehanik	4	Profilarna	1
		Transport	3
– ključavničar – varilec	4	Vratni podboji	2
		Transport	2
– neopredeljeni poklici	20	Strojne del.	15
		Energetika	5
ŠMD – talilec	15	Plavž	5
		Jeklarna	10
– vroči valjavec	7	Valj. Bl. Štekel	3
		Valj. žice in pr.	4
– hladni valjavec	15	HV Bela	5
		HV Jesenice	3
		Jeklovlek	7
– žičar	14	Žičarna	10
		Žebljarna	2
		Elektrode	2
– hl. oblikov. profilov	5	Profilarna	5
– adjuster met. izdelkov	14	TKR	14

Prošnja za pridobitev študijskih ugodnosti mora vsebovati naslednje podatke:

- rojstni datum,
- TOZD in oddelek,
- delovne naloge, ki jih delavec opravlja,
- delovna doba v železarni.

Prošnje je treba poslati na kadrovski sektor – odd. za izobraževanje **do 10. junija 1981.**

GRADBENA POSOJILA ZA UDELEŽENCE NOV

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice na podlagi 4. člena odloka o načinu upravljanja s sredstvi družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu za udeležence NOV in načinu njihovega reševanja stanovanjskih vprašanj (Ur. vestnik Gorenjske št. 11/76) in sklepa 7. redne seje komisije za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV z dne 18. 3. 1981 objavlja

RAZPIS
za dodelitev posojil udeležencem NOV, ki gradijo, adaptirajo

ali rekonstruirajo lastne stanovanjske hiše.

I. **Namen posojila**

Posojilo po tem razpisu se lahko odobri za adaptacijo ali rekonstrukcijo stanovanjske hiše (največ do 50.000.— din) in za dograditev stanovanjske hiše (največ do 100.000.— din).

II. **Razpisna vrednost posojila**
Posojilo je razpisano iz sredstev Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice — družbena pomoč v stanovanjskem gospodarstvu za udeležence NOV. Razpisna vrednost posojila znaša 500.000.—din.

III. **Pravica do najetja posojila**
Posojilo po tem razpisu lahko najemajo udeleženci NOV, ki stalno prebivajo na območju občine Jesenice s priznano dvojno delovno dobo v času od 1941—1945, vdove in starši padlih in po vojni umrlih borcev NOV in vojaški vojni invalidi. To pravico imajo tudi otroci padlih in po vojni umrlih borcev NOV ter vojaških vojnih invalidov, če so nesposobni za pridobitno delo.

IV. **Pogoji za pridobitev posojila**
Interesenti iz III. točke tega razpisa imajo pravico do najetja posojila
— za dograditev lastne stanovanjske hiše, če imajo zgrajeno hišo do III. gradbene faze, oziroma za dograditev montažne stanovanjske hiše, če imajo dograjeno hišo do I. gradbene faze;
— za adaptacijo ali rekonstrukcijo lastne stanovanjske hiše na podlagi gradbenega dovoljenja ali urbanističnega potrdila pristojnega občinskega upravnega organa.

V. **Posojilni pogoji**
a) Odplačilna doba za posojilo znaša največ 20 let.
b) Obrestna mera znaša 4 %, v primeru pa, da posojilojemalec ne izprazni družbenega stanovanja v kolikor le-tega zaseda, v roku 36 mesecev po odobritvi posojila, je dolžan plačevati 12 % obresti od najetega posojila do dneva izselitve iz družbenega stanovanja.

VI. **Razpisni rok**
Interesenti za dodelitev posojila vložijo zahtevek v 15 dneh od dneva objave razpisa na posebnih obrazcih preko krajevne organizacije ZZB NOV na občinski odbor ZZB NOV Jesenice, le-ta pa jih s svojim mnenjem posreduje komisiji za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOV pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice v roku 30 dni od dneva objave.

VII. **Dokumentacija**
Udeleženci razpisa morajo k obrazcu »zahtevek za odobritev posojila« katerega dobijo na Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Jesenice na Jesenicah, C. maršala Tita 65, predložiti še:
— gradbeno dovoljenje ali urbanistično potrdilo pristojnega občinskega upravnega organa za gradnjo stanovanjske hiše ali izvedbo adaptacijskih oziroma rekonstrukcijskih del na stanovanjski hiši, katere lastnik je prosilec,
— zemljiškoknjižni izpisek izdan po 1. 1. 1981,
— potrdilo o stalni prijavljenosti na območju občine Jesenice (prijavni urad),
— potrdila o vsh dohodkih družinskih članov prosilca za preteklo leto,
— dokazilo o eventuelni invalidnosti (samo vojaški vojni invalidi),
— izjavo o izpraznitvi družbenega stanovanja v roku 36 mesecev, v kolikor ga prosilec zaseda.

PRIZNANJA MEDOBČINSKEGA SVETA ZZB NOV

Na osnovi sklepa medobčinskega sveta ZZB NOV za Gorenjsko in pravilnika za podelitev posebnih priznanj medobčinskega sveta ZZB NOV za Gorenjsko

RAZPISUJEMO

PODELITEV PRIZNANJ ZA JUBILEJNO LETO 1981

Posebno priznanje se podeljuje posameznikom, organizacijam Združenj borcev NOV, odborom skupnosti borcev enot in služb NOV in POS, odborom aktivistov OF, drugim družbenopolitičnim organizacijam za večletno uspešno delo in izjemne dosežke:
a) v politični dejavnosti v organizaciji ZZB NOV, ZKS, SZDL ter v drugih političnih in drugih organizacijah;
b) v ohranjanju in razvijanju etičnih vrednot naše ljudske revolucije, njihovemu prenašanju na mlade rodove ter vgrajevanju teh vrednot v samoupravne socialistične odnose naše družbe
— s sodelovanjem v mladinskih, pionirskih in drugih organizacijah in društvih,
— s skrbjo za postavljanje, varovanje in ohranjanje spomenikov naše revolucije,
— z organizacijami zbiranja dokumentarnega gradiva, pisanjem kronik, monografij in z drugimi raziskovalnimi deli, da ne bi pozabili dogodkov in posameznikov iz naše revolucije,
— z drugim dejavnostmi;
c) v reševanju socialno ekonomskih in zdravstvenih vprašanj borcev NOV in vojaških invalidov.

Predloge za podelitev posebnega priznanja lahko dajo organizacije ZZB NOV, aktivi borcev NOV v organizacijah združenega dela, odbori skupnosti borcev enot in služb NOV in POS, odbori aktivistov OF in druge družbenopolitične organizacije.

Predlogi morajo poleg natančnega naslova in kratkega življenjepisa vsebovati tudi čim popolnejšo utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj bi predlagani prejeli posebno priznanje.

Predlog za posameznika ali organizacijo pošljite **najkasneje do 30. aprila 1981** na občinski odbor ZZB NOV Jesenice, Titova 86, Jesenice na posebnem obrazcu.

Komisija za odlikovanja in priznanja
pri predsedstvu OO ZZB NOV Jesenice

NAJDENA ŽENSKA URA

Dne 24. februarja 1981 sem našel pred vhodom v valjarno na Beli, žensko zapestno uro. Ker se na obvestilo pri vratarju ni nihče javil, objavljam najdbo v časopisu ŽELEZAR. Uro lahko dobite pri Petru Končniku, Savska 15, Jesenice (tel. 83-730)

NAJDEN ŽENSKI DEŽNIK

Pri Korotanu sem našla ženski dežnik. Lastnica ga dobi pri Ljudmili Kovačičevi, Cesta maršala Tita 76/a, Jesenice.

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 28. marca, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:
DELIKATESA — poslovalnica 7, Titova 7 in
DELIKATESA — Kašta 4 na Plavžu, Tavčarjeva 6.

DEŽURNA LEKARNA

V mesecu aprilu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Jesenicah.

TAKSI SLUŽBA NA JESENICAH

Za prevoz z osebnim avtomobilom ali kombijem do osem oseb ali 1.000 kg tovora ali če potrebujete vlečno službo pokličite na telefon sekcije taksistov Jesenice štev. 83-284.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 11. ŠTEVILKE ŽELEZARJA:

KLEOPATRA, EO, MARJETKA, FALK, ESTER, OBREZA, TUL, ION, IRAN, OL, EST, ČO, ITD, VJATKA, ŽALE, BARKA, KANAAN, OVALNOST, TELO, SOREL, ARPAD, KG, KAJMAN, TRENERKA, ALAIN, NAES, OPS, CESTNINA, JE, INLET, NOTA, KILOVAT, AK, MAJNA, ORAN, OMUTA, IL, TOA, JS, GANA, REK, NINA, ANTARES, ALT, DN, ARAN, ROOSA.

VABILO NA OBČNI ZBOR AMD JESENICE

AMD Jesenice vabi na svoj občni zbor, ki bo v petek, 27. marca, ob 18. uri v domu AMD na Javorniku.
Istočasno obveščamo, da se naslednji tečaj za voznike »B« kategorije prične 3. aprila ob 18. uri v učilnici društva. Ker je prostih še nekaj mest se lahko interesenti takoj prijavijo.

ČLANOM DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice obvešča svoje člane, da sprejema prijave za letovanje v počitniških domovih železarne Jesenice v Crikvenici in Biogradu na moru vsak torek in petek, od 16. do 18. ure do vključno 3. aprila.

ZAHVALA

Za svojo 85 letnico sem prejela številne čestitke in obiske na domu. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem za izkazano pozornost in lepe želje. Posebej pa se zahvaljujem tovarišicam Ambrožičevi, Barbovi in Podgornikovi za njihovo skrb in pogoste obiske na domu.

Frančiška Malenšek

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata delovne skupnosti za komercialne in finančne zadeve se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času bolezenske odsotnosti.

Pavla Hožič

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem toplotne energije se prisrčno zahvaljujem za lepo darilo. Želim jim mnogo uspehov in zadovoljstva pri delu.

Francka Crnkovič

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Jeklarna se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je v času bolezni zelo dobrodošla.

Ibro Muharemovič

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO:

28. marca, amer. barvni risani film PEPELKA, film, ki ga je znal narediti le Walt Disny, ob 15. uri.
28. in 29. marca, amer. barvni grozljiv. ŽRELO 2, režija Jeannat Szwarc, v gl. vlogi Roy Scheider, ob 17. in 19. uri.
30. in 31. marca, franc. barvni pust. PRETEPAČ, režija Georges Lautner, v gl. vlogi: Jean-Paul Belmondo, ob 17. in 19. uri
1. aprila izrael. barvna komed. LIMONIN SLADOLED, režija Boaz Davidson, v gl. vlogi: Viftach Kafzor, ob 17. in 19. uri.
2. aprila zaprto!
3. aprila italij. barvna komed. SLUGA SVOJIH GOSPODARJEV, režija Ivigi Filipo D'Amico, v gl. vlogi Lando Buzzanca, ob 17. in 19. uri.
4. in 5. aprila hongkonški barv. karate ČLOVEK Z IMENOM TIGER, režija Lo Wei, v gl. vlogah Jimmy Wang Yu, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ:

28. in 29. marca franc. barvni pust. film PRETEPAČ, ob 18. in 20. uri.
29. marca amer. barv. risani PEPELKA, ob 10. uri.
30. in 31. marca amer. barvni grozljivka ŽRELO 2, ob 18. in 20. uri
1. aprila zaprto!
2. aprila, izraelski barv. komed. LIMONIN SLADOLED, ob 18. in 20. uri.
3. in 4. aprila amer. barvni športni RIBA, KI JE REŠILA PITSBURG, ob 18. in 20. uri.
4. in 5. aprila nem. barv. erotični film TEREZINO TELO, ob 18. in 20. uri. Ogled filma prepovedan mladini do 15. leta starosti.

Kino KRANJSKA GORA:

28. marca italij. barv. kavb. kom. PRESTRELJENI DOLAR, ob 20. uri.
1. aprila franc. barvni pust. PRETEPAČ, ob 20. uri
4. aprila amer. barvni grozlj. ŽRELO 2, ob 20. uri.

Kino DOVJE:

28. marca špan. barv. zgod. ČRNI MEČ, ob 19. uri.
29. marca italij. barvni kavb. kom. PRESTRELJENI DOLAR, ob 19. uri.
4. aprila franc. barvni pust. PRETEPAČ, ob 19. uri
5. aprila amer. barv. pust ŽRELO 2, ob 19. uri.

NOVO V KINU

LIMONIN SLADOLED

To je zgodba o mladih prijateljih, prvih ljubeznih in prvih razočaranjih. Zgodba je vsakdanja, taka, ki se dogaja dan za dnem po vsem svetu. Prav zaradi tega nam bo blizu, prav zaradi tega nam bo všeč.

GLEDALIŠČE
PETEK, 27. marca ob 19. uri A. T. Linhart: MATIČEK SE ŽENI — gostovanje v pobrateni občini Valjevo
SOBOTA, 28. marca ob 16. uri E. Ionesco: UČNA URA — gostovanje v pobrateni občini Valjevo, ob 19. uri A. T. Linhart: MATIČEK SE ŽENI — Gostovanje v pobrateni občini Valjevo.

PREDSTAVA NA JAVORNIKU

Dramski odsek DPD Svoboda France Mencinger Javornik — Koroška Bela bo v nedeljo 29. marca ob 17. uri v dvorani delavskega doma na Javorniku uprizoril igro Marie Michado KDO ŠE BOJI BAVBAVA.

Vabljeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

IGNACA ŠEBATA

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se zdravnikom za njihovo nesebično pomoč v času bolezni ter Tapetništvu Radovljica, Verigi Lesce in ZB NOV Žirovnica za vence in bivšim sodelavcem samskih domov ter upravi TOZD Družbena prehrana Jesenice za denarno pomoč. Zahvaljujem se pevcem za zapete žalostinke ter nosilcem praporov.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: žena Minka, sinova Miro in Janez, hčerka Marija, vnuk Aleš ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, pradedka, brata, strica, tasta

JAKOBA KONČNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in pomoč. Iskreno zahvalo izrekamo dr. Sajevcu, osebju zdravstvenega doma in bolnice Jesenice. Zahvalo smo dolžni govorniku tov. Svetinu, pevcem DU Javornik — Kor. Bela in godbenikom pihalnega orkestra Jeseniških železarjev za žalostinke ob njegovem slovesu.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in raziskave ter novogradnje se najlepše zahvaljujemo za denarno pomoč v času moje bolezni.

Franc Zupan

ZAHVALA

Članicam društva upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za obisk in darila. Iskrena hvala tudi ostalim za obiske in darila v času moje bolezni.
Še enkrat najlepša hvala vsem.

Tončka Zalokar

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše drage

SLAVKE ŽNIDAR

se najtopleje zahvaljujemo vsem njenim prijateljem, sodelavcem, sosedom in znancem za darovano cvetje, za izrečene tolažilne besede in spremstvo na njeni zadnji poti.
Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju internega oddelka jeseniške bolnice za ves trud in lajšanje bolečin v njenih zadnjih dneh življenja.
Prav tako se zahvaljujemo Mimici Premrl in Nadi Tomazin za njuno nesebično pomoč in tolažbo v teh težkih dneh, Lojzetu Bernetiču za prelepe poslovilne besede, pevcem za lepo petje in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.
Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči brat Tone in ostali sorodniki

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, dedka, brata, tasta in strica

SREČKOTA ROTARJA
z Blejske Dobrave

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih. Zahvaljujemo se vsem, ki ste z nami sočustvovali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala tov. Perečniku in Severju za poslovilne besede, ter pevcem pevskega zbora Vintgar. Zahvala velja tudi dr. Rojčevi in sestri Rezki za pomoč v težki bolezni.

Žalujoči: žena Marija, sin in hčerka z družinama, sestra in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

PRIJATELJEM ČRNEGA VRHA se iskreno zahvaljujem za spominski venec, ki ste ga položili na grob našega Joža. Ganilo nas je spoznanje, da se Joža še vedno spominjate in da je spomin nanj pri vas, še vedno prisoten.
Hvala vam!

Majda Hutar z družino

ŠPORTNA REKREACIJA V ŽELEZARNI

Za leto 1981 je komisija za šport in rekreacijo pri izvršnem odboru konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne izdelala nov pravilnik in ga tudi sprejela. Pravilnik je bil poslan vsem športnim referentom osnovnih organizacij sindikata v TOZD in delovnih skupnostih, ker je po novem pravilniku precej sprememb glede na starega, si jih nekaj oglejmo.

Športno tekmovanje poteka v trinajstih panogah, sedem v zimskem delu in šest v letnem delu. Točkovanje poteka po sistemu glede na število udeleženih iz TOZD oz. delovnih skupnosti. Prva TOZD oz. delovna skupnost dobi deset točk več kot je vseh udeležencev, drugi štiri točke manj od prvega tretji tri točke manj od prvega, četrti dve točki manj od tretjega, vsi naslednji pa po eno točko manj tako, da zadnji vselej dobi pet točk.

Primer točkovanja v letu 1981:

Veleslalom moški (21 udeležencev): 1. Vzdrževanje 31 točk, 2. Jeklarna 27, 3. SEO TKR NG 24, 4. RD 22, 5. HV Jesenice 21.

Veleslalom – ženske (11 udeleženk): 1. SEO TKR NG 21 točk, 2. KO-FI 17. 3. VBŠ 14 točk.

Smučarski teki – moški (15 udeležencev): 1. RD 25 točk, 2. SEO TKR NG 21, 3. Vzdrževanje 18, 4. HV Jesenice 16, 5. SD 15 točk.

Smučarski teki – ženski (štiri udeleženke): 1. SEO TKR NG 14 točk, 2. KO-FI 10, 3. RD 7, 4. Plavž 5 točk.

Sankanje moški (15 udeležencev): 1. Jeklarna 25 točk, 2. Žičarna 21, 3. SEO TKR NG 18, 4. RD 16, 5. HV Jesenice 15 točk.

Sankanje ženske (6 udeleženk): 1. SEO TKR NG 16 točk, 2. KO-FI 12, 3. HV Bela 9 točk.

Kegljanje na ledu – moški (20 udeležencev): 1. SEO TKR NG 30 točk, 2. RD 26, 3. Žičarna 23, 4. KSI 21, 5. Vzdrževanje 20 točk.

Kegljanje na ledu ženske (7 udeleženk): 1. SEO TKR NG 17 točk, 2. HV Jesenice 13, 3. KSI 10 točk.

Ko točke po posameznih panogah seštejemo dobimo naslednjo razvrstitev:

Moški: 1. SEO TKR NG 93 točk, 2. RD 89, 3. Vzdrževanje 82, 4. Jeklarna 81, 5. HV Jesenice 66 točk.

Ženske: 1. SEO TKR NG 68 točk, 2. KOFI 44, 3. RD 29, 4. KSI 21, 5. HV Jesenice 18 točk.

Druga novost je tekmovanje TOZD oz. delovnih skupnosti za najuspešnejšega v množični udeležbi. Tekmovanje poteka v sedmih panogah: veleslalom, smučarski tek, sankanje, kegljanje na ledu, kegljanje na asfaltu, streljanje in plavanje. Za vsako panogo velja število udeležencev na osnovi česar se izračuna odstotek udeležbe glede na stalež posameznih TOZD oz. delovnih skupnosti. TOZD oz. delovna skupnost, ki ima največji odstotek je dosegla prvo mesto nato drugo, tretje itd.

Ta mesta točkujemo po tabeli točkovanja. Na koncu točke vseh sedmih panog seštejemo.

REZULTATI V LETU 1981:

Veleslalom (21 udeležencev): 1. SEO TKR NG 31 točk, 2. SD 27, 3. Vzdrževanje 24, 4. RD 22, 5. Profilarna 21 točk,

Smučarski tek (15 udeležencev): 1. SEO TKR NG 25 točk, 2. KO-FI 21 točk, 3. RD 18, 4. Vzdrževanje 16, 5. HV Jesenice 15 točk.

Sankanje (15 udeležencev): 1. Livarna 25 točk, 2. SEO TKR NG 21, 3. RD 18, 4. HV Jesenice 16, 5. KO-FI 15 točk.

Kegljanje na ledu (20 udeležencev): 1. Livarna 30 točk, 2. SEO TKR NG 26, 3. Vratni podboji 23, 4. RD 21, 5. HV Jesenice 20 točk.

Po štirih panogah je vrstni red naslednji: 1. SEO TKR NG 103 točke, 2. Livarna 84, 3. RD 79, 4. HV Jesenice 70, 5. Vzdrževanje 70, 6. SD 67, 7. KO-FI 59, 8. HV Bela 58, 9. Energetika 49, 10. Plavž 47, 11. VBŠ 46, 12. Žičarna 36, 13. Elektrode 31, 14. KSI 31, 15. Jeklarna 28, 16. Transport 26, 17. Žebljarna 25, 18. Valj. debele pločevine 24, 19. Vratni podboji 23, 20. Profilarna 21, 21. RD 19, 22. Jeklovlek 14, 23. Valjarna žice in profilov 5 točk.

Tretja novost pa je točkovanje posameznikov in posameznic v sedmih panogah: veleslalom, smučarski tek, sankanje, kegljanje na ledu, kegljanje na asfaltu, streljanje in plavanje.

Točkuje se po točkovni tabeli, potem vse točke pomnožimo s koeficientom da prvak Železarne dobi 500 točk, prvakinja pa 100 točk. Tekmovanje poteka ločeno v moški in ženski konkurenci. Prvih pet v ženski in prvih deset v moški konkurenci dobijo priznanja in nagrade.

Rezultati po štirih panogah so naslednji:

Ženske: 1. Nuša Bundalo (SEO TKR NG) 200 točk, 1. Marija Petrič (SEO TKR NG) 200 točk, 3. Marjana Svetina (KO-FI) 170, 4. Bogdana Aleš (SEO TKR NG) 160, 5. Saša Lavtežar (KO-FI) 149, 6. Justina Kralj (SEO TKR NG) 141, 7. Veronika Korošec (SEO TKR NG) 140, 8. Joži Bakovnik (RD) 140, 9. Marjetka Koblar (SEO TKR NG) 135, 10. Jožica Šetinc (SEO TKR NG) 11 točk.

Moški: 1. Janez Babič (SEO TKR NG) 1268 točk, 2. Martin Plazar (SEO TKR NG) 1229, 3. Božidar Kero (VBŠ) 1196, 4. Franc Legat (Jeklarna) 1061, 5. Martin Žvab (Jeklarna) 1059, 6. Rajko Jagodic (VBŠ) 1046, 7. Milan Lavtežar (Livarna) 1020, 8. Miloš Ferk (SEO TKR NG) 998, 9. Alojz Cesar (HV BELA) 992, 10. Drago Dokl (Jeklarna) 922, 11. Anton Mlakar (Jeklarna) 890, 12. Janez Smolej (VBŠ) 868, 13. Anton Kalan (SEO TKR NG) 859, 14. Albin Babič (Vzdrževanje) 848, 15. Vinko Kosmač (Plavž) 837, 16. Božidar Černe (SEO TKR NG) 836, 17. Franc Šolar (RD) 822, 18. Janez Smolej (Livarna) 808, 19. Andrej Kofin (Jeklarna) 799, 20. Franc Kajžar (KO-FI) 780, 21. Karel Košir (HV Bela) 770, 22. Vladimir Sotlar (Žičarna) 760, 23. Franc Nečimer (Vzdrževanje) 755, 24. Karlo Girardon (Livarna) 751, 25. Karol Ravnikar (KO-FI) 750, 26. Jože Rožic (KO-FI) 745, 27. Stanislav Eržen (SEO TKR NG) 743, 28. Cveto Pirih (RD) 742, 29. Franc Pukl (SEO TKR NG) 737, 30. Alojz Mestek (SEO TKR NG) 729.

V štirih panogah je doslej sodelovalo 573 udeležencev, od tega 65 žensk in 508 moških. Skupno pa imamo 754 nastopov, od tega 90 ženskih in 664 moških.

baj

RUNKOV MEMORIAL, PRVA SELEKCIJSKA TEKMA ZA MLADE TELOVADKE

Po letu dni vadbe so se najmlajše jeseniške telovadke udeležile prve selekcijske tekme, ki šteje kot izbirno tekmovanje za republiško prvenstvo. Tekmovanje je organiziralo TVD Partizan Sp. Šiška za 22. Runkov memorial.

V telovadnici Železničarskega šolskega centra Ljubljana je bilo prijetno tekmovati dokler se ni zmračilo in so morali v telovadnici prižgati luči. Več kot polovica svetil je bila v okvari in mračna telovadnica je bila zelo neprijetna za tekmovalke, lahko bi rekli kar malce nevarna. Precejšnjo krivdo za to imajo tudi sodnice, ki so tekmo zavlačevale s številnimi prekinitvami zaradi prevelikih razlik v ocenah posameznih sodnic. Sojenje je bilo sploh poglavje zase, kar so tudi jeseniške telovadke krepko občutile in so bile močno oškodovane. To tudi ni nič čudnega. Razen ene Jeseničanke in dveh Novomeščank, so bile vse ostale Ljubljančanke, med temi pa je bilo več mladih, ki so prvič sodile na uradnem tekmovanju, kar je delno opravičilo za nekatere nerazumljive sodniške ocene.

Dopoldan so tekmovali fantje. V drugi, tretji in četrti selekciji je nastopilo 68 tekmovalcev, najuspešnejši pa so bili Mariborčani pred Ljubljančani in Trboveljčani. Na popoldanskem tekmovanju so tekmovala dekleta druge in tretje selekcije. Med 57 pionirkami druge selekcije je bilo tudi osem Jeseničank. Kljub neizkušenosti so se kar dobro znašle v novem okolju. Za spominski pokal se je borilo osem ekip. Zmagala je izbrana vrsta ljubljanske gimnastične zveze jeseniška vrsta pa je bila peta, samo 0,85 točke za tretje uvrščeno in 1,20 za drugouvrščeno vrsto Partizana Tabor. Glede na to, da so bile Jeseničanke močno oškodovane v parterju, bi se lahko povsem realno uvrstile na drugo mesto. Najbolj nerazumljivo je bila ocenjena Dagmar Brajkovič, ki bi realno morala prejeti za vajo oceno preko osem točk, prejela pa je samo 6,95, kljub pritožbi so sodnice neupravičeno vztrajale pri prvi oceni, s čimer so rešile drugo mesto ljubljanski vrsti. Podoben zaplet je bil tudi na preskoku, kjer je Slamnikova prejela za premet samo 7,15 točk, take ocene pa so prejemale druge tekmovalke za raznoške. Jeseničanki Brajkovičeva in Stefanovska nista skočili premeta bistveno bolje od Slamnikove pa sta prejeli oceni preko osem točk. Taki kiksi so med sodnicami kar prepogosti, kadar je treba oceniti telovadko izven ljubljanskih društev.

Najbolje uvrščena Jeseničanka je bila Sandra Stefanovski s 14. mestom, Brajkovičeva je bila 16. in Nina Slamnik 18. Vsem trem je za malo ušla norma za uvrstitev na republiško prvenstvo. Zbrati bi morale najmanj 32,00 točk. Imajo pa še eno možnost na naslednji selekcijski tekmi v aprilu na Trugajevem memorialu v Trbovljah.

Na posameznih orodjih so bile med Jeseničankami najboljše: na preskoku Brajkovičeva z oceno 8,25, najboljša je bila tudi na bradlji s 7,85, na gredi je bila najboljša Slamnikova z 8.75 točkami na parterju pa se je izkazala Stefanovska z oceno 8,85 točk. Tudi ostale so bile solidne in upati je, da bomo imeli že prihodnje leto močno ekipo v drugi selekciji, pa tudi kot posameznice imajo lepe možnosti za uvrstitev med prvo deseterico v Sloveniji. Ob navedenih treh telovadkah so v jeseniški vrsti tekmovale še Mojca Perat, Elida Seničak, Petra Rebolj, Borka Krejič in Tina Zupančič.

REZULTATI:

Pionirke – druga selekcija (57): 1. Mateja Vidmar (Novo mesto) 35,85, 2. Maja Hrovat (LGZ) 35,10, 3. Tanja Skok (Koper) 34,70, 14. Sandra Stefanovski 31,50, 16. Dagmar Brajkovič 31,45, 18. Nina Slamnik 31,00, 36. Mojca Perat 27,60, 37. Elida Seničak 27,30, 39. Petra Rebolj 26,85, 43. Borka Krejič 25,80, 53. Nina Zupančič 19,30 – ni nastopila v parterju (vse Jesenice).

Vrste: 1. Ljubljanska gimnastična zveza 171,05, 2. Partizan Tabor – Ljubljana 151,40, 3. Partizan Sp. Šiška 151,5, 4. Partizan Zelena jama – Ljubljana 150,35. 5. Partizan Jesenice 150,20, 6. Partizan Koper 137,60, 7. Partizan Brežice 121,90, 8. Maribor – Center 118,50.

Mlajše mladinke: tretja selekcija (20): 1. – 3. Muženič Trontelj in Mehak (vse Sp. Šiška) 34,95.

Ekipe (4): 1. Partizan Sp. Šiška 139,95, 2. Ljubljanska GZ 136,15, 3. Partizan Tabor Ljubljana 120,30.

Pionirji – druga selekcija (49): 1. Borut Gosteničnik (Mrb) 56,60, 2. Damjan Rajh (Trbovlje) 55,05, 3. Dani Draksler (Mrb.) 54,40.

Ekipe: 1. OGZ Maribor 268,15, 2. OGZ Maribor II 265,10, 3. Ljubljanska GZ 258,90.

Mlajši mladinci (15): Vlado Šoštarič (Mrb) 53,40, 2. Lojze Kolman (LGZ) 52,30, 3. Franci Borovnik (oba LGZ) 52,20

Ekipe: 1. LGZ 208,55, 2. OGZ Maribor 203,85.

LM

MLADI VZDRŽEVALCI AKTIVNO NA ŠPORTNO REKREATIVNEM PODROČJU

Osnovna organizacija ZSMS TOZD Vzdrževanje je izpeljala v tem letu že drugo tekmovanje. To pot so se mladi vzdrževalci pomerili v veleslalomu. Tekmovanje se je odvijalo na smučišču v Podmežaklji. Kljub pomanjkanju snega je aktiv mladih vzdrževalcev iz HVB odlično pripravil progo za veleslalom, da je bilo možno izpeljati tekmovanje. Predsedstvo OO ZSMS TOZD Vzdrževanje se za to odlično organizacijo zahvaljuje aktivu.

Na štartu se je zbralo lepo število mladih športnikov – smučarjev. V obeh vožnjah je bil najhitrejši Sašo Jekler pred Marjanom Debevcem in Janezom Šušteršičem. Vrstni red po obeh vožnjah je bil naslednji: 1. Jekler Sašo, (HVŽ) 49,45, 2. Marjan Debevc (Jeklarna) 51,60, 3. Janez Šušteršič (HVŽ) 53,00, 4. Langus (HVŽ) 53,65, 5. Legat (HVB) 54,90, 6. Gregorič (HVB) 56,09, 7. Milan Šušteršič (Bela) 57,25, 8. Finžgar (HVB) 57,47, 9. Novak (HVB) 59,38, 10. Nečimer (Jeklarna) 59,57.

Prvi trije so dobili diplome, ekipa HVŽ pa je prejela prehodni pokal. Druga je bila ekipa iz TOZD Jeklarna, tretja pa ekipa HVB-1. Po obeh športnih tekmovanjih vodi ekipa HVB-1 pred ekipo HVB-2, tretja pa je ekipa HVŽ. Tekmovanja bodo potekala skozi vse leto, aktiv, ki bo ob koncu leta dosegel največ točk bo dobil prehodni pokal v trajno last.

Naslednje tekmovanje bo v aprilu, ko bo aktiv Javornik organiziral tekmovanje v malem nogometu. Naloga mladih vzdrževalcev pa je, da pripravijo in prijavijo ekipe za to tekmovanje.

Bojan Šporar

JESENIŠKI NOGOMETAŠI USPEŠNO ZAČELI SPOMLADANSKI DEL PRVENSTVA

V nedeljo, 22. marca so se sicer na suhem, vendar precej hrapavem igrišču v Podmežaklji nogometaši prvega jeseniškega moštva pomerili v preloženi prvenstveni tekmi iz jesenskega dela z vodečim moštvom na prvenstveni razpredelnici Primorjem iz Ajdovščine.

Pred okrog 400 gledalci so jeseniške barve zastopali: Tokić, Bakonjić, Bergant, Ignjatović, Omanović, Troha, Panić (Osmičević), Zec, Dučanović, Kramar in Mlakar. Gole za domače pa sta dosegla v 65. minuti Panić, v 70 minuti pa Mlakar.

Nedeljska tekma je bila dober in obetaven uvod v spomladanski del prvenstva. Nedvomno so na svoj račun prišli tudi gledalci, ki so gledali zelo borben nogomet. Res da kvaliteta igre ni bila najboljša, toda vedeti je treba da so se domačini borili za zmago in v takih primerih lepota igre večkrat trpi. Poleg borbenosti so k zmagi prispevali tudi ognjeviti pristaši jeseniških nogometašev.

V prvem delu tekme se je igra v glavnem odvijala na sredini terena. Gostje so sicer imeli terensko premoč, vendar si niso ustvarili kakšne izrazite prilike za gol. Domačini pa so igrali v obrambi zelo zanesljivo, trdo obrambo pa so imeli tudi gostje. Prvi polčas je tako minil v taktiziranju obeh moštev, kajti obe moštvi sta imeli za cilj, da ne prejmeta gola in tako se je tudi prvi polčas končal brez golov.

Že začetek drugega dela pa je obetal več igre, več priložnosti in več strelov na gol domačih igralcev. Igra je postajala iz minute v minuto bolj zanimiva in gledalci so pozdravljali vsako lepo potezo domačih igralcev, ki so vedno bolj ogrožali vratarja gostov in gol bi lahko rekli, je visel v zraku. V 65. minuti je po napadu domačinov z leve strani na podajo desno krilo Panić dosegel prvi gol za domačine. Njegov strel se je odbil od desne stative v mrežo nemočnega vratarja.

Od tega trenutka dalje so domačini nenehno napadali gol Primorja in po uspešnem prodoru je Mlakar v 70. minuti z učinkovitim strelom dosegel drugi gol za domačine. Do zaključka srečanja so domačini imeli še več priložnosti, ki jih niso izkoristili, gostje pa le eno, in sicer iz prostega strela, ko je žoga zadela vratnico.

Tekma je bila zelo fer in sodnik ni imel težkega dela. Nedvomno pa je bil s tekmo zadovoljen tudi trener domačinov Radović, čeprav sta v moštvu manjkala Ibrahimović in Kovačić.

V nedeljo, 29. marca se bodo jeseniški nogometaši na domačem terenu pomerili še z enim kandidatom z najboljšo uvrstitvijo na prvenstveni lestvici, s tretjeuvrščenim moštvom STOL iz Kamnika. V jeseni so na njihovem terenu Jeseničani tekmo izgubili s 3:4. Nedeljska tekma se bo začela ob 15.45.

Jeseniško moštvo je po nedeljski tekmi na drugem mestu prvenstvene lestvice in za vodilnim Primorjem, s katerim bodo letos odigrali še dve tekmi, zaostajajo le dve točki. S tem so se jim tudi močno povečali izgledi za vstop v prvo slovensko nogometno ligo. To nogometašem vliva moralo in ob izrednih tovariških odnosih v moštvu, jim cilj skoraj ne more spodleteti.

JESENICE : PRIMORJE (mladinci) 4:1

Predtekmo nedeljskega srečanja so odigrali mladinci istih ekip. Jeseniški mladinci so visoko, vendar zasluženo premagali vrstnike iz Ajdovščine.

Z ena proti nič so najprej povedli gostje, v 18. minuti pa je izenačil domači napadalec Pihler. Čatak pa je v 34 minuti povedel domačine v vodstvo 2:1, le štiri minute kasneje pa je isti igralec povečal rezultat na 3:1. Končni rezultat je postavil domači obrambni igralec Zetarić.

Mladinsko moštvo je igralo zelo dobro tako da njihova zmaga ni bila vprašljiva. V domačem moštvu igra pet do šest potencialnih kandidatov za prvo moštvo s katerim so opravili tudi zimske priprave.

Domačini so nastopili v sestavu: Spahić, Trkulja, Ivelja, Zetarič, Okršlar, Jakupović, (Hrast), Atanasov, M. Zetarić, Pihler, (Bešić), Čatak in Hadžisulejmanović.

To nedeljo igrajo mladinci predtekmo na domačem terenu s sovrstniki STOLA iz Kamnika, s katerim so v prvem delu tekmovanja eno tekmo igrali neodločeno, drugo pa izgubili 0:2. Obeta se torej trd boj, ki se bo pričel ob 14. uri.

Asim

V. MEMORIAL JUDITE PAVLIČ - NOVAK IN PRVENSTVO PIONIRJEV SRS

Jeseniški namiznoteniški igralci se marljivo pripravljajo na organizacijo dveh pomembnih prireditev. V soboto, 28. marca bo na sporedu prvenstvo Slovenije za pionirje in pionirke posamezno in v dvoje. Nastopilo bo 64 najboljših pionirjev in 48 najboljših pionirk SR Slovenije, ki so si to pravico priborili na prvenstvih območnih skupnosti.

V nedeljo, 29. marca pa bo izvedeno tradicionalno tekmovanje v spomin na Judito Pavlič-Novak, ki bo tokrat že petič. Judita je bila večkratna prvakinja Slovenije, ki je v cvetu mladosti podlegla neozdravljivi bolezni.

Na tem tekmovanju bodo nastopili skoro vsi najboljši igralci in igralke SR Slovenije. Tekmovalo se bo v štirih disciplinah posamezno in sicer člani, članice, mladinci in mladinke.

Obe prireditvi bosta v dvorani ŽIC, od 9. do 17. ure.

PLANICA 1981

Sobotni zmagovalci – Planica 1981 (Foto F. Sluga)

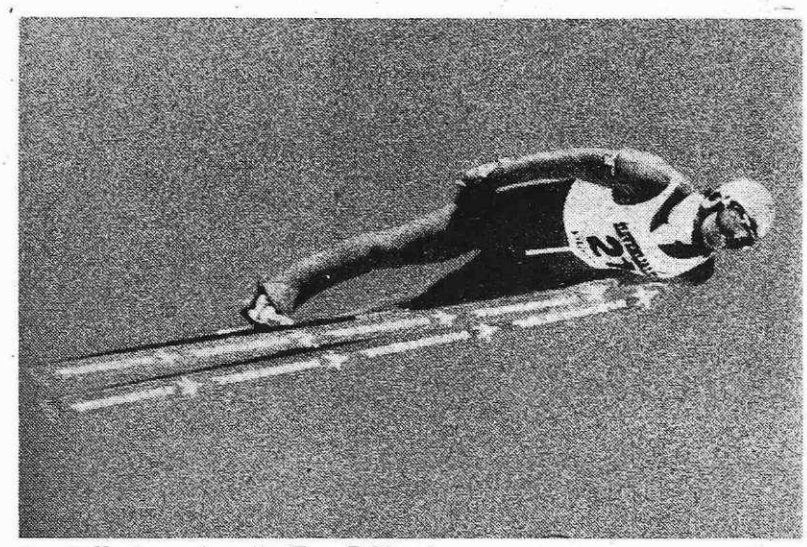

Armin Kogler – Avstrija (Foto F. Sluga)

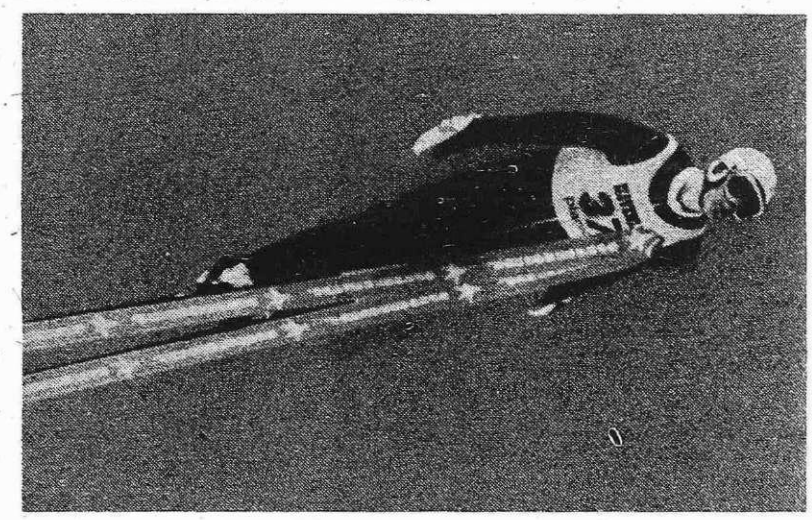

Jari Puikkonen – Finska (Foto F. Sluga)

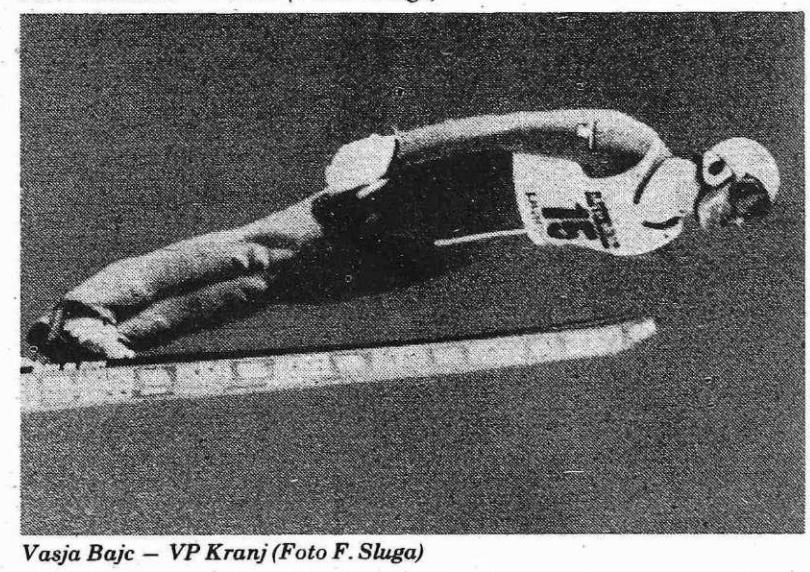

Vasja Bajc – VP Kranj (Foto F. Sluga)

DOBRA IGRA BLEJCEV

Blejci so v 13. kolu prve B zvezne lige – zahod izgubili na Reki z istoimenskim moštvom 3:2. Kot velikokrat doslej, so tudi tokrat nesrečno izgubili že dobljeno tekmo. Zopet so prikazali odlično igro, veliko mero borbenosti in dobro psihično pripravljenost, saj so zmogli prebroditi krizo, ko so domačini povedli 2 : 0 v nizih.

V prvem nizu se je razvila enakovredna igra vse do rezultata 8:8, nato pa so Blejci hitro povedli 14:9. Domačini so se jim počasi približevali in tudi zmagali v tem nizu. Ko v drugem nizu gostom, kljub veliki borbenosti, ni uspelo osvojiti niti točke, je vse kazalo na visok poraz Blejcev. Toda v tretjem in četrtem nizu so dobesedno pregazili Rečane in zopet je vse kazalo v prid gostov.

V zadnjem, odločilnem nizu, sta se ekipi vse do rezultata 6:6 menjavali v vodstvu. Strani sta zamenjali pri prednostni domačinov, vendar so jih gostje ujeli in povedli 14:11. Toda še enkrat jim je sreča obrnila hrbet. Imeli so celo zaključno žogo, toda za nekaj centimetrov je zgrešila igrišče. Domačinom je v teh trenutkih uspevalo vse in točki sta ostali na Reki.

Blejci so v tej tekmi, za razliko od prejšnjih, odlično igrali v polju, in če bi igrali v kompletni postavi, zaradi bolezni sta manjkala dva igralca in trener, bi verjetno brez težav zabeležili tako željeno zmago na tujem.

Odbojkarji Bleda so s 14 točkami na šestem mestu, vodi še vedno osiješki Železničar s 24 točkami. Dekleta v drugi zvezni ligi – zahod v tem tednu niso igrale s Porečem v Poreču. Zaradi zmanjšanja stroškov bodo to tekmo združile z naslednjim gostovanjem v Puli.

Mladinci so v prvi slovenski ligi – zahod doma igrali z ekipo Narodni dom iz Ljubljane in zmagali 3:0. Prikazali so svojo najboljšo igro doslej, tako da gostje niso imeli nobene priložnosti za zmago.

Mladinci Bleda so s štirimi točkami na šestem mestu, vodi pa še vedno novomeški Pionir, ki je še neporažen.

V soboto, 28. marca, bo moška ekipa igrala doma s Fužinarjem z Raven, ki je na visokem drugem mestu. Ženske bodo prav tako igrale doma in sicer z Mislinjo. Obe tekmi bosta v telovadnici osnovne šole Josipa Plemlja na Bledu, s pričetkom ob 16.30 za ženske in ob 18.30 za moške. Mladinci bodo gostovali v Izoli pri istoimenskem moštvu.

M. Torkar